

TILINPÄÄTÖS 31.12.2022

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta.....	4
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	8
1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.3 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	11
1.4 Kaupungin henkilöstö.....	13
1.5 Ympäristötekijät	13
1.6 Muut ei-taloudelliset asiat	15
1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	16
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	18
2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta	19
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	22
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
3.2 Toiminnan rahoitus	25
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	26
5. Kokonaistulot ja -menot.....	29
6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	30
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	30
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	31
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	36
6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	36
6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	37
6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	39
7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	42
7.1 Hallituksen esitys tilikauden 2022 tuloksen käsittelystä.....	42
7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	42
8. Talousarvion toteutuminen	49
8.1 Käyttötalouden toteutuminen	49
8.1.1 Kaupunginhallituksen alainen toiminta	49
<i>Yleisjohto ja kehittäminen</i>	50
<i>Henkilöstöpalvelut</i>	51
<i>Hallinto- ja talouspalvelut</i>	52
<i>Sote- ja erikoissairaanhoidtopalvelut</i>	53
8.1.2 Lasten ja nuorten lautakunnan alainen toiminta.....	56

<i>Hallintopalvelut</i>	57
<i>Varhaiskasvatus</i>	58
<i>Perusopetus</i>	60
<i>Lukiokoulutus</i>	62
8.1.3 Elämänlaatulautakunnan alainen toiminta.....	63
<i>Elämänlaatupalvelut</i>	64
8.1.4 Teknisen lautakunnan alainen toiminta.....	68
<i>Teknisten palvelujen hallinto</i>	68
<i>Tilapalvelu</i>	71
<i>Kunnallistekniikka</i>	72
<i>Vesihuoltolaitos</i>	73
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	75
8.3 Investointien toteutuminen.....	80
8.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	87
8.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	87
9. Tilinpäätöslaskelmat.....	89
9.1 Tuloslaskelma.....	89
9.2 Rahoituslaskelma.....	90
9.3 Tase.....	90
9.4 Konsernilaskelmat.....	92
10. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	96
10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetiedot.....	96
10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	97
10.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	97
10.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	98
10.5 Tasetta koskevat liitetiedot.....	101
10.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	105
10.7 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	107
11. Muut eriytetyt laskelmat.....	110
12. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä.....	119
13. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	120

Kaupunginjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta

Yleinen talouskehitys

Suomen talous kasvoi noin 1,9 % vuonna 2022 hyvän alkuvuoden ansiosta. Nopea inflaatio on kuitenkin heikentänyt kotitalouksien ostovoimaa ja kuluttajien luottamus on vajonnut alhaiseksi.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, energiakriisi, nopea inflaatio ja sen seurauksena nousevat korot heikensivät kansainvälistä taloutta. Sota ja energiakriisi haittasivat etenkin Euroopan talouden kasvua. Talouskasvun merkittävä heikentyminen Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla vaimensi Suomen viennin kasvua.

Talouskasvun pysähtyminen ja yritysten heikentyneet työllisyysodotukset käänivät myös työmarkkinoiden suhdanteen. Työllisyys pysyi kuitenkin hyvänä, koska taantuma jäänee lyhytaikaiseksi ja monilla aloilla työvoimapula on rakenteellista.

Inflaatio kiihtyi vuonna 2022. Energian sekä raaka-aineiden hinnat ovat kallistuneet ja tarjontaketjujen häiriöt pitkittyneet, minkä seurauksena kuluttajahinnat ovat nousseet laaja-alaisesti. Raakaöljyn ja raaka-aineiden hintojen lasku hidastaa kuluttajahintojen nousua, mutta toisaalta kallistunut sähkö ylläpitää hintapaineita. Osa kertyneistä kustannuspaineista välittyy vielä viipeellä ruoan, kulutustavaroitten ja palveluiden hintoihin.

Kuntatalous

Kuntatalous oli vuonna 2022 tasapainossa, mutta investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2022 tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen, mutta säilyi hyvällä tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina. Vuoteen 2022 osuu paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vuonna 2022 nopeasti, kasvu oli 5 %. Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta 2022 vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteet pysyivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät pienemmissä kunnissa. Kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä vuodelle 2023 Yleinen korkotason nousu ei näkynyt vielä vuonna 2022 kuntien korkokuluissa.

Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Koronatilanne oli alkuvuonna 2022 vielä hankala, ilmaantuvuusluvut olivat korkealla ja rajoituksia sekä suosituksia oli voimassa mm. tilojen käytölle ja yleisötilaisuuksille. Etätyösuositus ja maskisuositus olivat voimassa ja kokouksia pidettiin etänä tai hybridinä. Rokotukset etenivät alkuvuoden aikana hyvin. Koronatilanne helpottui huhtikuussa, jolloin asteittain kaikki rajoitukset ja suositukset poistuivat käytöstä.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikutti Orivedelläkin mm. siten, että paikkakunnalle tuli sotaa paenneita perheitä, yhteensä noin 30 henkilöä. Muutamia perheitä asuu kaupungin vuokrataloyhtiön asunnoissa ja muutamia oppilaita on kouluissa.

Kaupunkistrategia, elinvoimaohjelma ja hyvinvointisuunnitelma antoivat suuntaviivat toiminnan kehittämiselle ja kehittämishankkeita saatiin vuoden 2022 aikana toteutettua hyvin ja kaupungin palvelutaso säilyi hyvällä tasolla.

- Useita maankäyttöhankkeita on saatu valmiiksi kuten rantayleiskaava, rakennusjärjestys sekä Sukkavartaan asemakaava ja uusi vartioitu tasoristeys.
- Oriveden asemanseudun kehittämissuunnitelma valmistui. Työn tavoitteena oli laatia Oriveden asemanseudulle kehittämissuunnitelma ja toimenpidekarttoitus visioon pääsemiseksi. Visio ”Pendelöinnin idyllinen asemankylä”, Tampereelle 24 minuuttia junalla.
- Asemanseudun MAL-hanke, joka sisältyy kaupunkiseudun ja valtion väliseen sopimukseen. Pysäköintialueen uudistamistyö yhdessä Väyläviraston kanssa valmistui joulukuussa 2022.
- Nysse- ja VR-lippuyhteistyö toimi siten, että jokaiselle junalle ja jokaiselta junalta (14 vuoroa/vrk) on yhteys kaupungin keskustaan.
- Valtatie 9 perusparantamisen edunvalvontaa on jatkettu tiiviisti yhteistyössä Orivesi, Kangasala, Tampere ja Pirkanmaan liitto. Edunvalvontasuunnitelma uudistettiin kesällä 2022. Yhteysväli Alasjärvi-Käpykangas, 13 km, 103 milj. euroa, on Väyläviraston investointiohjelmassa yksi neljästä tärkeimmästä valtakunnallisesta kehittämissuunnitelmasta.
- Oriveden VT 9 liittymän parannustyöt sekä samassa yhteydessä tehtävä kevyenliikenteen silta toteutettiin. Viimeistelytyö jäi keväälle 2023. Hanke on yhteinen kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kesken.
- Mattilanniityn kunnallistekniikka valmistui elokuussa ja tontit ovat haettavana.
- Tampereen kaupungin ja Oriveden kaupungin yhteishanke Kintulammi – Pukala - Teerijärvi retkeilyreitissuunnitelma vahvistettiin ELY:ssä. Suunnitelmasta on tehty muutama valitus, mistä johdun toteutus viivästyy, kunnes valitukset on käsitelty.
- Oriveden laajakaistayhteydet ovat kehittymässä ja rakenteilla on laajakaistayhteyksiä ElmoNetin toimesta keskustassa, asemanseudulla ja Rovastinkankaan alueella sekä Ysinetin ja ElmoNetin toimesta Eräjärvellä.
- Kuntaliiton järjestämässä Kuntamarkkinoinnin SM-kilpailussa Orivesi sijoittui 10 parhaan joukkoon 45 osallistujasta Villasukkapääkaupunki teemalla.

- Suomen Liikkuvin kunta kilpailussa Orivesi pääsi finalistiksi, kolmen parhaan joukkoon.
- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä on käsitelty ja työstetty monialaisesti useiden ammattilaisten, neuvostojen ja valtuutettujen asiantuntijuutta hyödyntäen.
- Sote-palveluissa painopistettä on siirretty korjaavasta palvelusta ennaltaehkäisevään palveluun sekä laitoshoidosta avohoitoon.
- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan hyvinvointitilinpäätöksessä, käsitellään vuosittain kesäkuun valtuuston kokouksessa.
- Orvokkikujan 45 paikan tehostetun palveluasumisen yksikkö valmistui joulukuussa 2022 ja Kaupintien 37 asunnon seniorikerrostalon rakentaminen aloitettiin syksyllä 2022 ja hanke valmistuu joulukuussa 2023. Ikäihmisten asumispalveluissa päästään valtakunnallisten laatusuosituksen mukaiseen tilanteeseen.
- Sähköinen perhekeskushanke toteutettiin kesällä 2022.
- Oriveden kaupunki sai marraskuussa Terveysten ja hyvinvoinninlaitoksen kunniamaininnan erityisen hyvin hoidetusta terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöstä. Kunniamaininta myönnettiin kahdelle kunnalle.
- Sote-uudistuksen valmistetyö oli tiivistä vuoden 2022 aikana. Suomeen muodostettiin 1.1.2023 alkaen 21 hyvinvointialuetta (sekä Helsingin kaupunki), joille siirrettiin kuntien vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät.
- Vuoden 2022 jälkeen kunnan rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä korostuu ja yhteistyörakenteet hyvinvointialueen järjestämiin sote-palveluihin tulee toimia sujuvasti.
- Kaupungin organisaation ja johtamisjärjestelmän kehittämishanke aloitettiin yhteistyössä BDO Oy:n kanssa syksyllä 2022. Tavoite on mm. selvittää, millaisia muutoksia tarvitaan, jotta yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on sujuvaa ja tuloksellista.

Kaupungin talouden osalta vuosi 2022 toteutui selkeästi talousarviota parempana ja tulos muodostui ylijäämäiseksi 1,27 miljoonaa euroa. Toimintakulut olivat 74,04 milj. euroa, kasvua edellisvuodesta 3,4 %. Toimintakate oli 61,5 miljoonaa euroa, kasvua edellisvuodesta 3,2 %. Sote-nettomenot kasvoivat vain 1,5 %, mikä on hyvä tulos ja positiivista tulevien valtionosuuksien kannalta.

Verotuloja kertyi 38,5 miljoonaa euroa (+5,4 %). Valtionosuudet olivat 26,8 miljoonaa euroa (+ 6,3 %).

Investoinnit olivat nettona 4,3 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä kohteita olivat mm. yhteiskoulun kosteus- ja sisäilmakorjaus, Orivesi-Haapamäki radan vartioidun tasoristeyksen rakentaminen (yhteishanke Väyläviraston kanssa) sekä Paltanmäen ylikulkukäytävän rakentaminen (yhteishanke ELY:n kanssa).

Kaupungin väkiluku aleni vuonna 2022 yhteensä 39 asukkaalla ja asukasluku oli vuoden lopussa 8 939 henkilöä. Vuoden 2022 syntyvyys oli 66 henkilöä ja kuolleisuus 136 henkilöä. Orivedelle muutti 472 henkilöä ja Orivedeltä muutti pois 440 henkilöä, joten muuttovoitto oli 32 henkilöä.

Oriveden kaupungin työttömyysaste oli vuoden 2022 lopussa 9,2 % (2021: 10,0 %), kun se oli Pirkanmaalla keskimäärin 8,7 % (2021: 9,6 %).

Kunta- ja seutuyhteistyö

Kaikki Tampereen kaupunkiseudun kunnat hyväksyivät vuoden 2022 syksyllä uuden seutustrategian. Seutustrategian visio on "Vehreä metropolimme", ja se ohjaa seutuyhteistyötä seuraavan neljän vuoden ajan. Strategian kolme kärkeä ovat Lumoava arki, Fiksu kasvu ja Maailmalle auki. Seutuhallitus käynnisti rakennesuunnitelman päivityksen keväällä 2022. Päivityksen on määrä valmistua kesällä 2023.

Business Tampereen painopisteitä ovat mm. teollisuuden uudistaminen ja tuotekehitystoiminnan aktiivointi, start-up yritysten kasvupolkujen tukeminen sekä saavutettavuuden kehittäminen.

Pirkanmaan liitossa oli vaihemaakuntakaavan, "Elonkirjo ja energia" osallistumis- ja arviointi suunnitelma nähtävillä 2022 syksyllä.

Yhteenveto

Oriveden kaupungin toimintavuosi 2022 oli taloudellisesti selkeästi talousarviota parempi ja tulos oli ylijäämäinen. Kuntalaisten palvelut turvattiin ja toiminnalliset tavoitteet pääosin saavutettiin. Useita kaupungin elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin kehittämishankkeita saatiin toteutettua.

Orivesi on viihtyisä ja turvallinen muuttovoittokaupunki hyvällä sijainnilla kasvukeskuksen naapurissa ja uskon, että meillä on hyvät mahdollisuudet pärjätä tulevaisuudessa. Kaupunki tarvitsee rohkeaa uudistumiskykyä, yhteistyökumppaneita ja verkostoja. Hyvällä yhteistyöllä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa Orivesi on tulevaisuudessa entistä vetovoimaisempi paikkakunta ja hyvä paikka nykyisille ja uusille asukkaille ja yrityksille.

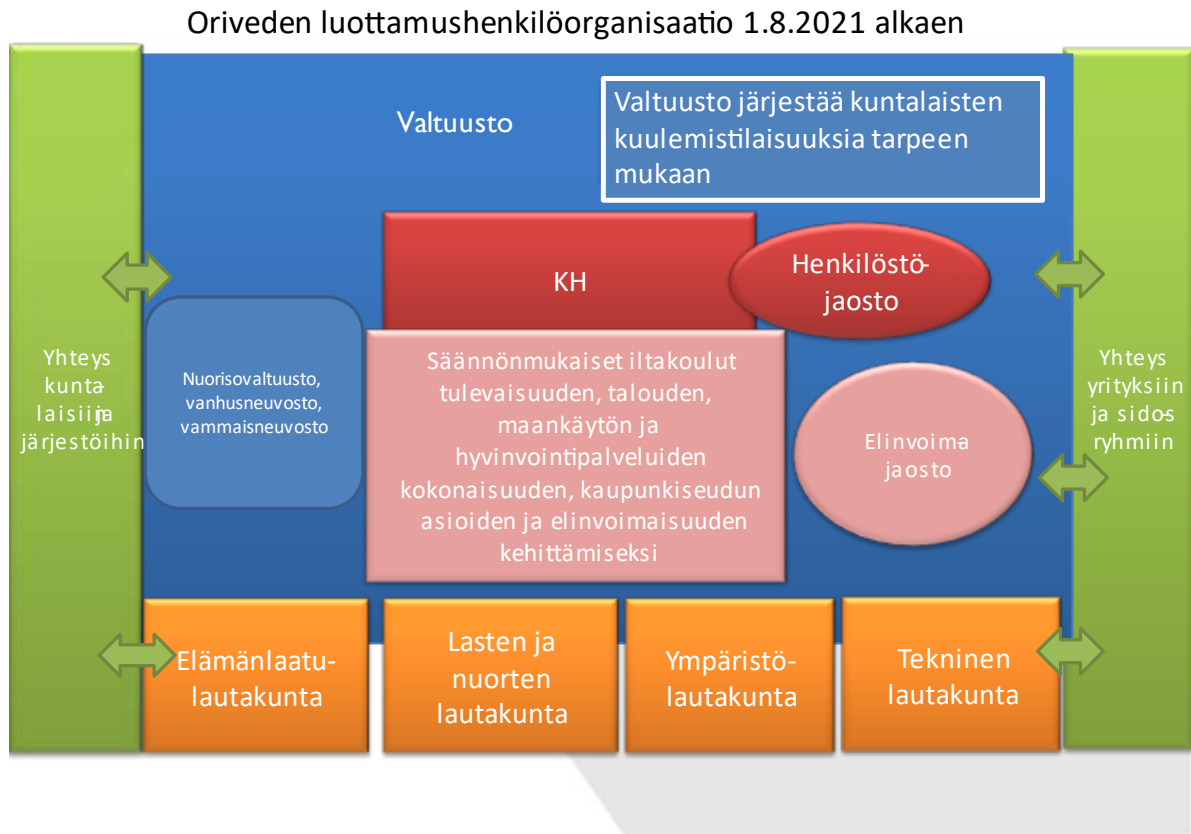
Esitän parhaimmat kiitokset Oriveden kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille sekä yhteistyökumppaneille arvokkaasta ja mittavasta työpanoksestanne, mitä olette tehneet vuoden 2022 aikana orivesiläisten asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen hyväksi.

Maaliskuussa 2023

Juha Kuusisto
kaupunginjohtaja

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuuston jäsenmäärä on kesäkuun 2021 kuntavaalien jälkeen 31. Poliittiset voimasuhteet vuoden 2021 lopussa olivat seuraavat:

Puolue	Paikkamäärä
Kansallinen Kokoomus r.p.	9
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	8
Suomen Keskusta r.p.	5
Perussuomalaiset r.p.	4
Vasemmistoliitto r.p.	3
Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.	1
Vihreä liitto r.p.	1

Oriveden kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on toiminut Heidi Jakara (SDP).

Kaupunginhallituksessa on yhdeksän (9) jäsentä seuraavasti:

Puolue	Paikkamäärä
Kansallinen Kokoomus r.p.	3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	3
Perussuomalaiset r.p.	1
Suomen Keskusta r.p.	1
Vasemmistoliitto r.p.	1

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana on toiminut Jussi Viljanen (KOK).

Kaupungin tili- ja vastuuvolliset viranhaltijat tulosalueittain ilmenevät toimintakertomuksessa. Kaupungin luottamushenkilöorganisaatio on kuvattu edellä olevassa kuviossa.

1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön keräämien vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni noin 0,30 mrd. euroa vuodesta 2021. Vuosikate ylitti kuitenkin selvästi kuntien poistot ja myös nettoinvestoinnit. Varsinkin verotulojen hyvä kasvu piti vuosikatteen varsin vahvana. Toimintakuluissa oli kuitenkin selvää kasvua ja toimintakate tämän vuoksi heikkeni. Vuoden 2022 aikana koronatuotot vähenivät, joten kuntien toimintatuotot vähenivät. Kuntien keskimääräinen vuosikate oli 634 euroa/asukas vuonna 2022. Alin vuosikate oli edelleen 10 001-20 000 asukkaan ryhmässä, jossa se oli 466 euroa/asukas ja kattoi noin 140 prosenttia poistoista.

Vuoden 2022 aikana kuntien tilikauden tulos oli positiivinen yhteensä 1,23 mrd. euroa. Negatiivisen tuloksen teki kuitenkin 93 kuntaa, kun vastaava tulos vuonna 2021 oli 60 kunnassa. Kuntien taseeseen kertynyt ylijäämä kasvoi vuoden 2022 aikana yli 15 mrd. euroon. Tasealijäämää oli 12 kunnalla ja alijäämäisten kuntien määrä laski kahdella vuoden 2022 aikana.

Kuntien nettoinvestoinnit laskivat selvästi. Lasku johtui lähinnä Helsingin kaupungin investointihyödykkeiden luovutustuloista (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen).

Kuntien lainakanta väheni vuoden 2022 aikana ensimmäistä kertaa 2000-luvun aikana. Lainakanta väheni noin 410 milj. euroa, eli -2,1 prosenttia. Lainakanta oli 18,719 mrd. euroa eli 3 392 euroa/asukas. Kuntien keskimääräisen lainakannan ylitti 135 kuntaa ja kuntien väliset erot olivat suuret, sillä Enonkoskella, Hirvensalmella ja Kauniaisissa ei ollut lainkaan lainaa ja Lestijärvellä sitä oli 16 496 euroa/asukas.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi vuonna 2022, jolloin määrä nousi 14 kuntaan. Vuonna 2021 niitä oli kahdeksan.

Tilastokeskuksen helmikuun 2022 lopussa päivittämän kansantalouden tilinpidon mukaan loppuvuoden 2022 aikana Suomi vajosi taantumaan ja bruttokansantuotteen volyyymi pieneni loka-joulukuussa 0,6 % edellisestä vuosineljänneksestä. EU-alueen bruttokansantuote pysyi loka-joulukuussa heinä-syyskuun tasolla. Varsinkin viennin, investointien ja kulutuksen volyymit vähenivät selvästi edellisestä vuosineljänneksestä. Hintojen nousu ei ollut loka-joulukuussa enää yhtä voimakasta kuin aiemmilla vuosineljänneksillä. Yksityinen kulutus kasvoi vuoden ensimmäisellä puoliskolla, mutta kääntyi laskuun loka-kuun jälkeen. Myös vienti kääntyi uudelleen laskuun vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Tuotanto katoi vuoden 2022 aikana 2,4 % edellisvuotta enemmän. Teollisuuden toimialoista metalli-, sähkö- ja elektroniikkateollisuus kasvoivat vuonna 2022. Kaupan volyyymi pieneni selvästi, eli tuotteita myytiin aiempaa vuotta vähemmän, mutta hintojen nousu nosti kaupan arvonlisäyksen edellisvuotta suuremmaksi. Majoitus- ja ravitsemistoiminta kasvoi reippaasti koronavuosien tasosta. Metsä- ja kemianteollisuuden arvonlisäys pieneni aiempaan vuoteen verrattuna. Myös rakentaminen on vähentynyt vuoden 2022 toisesta neljänneksestä lähtien.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 työllisten määrä kasvoi 2,4 % ja työttömyysaste oli 6,8 %, kun se edellisenä vuonna oli 7,7 %. Kansantalouden palkkasumma kasvoi vuonna 2022 edellisvuoteen verrattuna 6,4 %.

Valtionvarainministeriön (VM) joulukuussa 2022 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan talouden kasvun taittumista on ennustettu keväästä 2022 lähtien. Joulukuussa 2022 ennusteet näyttävät toteutuvan, mm. nopea inflaatio leikkaa kotitalouksien ostovoimaa ja korkojen nousu nostaa lainakuluja. Koska Suomen talous kytkeytyy tiiviisti maailmantalouteen, vaikuttaa Euroopan talouden kasvun hidastuminen myös meille. Inflaation perussyynä pidetään Ukrainassa käynnistynyttä sotaa, joka nostaa mm. energian, tavaroiden ja palvelujen hintaa.

Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun vuoden 2022 syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT:n odotetaan supistuvan 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Valtiovarainministeriö kuitenkin ennustaa, että inflaatio hidastuisi vuoden 2023 aikana ja talous kääntyy lievään 1,2 prosentin kasvuun vuonna 2024 ja kasvu jatkuisi 1,4 prosentin tasolla vuonna 2025. Ennusteeseen sisältyy kuitenkin paljon epävarmuutta, sillä Ukrainassa käytävän sodan vaikutuksia on vaikea arvioida.

Koronakriisin vuoksi jo korkealla tasolla olleiden energian ja raaka-aineiden hinta nousi kevään 2022 aikana edelleen Venäjän hyökkäyssodan vuoksi. Hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa ympäri maailman, kun tulojen kasvu ei ole seurannut hinnannousua. Raaka-aineiden hintapiikin ennustetaan kuitenkin olevan jo ohi ja koronan aiheuttamat maailmankaupan puutteet korjaantuneet. Tavaroiden ja ruuan hintojen odotetaan kääntyvän laskuun. Sähkön hinnan odotetaan myös talven jälkeen kääntyvän laskuun ja vuoden 2024 talven hintojen odotetaan jäävän tätä vuotta selvästi maltillisemmaksi.

Vuonna 2023 kuluttajahintojen ennustetaan nousevan neljä prosenttia, joten yhdessä nousevien palkkakustannusten kanssa aiempaa korkeammat kustannukset siirtyvät myös palveluiden hintoihin. Tulevina vuosina inflaation ennustetaan olevan aiempina vuosina totuttua nopeampaa. Hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa, mutta yritykset hyötyvät tuotteiden hintojen noususta, sillä se ylläpitää työllisyystilanteen kohtuullisen hyvänä ja vauhdittaa palkkojen nousua.

Työllisyystilanne toipui koronakriisistä erittäin nopeasti. Työmarkkinoiden tilanne on hyvä ja työllisyysaste on korkea. Vuoden 2023 aikana työllisten määrän ennakoidaan laskevan noin 12 000 hengellä ja työttömyysasteen nousevan 7,0 prosenttiin vuoden 2022 6,8 prosentista. Vuoden 2024 aikana työttömyysasteen arvioidaan kääntyvän laskuun ja olevan 6,7 prosenttia vuonna 2025.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on kohentunut reippaasti talouden ja työllisyyden kasvun vetäminä. Alijäämän ennakoidaan kuitenkin kasvavan vuonna 2023, kun talouskasvu ja verotulojen kasvu hiipuvat. Menojen kasvun ennakoidaan olevan nopeaa niin hyvinvointialueilla kuin kunnissakin.

Vuoden 2023 alusta kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus kunnilta valtiolle. Kuntien tulot ja menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Siirron jälkeen kuntien tehtävät painottuvat entistä vahvemmin nuorten ikäluokkien palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja opetukseen. Orivedeltä siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelukseen 30 henkilöä, joten muutos ei ollut kaupungin kokonaisuudesta merkittävän suuri.

Helmikuun 2022 lopulla syttynyt sotatilanne Venäjän ja Ukrainan välillä aiheuttaa lisää epävarmuutta maailman yleisen tilanteen sekä mm. taloudellisten pakotteiden vuoksi. Pakotteet vaikuttavat Suomessa Venäjän vientiin ja tuontiin, tavaroiden liikkumiseen ja logistiikkaan. Vuonna 2022 tehtyjen arvioiden ja odotusten mukaan energian, tavaroiden ja palvelujen hinnat ovat merkittävästikin nousseet ja

luovat näin ollen merkittävää painetta myös kuntien talouteen. Myös Orivedellä varauduttiin vuonna 2022 majoittamaan Ukrainan sotaa pakenevia henkilöitä, joita vuoden lopulla kaupungissa oli noin 20 henkilöä.

Oriveden kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2022 oli 22,00 prosenttia ja se oli sama kuin edellisenä vuonna. Myös kiinteistöverojen perusteet pidettiin edellisen vuoden tasolla. Verotuloja kertyi yhteensä 5,4 % (1,97 milj. euroa) edellisvuotta enemmän. Kunnan tuloverojen tilitykset lisääntyivät 6,0 % (1,85 milj. euroa). Osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 2,4 % (0,07 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Kiinteistöveron tuotto lisääntyi edellisvuoteen verrattuna 1,8 % (0,05 milj. euroa). Orivedelle maksettavan valtionosuuden määrä kasvoi edellisvuodesta 6,3 % (1,58 milj. euroa).

Oriveden kaupungin vuosikate asukasta kohden laskettu kasvoi vuonna 2022. Vuosikate asukasta kohti oli 457 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 264 euroa/asukas. Vuosikatteen kasvu johtui lähinnä verotulojen ja valtionosuuksien lisääntymisestä.

Oriveden kaupungin lainakanta asukasta kohden vuonna 2022 oli 2 241 euroa ja edellisenä vuonna 2.088 euroa. Lainakanta kasvoi vuoden 2022 aikana 1,28 milj. eurolla. Lainakannan kasvun vuoksi kaupungin omavaraisuus laski 50,1 prosenttiin vuoden 2022 aikana. Muilla yleisillä kuntatalouden mittareilla Oriveden kaupungin talous parani edellisvuodesta tilikauden tuloksen ja vuosikatteen kasvun myötä.

1.3 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Tilastokeskuksen väestön ennakkotilastojen mukaan Oriveden kaupungin väkiluku väheni vuoden 2022 alkuun verrattuna 39 hengellä, ollen vuoden lopussa 8.939 henkilöä. Edellisenä vuonna väkiluku väheni 30 henkilöllä. Vuoden 2022 aikana Orivedellä syntyvyys oli 66 henkilöä ja kuolleisuus 136 henkilöä, eli kuolleisuus oli syntyvyyttä 70 henkilöä suurempi. Orivedelle muutti 472 henkilöä ja Orivedeltä muutti pois 440 henkilöä, joten muuttovoitto oli 32 henkilöä.

Oriveden kaupungin työttömyysaste oli vuoden 2022 lopussa 9,2 % (2021: 10,0 %), kun se oli Pirkanmaalla keskimäärin 8,7 % (2021: 9,6 %).

Vuodelle 2022 ei tehty edelliseen vuoteen verrattuna muutoksia verotuloperusteisiin. Vuoden 2023 kaupungin tuloveroperusteet muuttuivat hyvinvointialueiden käynnistymisen vuoksi säädetyllä 12,64 %-yksikön leikkauksella, veroprosenttia vuodelle 2023 ei voinut muuten muuttaa edellisestä vuodesta. Oriveden kaupungin tuloveroprosentiksi tuli 9,36 %. Kiinteistöveroprosentteihin ei tullut muutoksia.

Alkuvuodesta 2020 maailmanlaajuisesti levinnyt koronapandemia vaikutti Oriveden kaupungin toimintaan edelleen myös vuonna 2022. Vaikutukset eivät kuitenkaan olleet niin merkittäviä kuin vuosina 2020 ja 2021. Koronan vuoksi aiheutui edelleen sosiaali- ja terveydenhuoltoon kustannuksia vuodeosastohoidon, testausten ja rokotusten vuoksi noin 0,26 milj. euroa. Näihin kuluihin valtio maksoi kunnille laskennallista tukea, joka Orivedelle oli noin 0,8 milj. euroa. Suurimman vaikutuksen kaupungin talouteen vuonna 2022 toi merkittävän runsasluminen talvi, joka lisäsi alueiden kunnossapidon kustannuksia, sekä Ukrainassa käynnistyneen sodan vuoksi kallistuneet polttoaineiden ja sähkön hinnat.

Oriveden kaupungin vuoden 2022 valtionosuudet nousivat edellisvuoteen verrattuna, noin 1,58 milj. euroa. Kasvu johtui peruspalvelujen valtionosuuksien tason noususta sekä valtionosuusjärjestelmän muutoksen vuoksi maksettavan verotulojen menetysten korvauksen kasvusta. Vuonna 2022 maksettiin

peruspalvelujen valtionosuutta 21,74 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoiminnan valtionosuutta perittiin 0,58 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensaaatiota maksettiin 5,67 milj. euroa. Yhteenlaskettuna valtionosuudet vuonna 2022 olivat 26,83 milj. euroa (2021: 25,25 milj. euroa).

Vuoden 2022 toimintakuluihin sisältyy pysyvien vastaavien luovutustappioita vuonna 2021 allekirjoitetun Asumisosuuskunta Aunen ja Erkin Kodin tonttikaupan purkautumisen vuoksi vuonna 2022 yhteensä 0,12 milj. euroa ja Karpinlahden koulusta aiheutuneita myyntitappioita 0,14 milj. euroa. Lisäksi toimintakuluihin sisältyy hyvinvointialueuudistuksen vuoksi vuoden 2022 lopussa lakkautetun Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (PSHP) vanhojen alijäämien kattamista Oriveden kaupungin omistusosuuden mukainen osuus 0,19 milj. euroa. PSHP:n alijäämää jäi omistajakuntien katettavaksi vielä sairaanhoitopiirin konsernin sisällä tehtyjen ylimääräisten osingonjakojen jälkeen noin 8,2 milj. euroa. Tästä Oriveden kaupungin omistusosuuden mukainen katettava määrä on 2,32 %.

Vuoden 2022 toimintatuottoihin sisältyy pysyvien vastaavien myyntituottoja Kaupintie 4:n tontin myynnistä 0,17 milj. euroa ja Haukkaniemen kiinteistön myynnistä 0,13 milj. euroa. Rahoitustuottoihin sisältyy osinkotuottoja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä 0,09 milj. euroa, Kuntarahoitus Oyj:ltä 0,03 milj. euroa sekä Oriveden Aluelämpö Oy:ltä 0,12 milj. euroa.

Vuoden 2021 aikana käynnistyi Orvokkikujan tehostetun palveluasumishankkeen rakentaminen. Yksiköllä korvataan osaksi Tähtiniemikodin toimintaa. Kiinteistön rakentaa Artun Palveluasunnot Oy, joka on saanut hankkeeseen ARA:lta uusien sote-kiinteistöjen rakentamiseen ehdollisen avustus- ja korkotukipäätöksen. Kiinteistö valmistui vuoden 2022 lopulla ja asiakkaita siihen siirtyi Tähtiniemikodista alkuvuonna 2023. Tähtiniemikodin toinen korvausinvestointi senioriasunnoista Kaupintie 4:ään käynnistyi vuoden 2022 syksyllä ja se valmistuu vuoden 2024 alkuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto päätti lokakuussa 2021 yhdistää Karpinlahden koulun toiminnat Rovastinkankaan kouluun ja Hirsilän koulun toiminnat Kultavuoren kouluun 1.8.2022 alkaen. Koulujen toiminta yhdistyi päätöksen mukaan. Hirsilän entisestä koulusta siirtyi tällöin myös muutamia oppilaita opiskelemaan Juupajoen kunnan koulussa. Kyseiset koulut myytiin vuoden 2022 aikana ja Hirsilän koulun osti Hirsilän Seudun Kylät ry, joka kehittää entistä koulua kylätaloksi.

Rovastinkankaan koululle jouduttiin kesällä 2022 hankkimaan siirtotiloja korvaamaan Tredu-Kiinteistöt Oy:n opetustiloja sisäilmaongelmien vuoksi. Siirtotiloissa on perusluokkatilojen lisäksi myös kovien töiden tilat sekä keittiö- ja ruokasalitilat, jolloin tilakustannukset hieman nousivat aiempaan verrattuna. Siirtotilat on vuokrattu viiden vuoden sopimuksella vuoden 2027 toukokuun loppuun asti.

Seudulliseen työllisyyden kuntakokeiluun osallistumisesta päätettiin helmikuussa 2020. Kuntakokeilun aikataulu siirtyi alkuperäistä ja kokeilu toteutetaan ajalla 1.6.2021-31.12.2024.

Kaupungin organisaatiossa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 valtuusto päätti yhdistää Oriveden maaseutupalvelujen yhteistoiminta-alueen Lempäälän kunnan vastaavan kanssa. Yhdistyminen tapahtui vuoden 2023 alusta ja Oriveden kaupungin palveluksesta siirtyi kolme henkilöä Lempäälän kuntaan.

Reilun kymmenen vuoden valmistelun jälkeen Oriveden rantaosayleiskaava valmistui ja valitusten jälkeen vahvistui käyttöön vuoden 2022 lopulla. Rantaosayleiskaava myötä kaupunkiin tuli noin 1 000 uutta rantarakennuspaikkaa. Kaava osaltaan helpottaa rakentamisen lupien myöntämistä.

1.4 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin vakituksessa palveluksessa olevien määrä 31.12.2022 oli 298 (2021: 303). Kertomusvuoden 2022 lopussa kaupungilla töissä oli kaikkiaan 393 henkilöä (2021: 375). Tilinpäätöksen liitetiedoissa on erittely henkilöstöstä työyksiköittäin.

1 000 euroa	2022	2021
Palkat ja palkkiot	-13 955	-13 832
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-3 459	-3 426
Muut henkilösivukulut	-510	-480
Henkilöstökulut yhteensä	-17 923	-17 739

Kaupungin henkilöstöä koskevista asioista laaditaan erillinen henkilöstökertomus, jossa kuvataan tarkemmin henkilöstörakennetta sekä tehdyn työhyvinvointikyselyn tuloksia, joiden analysointi oli toimintakertomuksen laatimisaikana vielä kesken.

Oriveden kaupungilla on käytössä henkilöstön sosiaalisia asioita koskevat ohjelmat tai suunnitelmat: tasa-arvosuunnitelma, erillinen työsuojelun toimintaohjelma, varhaisen tuen malli sekä erilaisia työhyvinvointitoimia ja -avustuksia. Oriveden kaupunki on tehnyt työterveydenhuollon sopimuksen Pirte, Tullinkulman Työterveys Oy:n kanssa ja sopimus koskee myös henkilöstön sairaanhoidon palveluja.

Kaupungin henkilöstölle ei ole käytössä erillistä tulospalkkaus- tai palkitsemisjärjestelmää. Työntekijöitä kuullaan päivittäisen toiminnan lisäksi palvelukeskusten ja työyksiköiden työpaikkakokouksissa, yleisemmässä kaupungin henkilöstökokouksessa sekä esimiesfoorumien välityksellä. Lisäksi henkilöstölle järjestetään vuosittain erilaisia kyselyjä, joiden tuloksia käytetään toiminnan kehittämisessä.

Vuoden 2020 alusta Oriveden kaupunki otti käyttöön mahdollisuuden tehdä sopimuksia etätyöstä. Etätyötä voi tehdä enintään kahdeksan (8) päivää kuukaudessa. Etätyöpäivien määrää oli korona-aikana laajennettu valtakunnallisen etätyösuositusten perusteella siten, että päivien määrä on sovittavissa erikseen esihenkilön kanssa. Koronan vuoksi laajennetuista etätyöpäivistä palattiin normaalin sopimuksen mukaiseen kahdeksaan päivään kuukaudessa kevään 2022 jälkeen.

1.5 Ympäristötekijät

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä.

Ympäristökulut ja -tulot sisältyvät useisiin tilinpäätöseräin. Niitä ei esitetä omana tilinpäätöseränä, paitsi jos kunta laatii vapaaehtoisen erillisen laajemman ympäristötilinpäätöksen. Näitä tilinpäätöksen eri kohdissa olevia ympäristömenoja ovat jätevesien käsittely, entisen kaatopaikan jätevesien käsittely ja tarkkailu, jätehuolto, maaperän pilaantuneisuuden tutkimukset ja puhdistukset, melusteiden rakkentaminen, luontoselvitykset, öljyvahinkojen torjunta ja ympäristöviranomaistoiminta. Tuloja ovat jätevesimaksut, kompostimullan myynti, ympäristönsuojelu- ja maa-ainelain mukaiset maksut, puhdistuskorvaukset ja jätevesi-investointeihin saadut avustukset.

Tilinpäätöksessä muualla esitettävien ympäristötietojen lisäksi toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista kunnan talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa

tuloslaskelmassa ja taseessa. Tällaisia ympäristökysymyksiä voivat olla esimerkiksi jäteveden puhdistamoon kohdistuvat kalliit muutostyöt tai huomattavat ympäristövahingot. Liitetietona ilmoitettavalla ehdollisella ympäristövelalla tarkoitetaan vastuuta, jonka osalta on mahdollisuus, että ympäristöön liittyvä vahinko on korjattava tulevaisuudessa.

Oriveden kaupungin alueella on kolme maa-alueita, joilla on todettu olevan pilaantunutta maata ja pilaantumisen aiheuttanutta toiminnanharjoittajaa ei enää ole. Lainsäädännön mukaan pilaantuneiden alueiden puhdistamisesta vastaa pilaantumisen aiheuttaja ja toissijaisesti maa-alueen omistaja. Kunnan on puhdistettava maaperä, jos sen puhdistaminen katsotaan maanomistajalle kohtuuttomaksi. Kyseiset maa-alueet ovat entisen pesulan alue Haapakuja 2:ssa (vuonna 2008 tehty kustannusarvio 55 000 euroa), Naulatien päässä sijaitseva alue ja Hiedan sahan alue (vuonna 2014 tehty kustannusarvio 630 000 euroa). Kyseiset maa-alueet eivät ole kaupungin omaisuutta. Kaupungin alueella on lisäksi muitakin mahdollisesti pilaantuneita alueita ja entisiä kaatopaikkoja, mutta niistä ei ole kaupungilla tietoa.

Orivedellä käytetään talousvettä, joka on erittäin hyvälaatuista pohjavettä. Kaupungin alueella on viisi (5) vedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta. Veden laatua seurataan säännöllisesti. Kaupungin pohjavedenotat sijaitsevat yleisten teiden varressa, josta aiheutuu onnettomuusriskien vuoksi mahdollisuus öljyn tai muun aineen pääseminen pohjaveteen. Pohjavesien suojelusuunnitelma on päivitetty vuonna 2016 ja vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma tarkistetaan vuosittain.

Oriveden kaupunki on yhdessä muiden Tampereen seudun kuntien kanssa liittynyt Kohti hiilineutraalia kuntaa -verkostoon eli HINKU-foorumin jäseneksi, jolloin kaupunkiseudun tavoitteena on alueen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Oriveden kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista seurataan yli kahdensadan indikaattorin avulla. Seurannan tarkoituksena on ohjata kaupungin päätöksentekoa ja toimintaa siten, että sekä nykyisille että tuleville sukupolville turvataan hyvät elämisen mahdollisuudet. Indikaattorit mittaavat tasavertaisesti ympäristön kestävä käyttöä, ihmisten hyvinvointia ja talouden kehittymistä.

Energian tuotanto ja käyttö on keskeisin ilmastonmuutokseen vaikuttava tekijä. Oriveden kaupunki on liittynyt kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS). Energiankäytön tehostamisen toimintasuunnitelmalla pyritään ensisijaisesti energiatehokkuuden parantamiseen kunnan toiminnassa, mutta siihen sisältyy myös uusiutuvan energian edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Oriveden kaupungin energiakäytön tehostamissuunnitelman tavoitteena on 7,5 % energiasäästö vuosina 2018-2025. Tavoite on laskettu Oriveden kaupungin vuonna 2016 kuluttamasta energiamäärästä. Vuodelle 2020 on asetettu neljän prosentin välitavoite, joka on saavutettu. Toimintasuunnitelman avulla kehitetään uudisrakennus- ja korjausrakennuskohteiden suunnittelua ja rakentamisen valvontaa. Teknisissä ja järjestelmävalinnoissa painotetaan elinkaariäidullisuutta ja energiatehokkuutta. Tontteja kaavoitettaessa huomioidaan energiatehokkuus ja mahdollisuudet hyödyntää kaukolämpöä tai muita vähäpäästöisiä energiamuotoja. Rakennusten sijoittelussa huomioidaan ilmansuunnat, varjostukset ja mahdollisuudet esimerkiksi aurinkoenergiaan ja maalämpöön. Rakentamisessa suositetaan puurakentamista.

Toimenpiteenä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin omiin kiinteistöihin uusiutuvan energian investointeja, mm. öljykohteiden muuttaminen uusiutuvalle lämmitysmuodolle sekä aurinkoenergian hyödyntäminen tulevaisuudessa. Kaupungin henkilökuntaa koulutetaan energiaa ja vettä säästäviin työtapoihin sekä laitehankinnoissa painotetaan energia- ja resurssitehokkuutta. Opetus- ja kasvatustoiminnassa opetukseen sisällytetään kestävä kehityksen aiheita opetussuunnitelman mukaisesti.

Kaupungin kiinteistöjen energian ja veden kulutusta on seurattu järjestelmällisesti vuodesta 2011 lähtien. Kaupungin kiinteistöissä on uusittu mm. vesikalusteita sekä vaihdettu valaisimia LED-lamppuihin. Ilmalämpöpumppuja on lisätty asumispalvelujen kiinteistöihin sekä julkisiin rakennuksiin. Katu- ja

liikuntapaikkojen valaistusta uusittaessa on siirrytty elohopealampuista korkeapainenaatriumlamppuihin ja nykyisin LED-lamppuihin. Kaupungin käyttämä sähkö on vuodesta 2015 lähtien ollut 100 % uusiutuvien energian lähtein tuotettua. Oriveden keskustaaajaman alueella on kaukolämpöverkko, johon lämpö on vuodesta 2007 alkaen tuotettu pääosin uusiutuvilla puuperäisillä polttoaineilla.

Oriveden kaupunki on yhtenä Tampereen kaupunkiseudun kuntana mukana Green Digital Charter -strategiassa, joka on käynnistetty vuonna 2009 kannustamaan kaupunkeja vähentämään tieto- ja viestintätekniikkansa hiilijalanjälkeä ja kehittämään tieto- ja viestintätekniikan ratkaisuja, jotka johtavat energiatehokkuuden lisäämiseen esimerkiksi rakennusten, liikenteen ja energian alalla.

Maankäytön suunnittelun tavoitteena on vähentää liikenteen lisääntymistä suosimalla uuden asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sijoittamista kävely- ja joukkoliikennevyöhykkeille. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma on laadittu tarkoituksena parantaa kevyen liikenteen palveluvarustusta. Oriveden ja naapurikuntien tavoitteena on säilyttää linja-auto ja junavuorot sekä työmatkoille sopivat junat myös Haapamäen radalla.

Luonto-, maisema- ja kulttuurikohteiden huomioimiseksi kaavoituksen ja muiden alueita koskevien suunnitelmien yhteydessä tehdään näitä koskevia kartoituksia ja selvityksiä. Myös yksityisiltä maanomistajilta edellytetään tarvittavien selvitysten tekemistä luvanvaraisissa hankkeissa. Orivedellä on luonnonsuojelualueita noin 1 140 hehtaaria, joista vesialueita on noin 240 hehtaaria. Lisäksi kaupungissa on muita luontokohteita ja perinnemaisemia sekä metsälain suojelemia kohteita noin 300 hehtaaria.

Jätehuollon järjestämisestä huolehtii kuntien omistama Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Tammervoiman hyötyvoimala aloitti toimintansa syksyllä 2015, minkä jälkeen yhdyskuntajätteet poltetaan ja tuotteena saadaan lämpöä ja sähköä. Pakkausjätteiden keräysvastuu siirtyi pakkausmateriaalin tuottajille ja maantuoille vuoden 2016 alusta. Pakkauskierrätys Rinki Oy on tähän tehtävään perustettu kaupan ja teollisuuden liittojen omistama yhtiö. Jätteiden hyödyntämiseen liittyvä yritystoiminta on lisääntynyt ja Orivedellä on myönnetty lupia mm. betoni- ja tiilijätteen, puujätteen ja muun rakennusjätteen käsittelyyn sekä ajoneuvojen purkutoiminnalle. Alueellinen jätehuoltolautakunta hyväksyi 2021 toimialueelleen uudet jätehuoltomääräykset. Uusien määräysten myötä erityisesti jätteiden lajitteluun ja erilliskeräyksen veloitetaan aiempaa enemmän. Erilliskeräysveloitteet lasi-, kartonki- ja muovipakkauksille sekä pienmetallille ja biojätteelle koskevat vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöjä.

Oriveden koulut ovat laatineet omat kestävän kehityksen ohjelmat. Kaikki Oriveden koulut ovat saaneet myös Vihreä lippu -tunnuksen. Kaupungin työpaja Maininki toimii kierrätystavaratalona, joka ottaa vastaan käyttökelpoista tavaraa ja huonekaluja.

1.6 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäyttöä ja se voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Julkishallinnon toimintaa säätelevät lait ja kaupungin sisäiset ohjeet ovat tukena korruption torjunnalle. Hallintolain oikeusperiaatteiden mukaisesti jokaisen päätöksiä valmistelevan ja esittelevän sekä päätöksiä tekevän tulee varmistaa, että korruptionriskejä hallitaan. Tilivelvollinen toimielin ja viranhaltijajohto vastaavat toiminnan lainmukaisuudesta, tuloksellisuudesta, hallinnosta, taloudesta ja toiminnan läpinäkyvyydestä. -ohjeessa on huomioitu kyseinen oheistus.

Oriveden kaupungin johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisilmoitukset, joiden mukaan kaupungin viranhaltijoilla tai luottamushenkilöillä ei ole sellaisia sidonnaisuuksia, joilla

olisi vaikutusta heidän tehtäviensä puolueettomuuteen. Tämän perusteella ei ole tunnistettu korrup-tioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on kaupungin toimintaa ohjaava periaate ja kaupungin toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat solmineet johtajasopimuksen, johon sisältyy erokorvaus. Sopimus ei kuitenkaan merkittävästi poikkea kuntajohtajien sopimusten yleisistä ehdoista. Oriveden kaupunki ei ole myöntänyt korottomia lainoja.

Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Luottamushenkilöitä ja kaupungin henkilöstöä on ohjeistettu edustamisesta sekä vieraanvaisuudesta, lahjoista ja eduista Hyvän hallinnon ohjeessa, joka on viimeksi päivitetty vuonna 2018.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja Oriveden kaupunki on osakkaana Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:ssä, joka on laatinut noudatettavan hankintaohjeistuksen. Yhtiö myös ohjaa ja kouluttaa hankintoja tekevää henkilöstöä vuosittain. Lisäksi KuHa Oy:ltä on erillishankintoina hankittu asiantuntijapalveluja joihinkin kaupungin tekemiin hankintoihin.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole vuonna 2022 saatettu korrup-tioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuk-sien rikkomiseen liittyviä asioita. Vuoden 2022 syksyllä kaupungin toiminnoissa otettiin käyttöön ris-kienhallintaohjelmisto, jonka käyttö on ollut vielä melko vähäistä. Yhtenä osiona tulee vuoden 2023 alkupuolella käyttöön väärinkäytösilmoituskanava kuntalaisille.

1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin tulevaisuuden arvioimisen voisi ajatella helpottuvan vuoden 2023 alusta, kun hyvinvointi-alueet käynnistyivät ja aiemmin vuosittain hyvinkin paljon vaihdelleet sote-palvelut ja niiden kustan-nukset siirtyivät pois kuntien vastuulta. Kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttaminen kuitenkin tule-vaaisuudessa saattaa merkittävästikin vaikuttaa Oriveden tyyppiseen kuntaan, jonka taloudessa valtion-osuudet ovat suuret.

Tällä hetkellä merkittävin arviointiin vaikuttava tekijä ovat Ukrainan sodan vuoksi kohonnet kustannuk-set ja niiden vaikutus kuntien talouteen. Polttonesteiden, sähkön ja elintarvikkeiden merkittävä kallis-tuminen vaikuttaa kaikkeen kaupungin toimintaa ja tuo kustannuspaineita talouteen.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen oleva 7,1 milj. euron taseyli jäämä tuo hieman puskuria tuleville taloussuunnitelmavuosille. Tilintarkastaja on kuitenkin huomauttanut vuoden 2022 välitarkastuksen yhteydessä, että kaupungin tulee kiinnittää huomiota talouden tasapainoon. Osana USO-hanketta on-kin alustavasti sovittu, että Oriveden kaupungin taloudellinen liikkumavara hyvinvointialueen jälkeisillä palveluilla selvitetään ja tarvittaessa ryhdytään laatimaan talouden kehittämissuunnitelmaa. Hyvin-vointialueen alkamisen jälkeen vuonna 2023 Orivedellä tuleekin suurimpana yksittäisenä palveluna korostumaan kasvatus- ja opetuspalvelujen kulujen hillintä.

Varhaiskasvatuksessa vuonna 2021 aloittanut yksityinen päiväkotitoiminta on tasaamassa varhaiskasvatuksen kysynnän vaihtelua. Vuonna 2022 lapsia syntyi 66, joten ilman muuttoliikkeen vaikutusta varhaiskasvatuseriöiden koko on melko pieni. Mattilanniityn uuden asuntoalueen asemakaava vahvistui joulukuussa 2021, joten rakentamisen ja sitä kautta muuttoliikkeen toivotaan lisäävän kaupungin väkilukua ja myös palvelujen kysyntää. Kallistuneiden rakentamisen kustannusten vuoksi tonttien kysyntä on kuitenkin ollut vielä maltillista. Tampereen kaupunkiseudulla tehdyn varhaiskasvatuksen selvityksen mukaan Oriveden kustannukset ovat seudun keskiarvoja korkeammat, joten tulevaisuudessa tähän asiaan tulee edelleen kiinnittää huomiota ja tehdä toimenpiteitä kustannusvaikuttavuuden lisäämiseksi.

Kaupungin entisen vanhainkodin, Tähtiniemikodin, korvaaminen on edennyt siten, että Artun Palveluasunnot Oy:n tehostetun palveluasumisen yksikkö Orvokkikoti aloitti toimintansa vuoden 2022 lopulla ja Kaupintien seniorikerrostalo valmistuu vuoden 2023 lopulla. Näillä toimenpiteillä taataan myös tulevaisuudessa kaupunkilaisille riittävät palvelut, vastataan välimuotoisen asumisen kysyntään ja hillitään asumispalveluista kaupungille aiheutuvia kustannuksia ja vähennetään vanhoista kiinteistöistä aiheutuvaa peruskorjaustarvetta. Tulevaisuudessa Rovastinkankaan koulu tulee tarvitsemaan lisätilaa ja rakentamisen hankesuunnitelman laatimista varten on nimetty valmisteluryhmä. Samoin Yhteiskoulun ja lukion peruskorjausta tai uudisrakentamisen hankesuunnittelua varten on nimetty valmisteluryhmä. Näiden koulukiinteistöjen rakennushankkeet tulevatkin kasvattamaan kaupungin lainakantaa, mutta toisaalta parantavat sisäilmateknisiä olosuhteita ja mahdollistavat oppilaille uudenlaiset oppimisympäristöt.

Oriveden kaupungin tytäryhtiö Oriveden Kotikoivu Oy:n talouden tervehdyttämistoimenpiteiden valmistelua on jatkettu ja omistaja on päättänyt vuoden 2022 aikana rahoittaa yhtiön ensimmäisen vaiheen peruskorjauksia 503 000 euron lainalla. Peruskorjaushankkeiden jatkosta päätetään myöhemmin.

Tulevaisuudessa investointien rahoittamiseksi Oriveden kaupungin velkaantuminen jatkuu, koska tulorahoituksen määrä on vähäinen. Viiden viimeisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on noin 0,52 milj. euroa (2021: 3,41 milj. €). Tunnusluku on viime vuosina heikentynyt kasvaneen investointitasan vuoksi. Tulevaisuudessa investointien tekemistä ja niiden tasoa tarkastellaan edelleen kriittisesti, koska toiminnan kautta saatava tulorahoitus jää edelleen melko maltilliseksi.

Kaupunkistrategian mukainen väkiluvun nettomuuton pitäminen positiivisena edellyttää, että investointien taso säilyy kunnallistekniikan ja maanhankinnan osalta riittävällä tasolla, jotta uusia houkuttelevia ja monimuotoisia rakennuspaikkoja on tarjolla. Oriveden kaupungilla on useiden vuosien raaka-avaranto olemassa, joten merkittäviä maa-alueiden lisähankintoja ei lyhyellä aikajänteellä ole tarvetta tehdä.

Oriveden kaupungin talouden tuleva kehitys näyttää edelleen haasteelliselta varsinkin menojen kasvun ja asukasluvun vähenemisen vuoksi. Jatkamalla määrätietoisesti kaupungin toiminnan ja talouden kehittämistä, saavutetaan taloudellista vaikuttavuutta myös tulevaisuudessa siten, että nykyinen palvelutaso voidaan turvata.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Oriveden kaupungin talousarvion yhteydessä on vahvistettu kaupunkistrategiasta palvelukeskuksille ja tulosalueille johdetut toiminnalliset tavoitteet talousarviovuodelle. Tulosalueet raportoivat tavoitteiden saavuttamista puolivuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Yksittäisten tavoitteiden saavuttamatta jääminen ei vaaranna koko kaupungin toiminnan tai talouden saavuttamista. Vuoden 2022 toiminnasta saadun johtoryhmän raportoinnin perusteella ei ole havaittavissa merkittäviä riskejä, jotka olisivat toteutuneet, koronapandemiaa lukuun ottamatta.

Talouden epävarmuus ja samassa yhteydessä kuntalaisten palvelutarpeen lisääntyminen on merkittävä taloudellinen tekijä, joka heijastuu negatiivisesti kaupungin talouteen. Palvelutuotannon järjestämisen kustannukset ovat varsinkin sosiaali- ja terveystalouden osalta olleet viime vuosina voimakkaassa kasvussa. Myös tulopohjan supistuminen on tuonut haasteensa toimintaan.

Kaupungin viranhaltijoiden ja työntekijöiden melko korkean ikärakenteen vuoksi riski merkittävän tieto-aidon poistumisesta esim. eläköitymisten myötä on noussut yhä suuremmaksi. Myös henkilöstön nopea vaihtuminen joissakin palvelukeskuksissa aiheuttaa riskin toiminnan tasaiselle jatkuvuudelle ja paineen sijaistehtävien hoitamisesta organisaatiossa olevaa henkilöstöä kuormittaan.

Tietojärjestelmiin kohdistuvat uhat muodostavat nykyisenä tietoteknisenä aikana merkittävän riskin palvelutuotannolle. Tietoverkkojen toimivuus on ensiarvoisen tärkeää kaupungin kaikkien toimintojen kannalta ja ne ovatkin olleet toimivia yksittäisiä lyhyitä katkoja lukuun ottamatta. Tietoturvasuojien ja -suojien on kiinnitetty ja kiinnitetään edelleen jatkuvasti huomiota. Tietoturvaan liittyviä asiantuntijapalveluja hankitaan seudullisesti Tampereen kaupungin tietohallinnolta. Merkittävemmän häiriöuhan aiheuttaa perustietotekniikan kilpailutus, joka on tarkoitus käynnistää vuoden 2023 loppupuolen aikana.

Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaista toimintaa varten kaupungilla on erikseen nimetty johtoryhmä. Koronapandemian ja Ukrainan sodan aikana johtoryhmä on kokoontunut laajennettuna alkuvuoden 2022 lähes viikoittain ja sen jälkeen tarvittaessa. Johtoryhmän toiminnan on todettu toimivan hyvin. Kaupungilla on riskienhallintaa varten erillinen moniammatillinen riskienhallintaryhmä, jossa on jäsenenä myös kaupungin vakuutusmeklari.

Kaupungin työntekijöiden henkilöturvallisuuden parantamiseksi on jo vuosia hankittu suurimpiin työyksiköihin vartiointipalveluja. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Oriveden keskustaajamassa on kameravalvontaa. Valvonnalla pyritään rauhoittamaan liikennöintiä ja vähentämään vahingontekoja. Katukameroiden lisäksi myös useissa kaupungin kiinteistöissä on kameravalvontaa, jonka määrää on viime vuosina lisätty.

Oriveden kaupungin kiinteistöjen osalta yhtenä riskinä on selvitettäväksi noussut kiinteistöjen sisäilmaongelmat. Kaupungilla on nimetty sisäilmatyöryhmä. Sisäilmatutkimuksia on tehty useassa kiinteistössä ja tutkimusten perusteella on tehty tarvittavia korjauksia useammassa. Kiinteistöjen ikääntyessä sisäilmaan liittyvät riskit on aina selvitettävä, mikäli oireista raportoidaan. Vuoden 2022 aikana sisäilma-ongelmia on tehty Yhteiskoulussa. Lukion tiloissa on havaittu rakennusteknisiä ongelmia, joten Yhteiskoulun ja lukion mahdollista peruskorjausta tai uudisrakentamista varten on kaupunginhallitus nimennyt valmisteluryhmän hankesuunnitelman laatimista varten. Hankesuunnitelma tulee saada kaupunginhallituksen käsittelyyn toukokuun 2023 loppuun mennessä.

Rovastinkankaan koulun Tredu-Kiinteistöt Oy:ltä vuokraamat tilat poistuivat sisäilmaongelmien vuoden käytöstä lukuvuoden 2022-2023 alusta lukien. Rovastinkankaan koulun käyttöön vuokrattiin viideksi vuodeksi siirtotiloja, joiden vuokrasta aiheutuu kaupungille seuraavien vuosien aikana lisää käyttötalouden kustannuksia ja koulun toimintojen uudelleenjärjestelyjä. Siirtotilojen vuokrauksen aikana on tavoitteena ratkaista pysyvämmiin Rovastinkankaan koulun tilatarpeita mahdollisella lisärakentamisella. Lisärakentamisen hankesuunnitelman laatimista varten on tammikuussa 2023 perustettu valmistelu-ryhmä, jonka tulee saada aikaan esitys kaupunginhallitukselle toukokuun 2023 loppuun mennessä.

Tulevaisuudessa myös hyvinvointiuudistus saattaa aiheuttaa epävarmuutta nykyisten sote-kiinteistöjen käyttöön. Kaupungilla on epäselvyys siitä, että tuleeko hyvinvointialue vuokraamaan kaikkia sote-kiinteistöjä siirtymäajan jälkeenkin, vai jääkö joitakin kiinteistöjä tyhjilleen tai muuhun käyttöön. Tähti-niemen kiinteistön korvaaminen Orvokkikodin ja Kaupintien kiinteistöillä poistaa merkittävän epävarmuustekijän ikäihmisten asumisessa.

Kaupungin toiminnan rahoitus on heikon tulopohjan myötä epävarmalla pohjalla. Investointien rahoittaminen tulee tulevaisuudessakin tehdä pääosin lainanotolla ja omaisuutta myymällä. Lainakannan kasvun myötä tulee myös riski korkokustannusten kasvusta toiminnan tulosta alentavasti.

Korkoriskin hallitsemiseksi kaupunki on hajauttanut lainojaan eri korkokantoihin. Oriveden kaupungin 18,33 milj. euron lainasalkusta oli kiinteään korkoon sidottuja lainoja vuoden 2022 lopussa noin 23 %. Koko lainasalkun painotettu keskiporko 31.12.2022 oli 0,87 %. Kaupungilla on korkojohdannaissopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa, mutta sitä ei ole käytetty.

Kaupungin luottoriskit liittyvät kaupungin antolainasaamisiin. Kaupungilla on mahdollinen luottoriski niissä tilapäisrahoituksissa, jotka liittyvät ELY:n rahoittamiin hankkeisiin ja joihin ELY ei mahdollisesti maksatusvaiheessa myönnäkään rahoitusta.

Oriveden kaupunki on vakuuttanut omaisuutensa ja omavastuut ovat melko pienet (5 000-10 000 euroa), joten omaisuusriskin toteutuminen vahinkotapahtumissa ei ole toiminnan kannalta olennainen. Kaupungilla on lisäksi ryhmätapaturmavakuutus, toiminnan keskeytysvakuutus sekä eräille viranhaltijoille vastuuvakuutus.

Kaupungin sijoitustoiminta perustuu valtuuston hyväksymiin periaatteisiin. Toiminnasta voi aiheutua tilapäisiä arvon muutoksia. Sijoitusten arvo on kuitenkin melko vähäinen, joten merkittävää riskiä ei ole olemassa.

2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että Oriveden kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viran-omaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on määräykset ja määritelmät hallintosäännössä. Valtuusto on 20.10.2014 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on säännöksillä vastuutettu kaupungin tilivelvollisille toimielimille ja viranhaltijoille.

Sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä vastavat kaupunginhallitus ja –johtaja. Kaupunginhallitus vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen sekä valvoo sen noudattamista. Kunkin vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija ja muut esimiehet ovat velvollisia järjestämään vastuualueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan.

Sisäistä valvontaa toteutetaan myös sisäisen tarkastuksen avulla, joka on kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivaa riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Sisäistä tarkastusta on tehty osana normaalia tilivelvollisten tarkkailua. Vuoden 2022 aikana kaupungin viranhaltijat ovat mm. tehneet otantaperusteisia tarkastuksia palkkatapahtumiin. Myös kaupungin palveluprosesseja on tarkastettu ja kuvattuna osana hyvinvointialuevalmistelua. Ulkoista palvelua sisäiseen tarkastukseen on vuoden 2022 aikana hankittu omistajaohjauksen arvioinnin toteuttamiseen.

Oriveden kaupunginhallitus on 5.11.2018 hyväksynyt päivitetyn Hyvän hallinnon ohjeen, jonka tarkoituksena on hallintosääntöä laajemmin ja yksityiskohtaisemmin avata hyvän hallinnon merkitystä työntekijöille ja viranhaltijoille. Ohjeessa on myös oma osionsa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Käytännön toimenpiteenä sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on toteutettu eriyttämällä tehtäviä ja karsimalla ns. vaarallisia työyhdistelmiä, jolloin kontrolli paremmin toimii.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arvioimiseksi on johtoryhmälle suunnatulla kyselyllä kartoitettu sisäisen valvonnan eri osa-alueita, joita ovat mm. johtamisen ja hallinnon järjestäminen, tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta, riskienhallinta, informaatio ja kommunikaatio sekä seurantamenettelyt. Johtoryhmän jäsenten vastausten määrä on suhteellisen vähäinen ja arvioinnin laajuus ei välttämättä ole kaikkia kaupungin palvelukeskuksia kattava.

Kyselyistä laaditun yhteenvedon mukaan johtoryhmä arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan olevan eri osa-alueilla hyvällä tasolla, joillakin osa-alueilla jopa erinomaisella. Johtoryhmän vastausten perusteella tehdyn kokonaisarvion mukaan tilanne on kokonaisuutena hieman heikentynyt.

Hyvän hallintotapa on pysynyt ennallaan edellisvuoteen verrattuna ja on erinomaisella tasolla. Tähän vaikuttavat osaltaan varmasti kaupungin hyväksymä osallisuusohjelma sekä kumppanuuspöydät, joiden avulla keskustelua kuntalaisten kanssa käydään. Kaupungin organisaatorakenteesta laadittu arvio on heikentynyt ja johtamisorganisaation päivitys onkin vuoden 2023 aikana vireillä. Arviot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuiden määrittelemistä, selkeydestä ja ohjeistuksesta ovat nousseet ja sen voidaan arvioida olevan tulosta riskienhallintaohjelmiston käyttöönotosta ja koulutuksesta. Lievää heikkenemistä arvioidaan tapahtuneen kaupungin henkilöstön perehdyttämiskäytännöissä. Vastaa-vasti kuitenkin henkilöstön koulutuksiin osallistumisen seurannan arvioidaan parantuneen ja olevan hyvällä tasolla. Myös henkilöstötilinpäätöksen ja työtyytyväisyyskyselyn tulosten huomioimisen arvioidaan parantuneen.

Strategisten tavoitteiden määrittelyssä ja toteuttamisessa nähdään tapahtuneen heikentymistä. Varsinkin palvelukeskusten strategisten tavoitteiden perustuminen kaupunkistrategiaan nähdään eniten heikentyneen. Strategisten tavoitteiden määrittely on kuitenkin edelleen erinomaisella tasolla. Muutos johtunee siitä, että valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian vuoden 2021 lopulla, mutta sitä ei aikataulusyistä pystytty ottamaan huomioon vuoden 2022 talousarvion laadinnassa.

Riskienhallinta on ollut useana vuonna kehittämiskohteena ja sen arvioidaankin kokonaisuutena hieman parantuneen. Kuitenkin nähdään, että riskikartoitusta koskevat asiat ovat heikentyneet.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tarkempi toimintatapaohjeistus ja riskienhallintaohjelmiston käyttäminen on kuitenkin edelleen kehittämiskohteena. Vuoden 2023 aikana on tarkoitus laatia asiaa koskeva tarkempi ohjeistus koko kaupunkikonsernitason tasoisesti.

Muuna kehittämiskohteena riskienhallinnassa nähdään investointeihin liittyvien riskitekijät, joissa varsinkin loppukäyttäjien huomioiminen suunnittelussa nähdään heikentyneen. Vastaavasti tietojärjestelmien häiriöttömyyden ja käytettävyyden nähdään vuoden aikana parantuneen lisääntyneestä etätyöstä huolimatta. Lainmukaisuuden ja hyvän hallintotavan osalta nähdään heikennystä määräysten ja ohjeiden noudattamisessa sekä päätösten toimeenpanossa. Nämä asiat on nostettu ja tullaan edelleen nostamaan esiin esihenkilöfoorumissa ja korostamaan sisäisen valvonnan merkitystä ja esihenkilöiden roolia asiassa.

Kaupungin toiminnan ja talouden näkökulmasta tarkasteltavat riskit nähdään olevan erittäin hyvällä tasolla. Verotulojen vähenemistä arvioidaan jatkuvasti ja muutokset valtionosuuksissa otetaan huomioon. Paranemista arvioidaan olevan takauksien ja vakuuksien konkretisointia koskevissa arvioissa. Kaupunki omistajana käykin jatkuvaa vuoropuhelua esim. tytäryhtiöidensä kanssa myös takauksiin ja vakuuksiin liittyvissä asioissa ja vaatii takauksille ja lainoille riittävät vastavakuudet.

Lautakuntien riskienhallinnan kertomusten perusteella kaupungin merkittävimpinä riskeinä voidaan vuonna 2022 pitää mm. seuraavia asioita:

1. Tampere-Orivesi sote yhteistoiminta-alueen toiminnan keskeytymis- tai merkittävää häiriöriskiä (poistui vuoden 2023 alusta Pirkanmaan hyvinvointialueen käynnistymisen myötä),
2. muuta palvelutuotannon sulkua- tai rajoittaminen ulkoisen uhan (mm. koronapandemia) vuoksi,
3. tietohallinnosta ja/tai tietoteknisistä järjestelmistä tai laitteista aiheutuvaa merkittävää toiminnan häiriötä tai keskeytymistä,
4. turvallisuuteen liittyviä riskitekijöitä mm. ulkoisten uhkatekijöiden, liikenteen, ilkvallan tai tietoturvan vuoksi,
5. merkittävän suurta sähkökatkosta, joka aiheuttaa keskeytyksen kaikissa palveluissa,
6. energiapula sekä kemikaalien, komponenttien ja muiden varaosin saannin ongelmat, joka kohdistuisi kaupungin keskeisiin palveluihin niitä heikentäen,
7. taloudelliset riskit mm. aineiden ja tarvikkeiden kustannusten äkillisen nousun vuoksi,
8. rakennuslupahakemusten käsittelyn yhteydessä havaitsematta jäävästä vastuuhenkilöiden pätevyyden puuttumisesta ja sen vuoksi rakentamisessa aiheutuneita riskejä tai päätöksenteossa/tarkastuksessa tehtävä virhe, joka aiheuttaa kaupungille korvausvelvollisuuden,
9. vesihuoltolaitoksen toiminnan saastumis- ja/tai keskeytymisriskiä sekä
10. kiinteistöjen suunnittelusta, rakentamisesta, huollosta tai käyttötavasta aiheutuvaa terveysriskiä.

Vuoden 2022 aikana on järjestetty esihenkilöfoorumeja, joissa on kaikille esimiehille jalkautettu erilaisia kaupungin toimintamalleja ja -ohjeistuksia sekä lainsäädännön ym. tuomia muutoksia. Asioina on käsitelty mm.

- koronapandemian vaikutuksia työyksiköiden toimintaan,
- hyvinvointialueen alkamisen vaikutuksia toimintaan vuoden 2023 alusta,
- kaupunkistrategian päivitykseen liittyviä asioita,
- erilaisia talous- ja tietohallintoasioita sekä
- henkilöstöhallinnon ohjeistuksia ja raportteja.

Foorumien tarkoituksena on osaltaan parantaa esimiesten tietämystä yhteisistä asioista ja lainsäädännöstä, jotta esimiehet osaavat huomioida näitä asioita työhönsä kuuluvaa sisäistä tarkkailua

tehdessään. Esihenkilöfoorumien lisäksi syyskaudella 2022 on käynnistetty esihenkilökoulutus, jossa on käsitelty mm. esihenkilön oikeuksia ja velvollisuuksia, roolia työnantajan edustajana sekä direktio-oikeuden käyttämistä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa ei ole kesken mitään Oriveden kaupungin asioita.

Muuten vuoden 2022 aikana toimivalle johdolle ei ole raportoitu sellaisia sisäisen valvonnan puutteita, joista tulisi erikseen raportoida tai joista olisi odotettavissa taloudellisia korvausvaateita, kanteita tai muuta oikeusseuraamusta.

Tavoitteiden ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty tulosalueittain palvelukeskusten toimintakertomuksissa, jossa myös esitetään keskeiset poikkeamat ja niiden vuoksi mahdollisesti tehdyt toimenpiteet.

Kaupungin lainasalkkua on pyritty hajauttamaan eri korkosidonnaisuuksiin lainojen nostohetkellä taloudellisten riskien vähentämiseksi.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

	2022	2021
	1000 €	1000 €
<i>TOIMINTATUOTOT</i>	8 065	7 716
<i>VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN</i>	9	46
<i>TOIMINTAKULUT</i>	-69 563	-67 335
<i>TOIMINTAKATE</i>	-61 498	-59 619
<i>VEROTULOT</i>	38 497	36 522
<i>VALTIONOSUUDET</i>	26 825	25 246
<i>RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT</i>		
<i>Korkotuotot</i>	64	60
<i>Muut rahoitustuotot</i>	359	329
<i>Korkokulut</i>	-160	-165
<i>Muut rahoituskulut</i>	-1	0
<i>VUOSIKATE</i>	4 085	2 373
<i>POISTOT JA ARVONALENNUKSET</i>	-2 913	-2 926
<i>SATUNNAISET TUOTOT</i>		
<i>SATUNNAISET KULUT</i>		
<i>TILIKAUDEN TULOS</i>	1 172	-553
<i>POISTOERON MUUTOS</i>	95	119
<i>VARAUSTEN MUUTOS</i>		
<i>TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ</i>	1 267	-434

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	11,6 %	11,5 %
Vuosikate/Poistot %	140,2 %	81,1 %
Vuosikate, euroa/asukas	457	264
Asukasmäärä 31.12. *	8 939	8 978

* Väestötietojärjestelmän rekisteri

Oriveden kaupungin tilikauden tulos on ylijäämäinen 1,27 milj. euroa (2021: 0,43 milj. euroa), kun talousarvio oli alijäämäinen noin 1,8 milj. euroa. Ennakoitua pienempi alijäämä on muodostunut verotulojen ja valtionosuuksien arvioitua isommasta kertymästä sekä sote-menojen arvioitua pienemmästä talousarvion ylitystarpeesta. Myös henkilöstökulut alittivat talousarvion. Verotulot kasvoivat 5,4 % ja valtionosuudet 6,3 %, näiden erien yhteenlaskettu muutos oli vuoteen 2021 verrattuna oli lisäystä 3,55 milj. euroa. Samaan aikaan kaupungin toimintamenot kasvoivat 3,3 %, 2,34 milj. euroa. Kaupungin ulkoiset toimintatuotot kasvoivat vuonna 2022 edellisvuodesta 3,2 %, 2,13 milj. euroa. Toimintakate kasvoi 3,1 % (2021: 3,2 %).

Suurin poikkeama alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli palvelujen ostoissa, jotka lähinnä sote-menojen vuoksi ylittivät alkuperäisen talousarvion noin 0,92 milj. eurolla. Valtuusto myönsi kuitenkin tähän 1,44 milj. euron ylitysoikeuden talousarvioon. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 0,67 milj. eurolla. Sote-menot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna ainoastaan 1,0 %:lla, 0,37 milj. euroa. Matalan korkotason ansiosta korkokulut alittivat talousarvion 0,22 milj. eurolla. Toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 0,63 milj. eurolla.

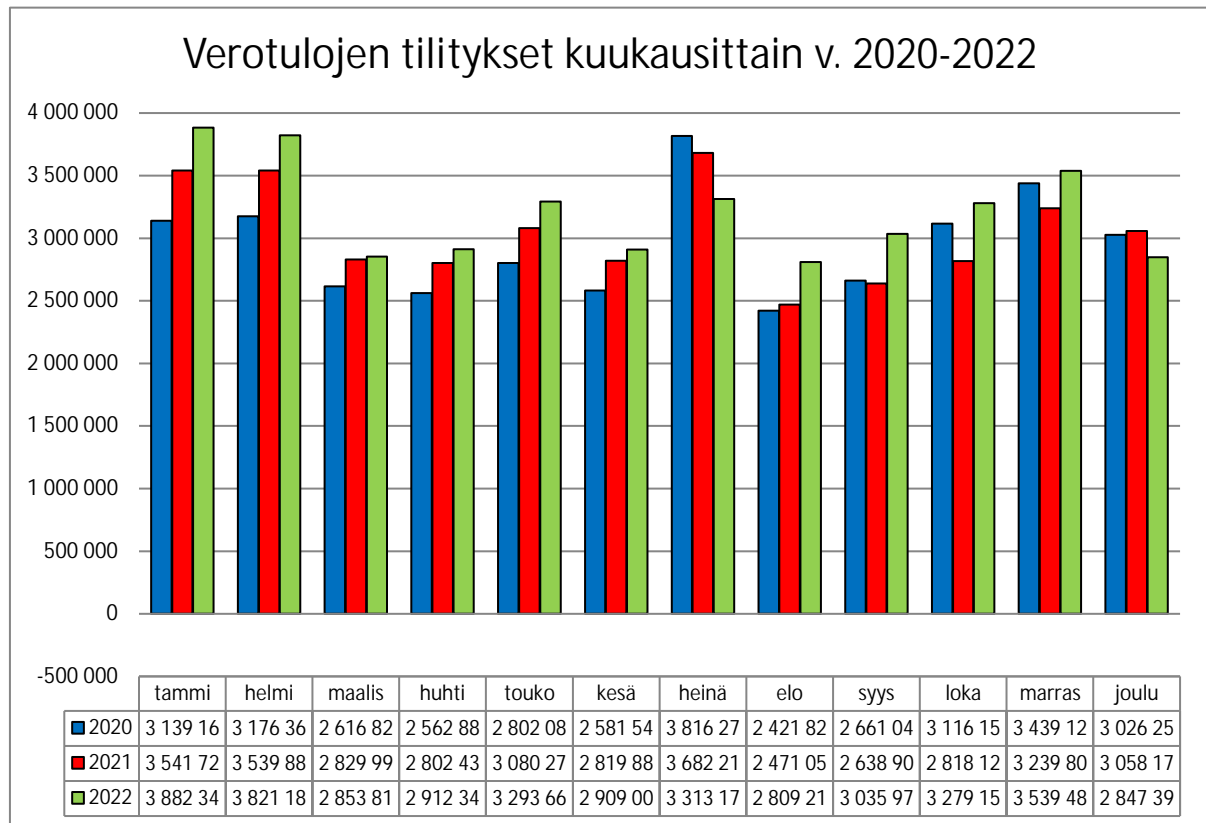
Kaupunginhallituksen toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 1,65 milj. eurolla, sillä tammi-kuussa 2022 tullut Tampere-Orivesi sote-yhteistoiminta-alueen lisälasku oli vain 0,5 milj. euroa ja alitti elokuussa 2022 saadun ennakoarvion ja valtuuston hyväksymän talousarvion ylitysoikeuden noin 0,94 milj. eurolla. Lasten ja nuorten lautakunnan toimintakulut alittivat talousarvion 0,61 milj. eurolla. Elämänlaatulautakunta ylitti muutetun talousarvion mukaiset toimintakulunsa 0,16 milj. eurolla, joka oli 5,5 % talousarviosta. Runsaslumisen talven, kallistuneiden polttoaineiden sekä Aseman seudulla sattuneen putkirikon korjauskustannusten vuoksi tekninen lautakunta ylitti talousarvionsa 1,1 milj. eurolla, 12,0 %. Ylityksiin johtaneista perusteista kerrotaan tarkemmin tulosalueittain toimintakertomuksessa.

Edellisvuoteen verrattuna kaupungin verotulot lisääntyivät 5,4 %, 1,97 milj. euroa, (2020: 3,3 %) ja valtionosuudet 6,3 %, 1,58 milj. euroa, (2021: -7,5 %). Kunnallisverotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 6,0 %, 1,85 milj. euroa, kiinteistöverot 1,8 %, 0,06 milj. euroa ja osuus yhteisöveron tuotosta 2,4 %, 0,07 milj. euroa.

Yleisen korkotason alhaisuuden sekä lainakannan laskun vuoksi kaupungin korkokulut vähenivät edellisvuodesta 3,1 %. Kaupungin pysyvistä vastaavista aiheutuvat suunnitelman mukaiset poistot vähenivät 0,8 % (2020: -6,6 %) ja olivat vuonna 2022 noin 2,71 milj. euroa (2021: 2,74 milj. euroa). Lisäksi vuonna 2022 tehtiin arvonalennuksia Tähtiniemen kiinteistöistä 0,2 milj. euroa. Aiempina vuosina tehtyä poistoeroa tuloutettiin 0,1 milj. euroa.

Oriveden kaupungin tuloslaskelman mukaan vuosikate on 4,08 milj. euroa (2021: 2,37 milj. euroa), eli 457 euroa/asukas (2021: 264 €/as.). Vuosikatteen kehityksen mukaisesti kaupungin taloudellinen tilanne parani verotulojen ja valtionosuuksien lisääntymisen vuoksi.

Verotulojen tilitykset kuukausittain (1000 euroina) vuosina 2020-2022 on esitetty seuraavassa kaaviossa.

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen sekä kunnan tulorahoituksen riittävyttä. Laskelman *toimintakate* ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. *Vuosikate* osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitukseen ja lainan lyhennyksiin.

Mikäli vuosikate on pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä, jos taas vuosikate on alijäämäinen, kunnan tulorahoitus on heikko. Oriveden kaupungin vuosikate vuonna 2022 oli 4,08 milj. euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeistä kirjattavat poistot ja arvonalentumiset 2,91 milj. euroa. Tällä mittarilla Oriveden kaupungin tulorahoitus kattoi poistot noin 140 prosenttisesti.

Tuloslaskelman perusteella laskettu toimintatuottojen prosenttiosuus toimintakuluista on vuonna 2022 Orivedellä edelleen 16,9 % (2021: 11,5 %) eli noin 83 % toiminnasta on rahoitettu muilla tuloilla kuin toimintatuotoilla, lähinnä verotuloilla ja valtionosuuksilla.

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, € kertoo positiivisena määränä sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1000 €	1000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	4 085	2 373
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-57	-378
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-4 548	-1 598
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25	68
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	257	609
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-238	1 074
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-2
Antolainasaamisten vähennykset	50	62
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 758	-3 874
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	127	366
Rahoituksen rahavirta	1 418	-3 448
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 180	-2 374
Rahavarat 31.12	4 980	3 800
Rahavarat 1.1	3 800	6 174
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1000/euroa	516	3 412
Investointien tulorahoitus %	90,3 %	155,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,1
Lainanhoitokate	1,2	0,7
Kassan riittävyys, pv	23	19
Asukasmäärä 31.12.	8 939	8 978

Oriveden kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen 0,24 milj. euroa. Toiminnan rahavirta ei siis kokonaan riittänyt investointien ja lainojen lyhennyksiin. Lainanlyhennykset olivat 3,76 milj. euroa, joten investoinnit ja lainanlyhennykset rahoitettiin uutta lainaa ottamalla sekä omaisuutta myymällä.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Oriveden kaupungin viiden vuoden kertymä on 0,52 milj. euroa (2021: 3,41 M€), joten omarahoitusosuus niukasti täyttyi vuonna 2022.

Investointien tulorahoitus prosentteina kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Oriveden kaupungin tunnusluku 90,3 % (2021: 155,1 %) kertoo, että vuoden 2022 investointeja ei kokonaisuudessaan pystytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Investoinnit nettona olivat vuonna 2022 yhteensä 4,31 milj. euroa (2021: 1,23 milj. euroa), investoinnit lisääntyivät merkittävästi edellisvuodesta. Vuoden 2022 suurimmat investointikohteet olivat:

- o Yhteiskoulun kosteus- ja sisäilmakorjaus,
- o Orivesi-Haapamäki radan vartioidun tasoristeyksen rakentaminen,
- o Paltanmäen ylikulkukäytävän rakentaminen,
- o aseman pysäköintialueen parantaminen MAL-hankkeena,
- o Rovastinkankaan saattoliikennepihan ja pysäköintialueen rakentaminen,
- o katujen rakentaminen ja peruskorjaus sekä
- o vesihuoltolaitoksen rakentaminen ja peruskorjaus.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos taas tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, mikäli tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä tunnusluvun ollessa 1-2 ja heikko jos arvo on alle 1. Oriveden tunnusluku vuonna 2022 oli 1,3 (2021: 0,7), eli lainanhoitokyky on hyvän tilikauden tuloksen ansiosta parantunut edellisvuodesta.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun kahdeksan (8) vuoden ajanjaksolla. Oriveden tunnusluku on 1,7 (2021: 1,1). Myös tällä mittarilla tulorahoitus riittää vielä lainanlyhennysten ja korkojen maksuun kahdeksan vuoden ajanjaksolla.

Kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksetut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vuoden 2022 lopussa kassan riittävyys oli 23 päivää, kun se edellisvuoden vastaavana aikana oli 19 päivää.

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	1 000 €	2022	2021	VASTATTAVAA	1 000 €	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		48 306	46 946	OMA PÄÄOMA		27 447	26 180
Aineettomat hyödykkeet		0	5	Peruspääoma		20 335	20 335
Tietokoneohjelmistot		0	5	Edell.tilik.yli-/alijäämä		5 845	6 279
Muut pitkävaikutteiset menot				Tilikauden yli-/alijäämä		1 267	-434
Aineelliset hyödykkeet		37 037	35 622	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUK- SET			
Maa- ja vesialueet		6 203	6 077	Poistoero		382	477
Rakennukset		19 075	19 196	Vapaaehtoiset varaukset			
Kiinteät rakenteet ja laitteet		10 065	9 064	TOIMEKSIANTOJEN PO:T		162	189
Koneet ja kalusto		214	250	Valtion toimeksiannot			
Muut aineelliset hyödykkeet		57	57	Lahoitusrahojen po		88	87
Ennakkomaks.ja kesk.er.hank		1 423	978	Muut toimeksiantojen po		74	101
Sijoitukset		11 269	11 319	VIERAS PÄÄOMA		27 568	25 852
Osakkeet ja osuudet		9 126	9 126	Pitkäaikainen		16 654	15 139
Muut lainasaamiset		1 822	1 872	Lainat rah.-ja vak.laitok		14 949	13 473
Muut saamiset		321	321	Lainat julkisyhteisöiltä			
TOIMEKSIANTOJEN VAR.		78	77	Muut velat/Liittymism.		1 705	1 666
Valtion toimeksiannot				Lyhytaikainen		10 914	10 713
Lahjoitusrah. erit.katteet		78	77	Lainat rah.-ja vak.laitok		3 374	3 608
Muut toimeksiantojen varat				Lainat julkisyhteisöiltä			
VAIHTUVAT VASTAAVAT		7 175	5 675	Saadut ennakot			
Saamiset		2 194	1 874	Ostovelat		3 789	2 629
Pitkäaikaiset saamiset				Muut velat/Liittymism.		393	389
Lainasaamiset				Siirtovelat		3 358	4 087
Lyhytaikaiset saamiset		2 194	1 874	VASTATTAVAA YHT.		55 559	52 698
Myyntisaamiset		1 209	1 186				
Lainasaamiset		267	8				
Muut saamiset		310	181				
Siirtosaamiset		408	499				
Rahoitusomaisuusarvopaperit		1 157	1 157				
Muut arvopaperit		1 157	1 157				
Rahat ja pankkisaamiset		3 824	2 643				
VASTAAVAA YHT.		55 559	52 698				

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste %	50,1 %	50,6 %
Suht.velkaantuneisuus %	37,6 %	37,2 %
Kertynyt ylijäämä 1000 €	7 112	5 845
Kertynyt ylijäämä €/asukas	796	651
Lainakanta 31.12./1000 €	20 028	18 747
Lainakanta 31.12. €/asukas	2 241	2 088
Lainat ja vastuut 31.12./1000 €	20 858	19 711
Lainat ja vastuut €/asukas	2 333	2 195
Lainasaamiset 1000 €	1 822	1 872
Asukasmäärä 31.12.	8 939	8 978

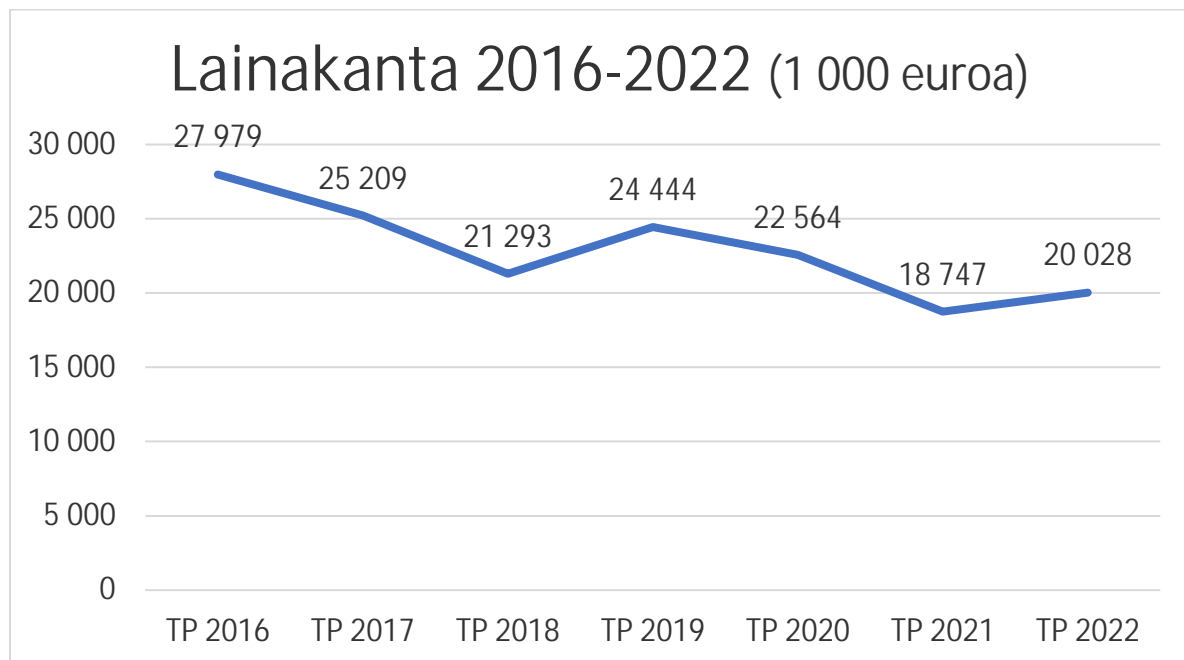
Omavaraisuusaste, % mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään keskimääräistä 70 %:a. Mikäli omavaraisuusaste on 50 % tai alempi, merkitsee se merkittävän suurta velkarasitetta. Oriveden kaupungin omavaraisuusaste on lainakannan kasvun vuoksi laskenut tunnuslukuun 50,1 % (2021: 50,6 %).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan kokonaistuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, sillä tämän tunnusluvun arvoon eivät vaikuta pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmät. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksuista tulorahoituksella. Oriveden suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku on vieraan pääoman lisääntymisen myötä hieman noussut olleen vuoden 2022 lopussa 37,6 % (2021: 37,2 %).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Oriveden kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä on vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen 7,0 milj. euroa.

Lainakanta 31.12. kertoo kaupungin korollisen vieraan pääoman määrän. Vuoden 2022 lopussa Oriveden kaupungin lainakanta oli 18,5 milj. euroa (2021: 17,1 milj. euroa). Asukasta kohden lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 2 241 euroa (2021: 2 088 €/as.). Vuoden 2022 aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa.

Oriveden kaupungin lainakanta vuosina 2016-2022 on kehittynyt seuraavasti:

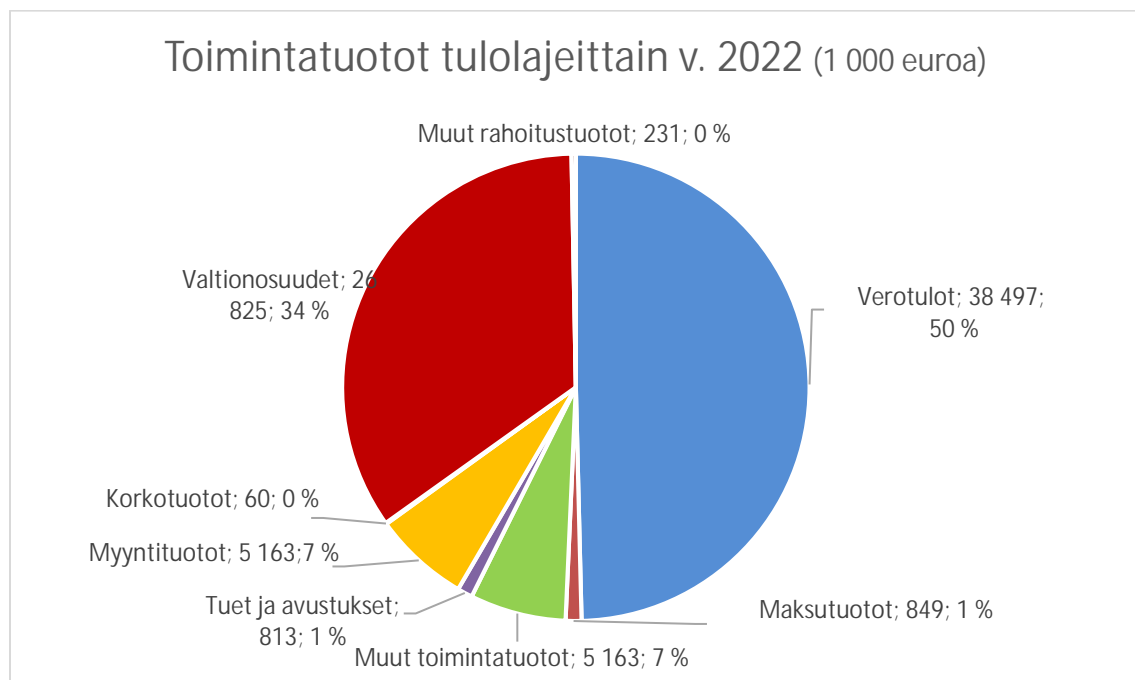
Lainasaamiset 31.12. kertoo pysyviin vastaaviin merkittyjen antolainojen määrän kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Oriveden kaupungin lainasaamisten määrä oli vuoden 2022 lopussa 1,82 milj. euroa (2021: 1,87 milj. euroa).

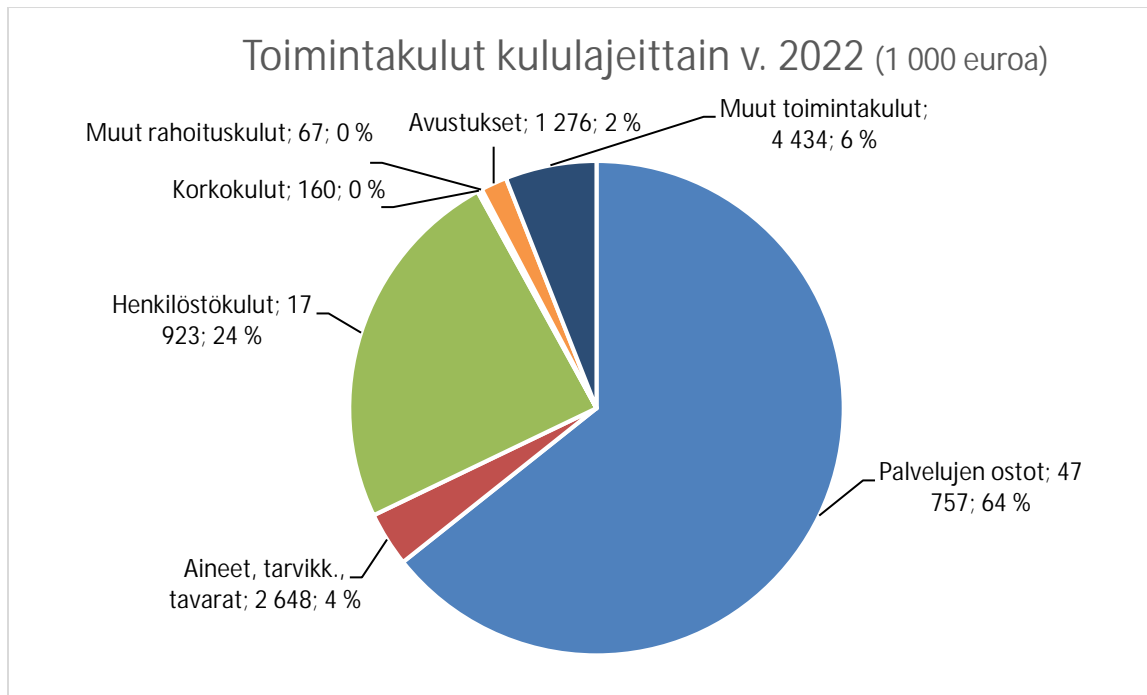
5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kaupungin kokonaistulot ja -menot

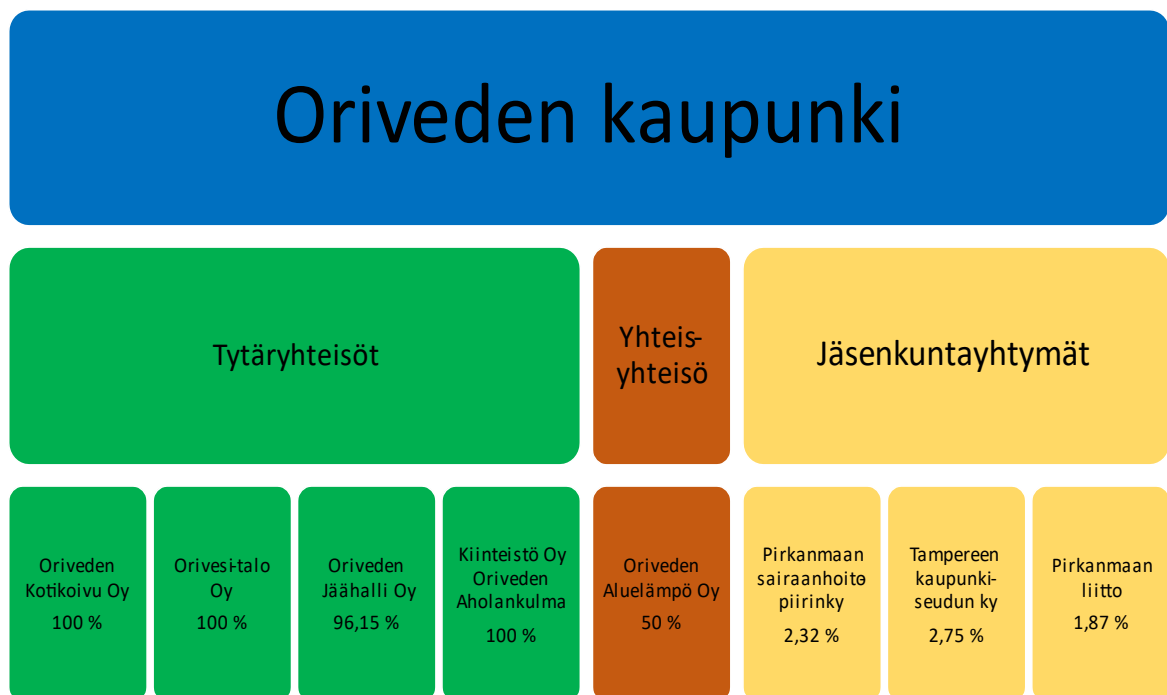
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	8 065	10,2	Toimintakulut	69 572	89,5
Verotulot	38 497	48,9	-Valm.omaan käyttöön	-9	0,0
Valtionosuudet	26 825	34,1	Korkokulut	160	0,2
Korkotuotot	64	0,1	Muut rahoituskulut	1	0,0
Muut rahoitustuotot	359	0,5	Satunnaiset kulut	0	0,0
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			- Pys.vast.luov.tappiot	-331	-0,4
- Pysyv.vast.luov.voitot	-389	-0,5			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investoint.	25	0,0	Investointimenot	4 548	5,9
Pysyv.vast.luovutustulot	257	0,3			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	50	0,1	Antolainasaamisten lisäys	0	0,0
Pitkäaik.lainojen lisäys	5 000	6,3	Pitkäaik.lainojen vähenn.	3 758	4,8
Lyhytaik.lainojen lisäys	0	0,0	Lyhytaik.lainojen vähenn.	0	0,0
KOKONAISTULOT YHT.	78 753	100	KOKONAISMENOT YHT.	77 699	100

6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

YHDISTELTY KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN		
	Yhdistelty (kpl)	Ei-yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
<i>Yhtiöt</i>		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Muut yhtiöt	2	
Kuntayhtymät	3	
Muut omistusyhteisyydet	1	
Yhteensä	8	0

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Oriveden kaupunkikonserni muodostuu kaupungista emoyhtiönä, neljästä tytäryhtiöstä ja kolmesta kuntayhtymästä sekä yhteisyhteisöstä Oriveden Aluelämpö Oy. Orivesi-konsernin oma pääoma oli vuoden 2022 lopussa 27,25 milj. euroa (2021: 26,25) ja konserni vastasi 48,26 milj. euron (2021: 47,28) vieraasta pääomasta.

Oriveden kaupungin konsernitaseen loppusumma oli 76,89 milj. euroa (2021: 75,52) ja lainakanta 33,91 milj. euroa (2021: 32,91). Konsernin omavaraisuus on tilikauden ylijäämän vuoksi noussut 35,6 %:iin (2021: 36,2 %). Orivesi-konsernin taseen kasvu johtuu pääasiassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden lisääntymisestä, lähinnä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän.

Konsernin lainakanta oli vuoden 2022 lopussa asukasta kohden 3 793 euroa (2021: 3 665). Lainakan- nan kasvu johtuu lähinnä emon lainakannan kasvusta. Konsernin lainakannan kasvusta huolimatta suhteellinen velkaantuneisuus koko konsernissa on hieman laskenut 48,0 %:iin, kun se edellisvuonna oli 48,1 %.

Orivesi-konsernin tuloslaskelma osoittaa vuodelta 2022 ylijäämää 1,12 milj. euroa (2021: 0,13). Tästä muiden konserniyhtiöiden osuus ilman emoyhtiö Oriveden kaupunkia on alijäämää 0,15 milj. euroa (2021: 0,57).

Konsernin vuosikate asukasta kohden vuonna 2022 on 645 euroa (2021: 571), kun se Oriveden kaupungin osalta on 457 euroa (2021: 264). Konsernin muiden yritysten vuosikatteen ovat siis olleet emon tuloksia parempia, jolloin konsernin vuosikate on kasvanut emoon verrattuna. Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen konsernitaseessa on taseyliäämää 6,9 milj. euroa (2021: 5,9). Emoyhtiö Oriveden kaupungin taseyliäämän osuus konsernissa on 7,1 milj. euroa (2021: 5,8), eli konserniyhtiöiden tilinpäätökset ovat siis olleet vähän emon tilinpäätöstä heikompia ja vähentäneet taseyliäämän tasoa 0,2 milj. euroa.

Rahoituslaskelman mukaan Orivesi-konsernin nettoinvestoinnit vuonna 2022 olivat 6,2 milj. euroa (2021: 2,8). Investointien lisääntyminen johtuu sekä emon että pääasiassa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kiinteistöinvestointien lisääntymisestä edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin rahavarat ovat vähentyneet vuoden 2022 aikana 0,05 milj. eurolla (2021: 1,6). Vähennys johtuu konsernin investointien

kasvusta ja tulorahoituksen vähenemisestä. Konsernin kassan riittävyys oli 27 päivää (2021: 27 pv), kun kaupungin kassan riittävyys oli 23 päivää (2021: 19 pv).

Konsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,5 (2021: 1,4), kun kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku oli 1,7 (2021: 1,1), eli konserni pystyy emoa hieman heikommin vastaamaan kahdeksan (8) vuoden ajanjaksolle lasketuista tulevista lainanlyhennyksistään. Konsernin toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli -4,17 milj. euroa (2021:-0,34), kun kaupungin vastaava tunnusluku oli 0,52 milj. euroa (2021: 3,41). Tunnusluvun perusteella koko konserni ei viiden vuoden ajanjaksolla ole pystynyt rahavirrallaan kattamaan menojaan, vaan niiden rahoittamiseen on pitänyt ottaa lisää lainaa tai myydä omaisuutta.

Oriveden kaupunginvaltuuston on 19.2.2018 hyväksynyt konserniohjeen, joka tuli voimaan 1.4.2018 alkaen. Konserniohjeen tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvä päätöksenteon systemaattisuus, ennakoitavuus sekä pääomien käytön tehokkuus.

Konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupungin kokonaisuuden huomioiden. Kaupunkistrategian mukaan konsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen.

Konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä. Konsernijohtoon kuuluvat ohjeen mukaan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja. Konsernijohto vastaa konsernin ohjauksesta ja valvonnan järjestämisestä. Omistajaohjauksen tuloksellisuutta ja kaupungin kokonaisedun toteutumista arvioidaan vuosittain osana tilinpäätöstä.

Konserniyhteisöille asetettiin seuraavat yhteiset tavoitteet:

Tavoite	Toteutuminen
Tytäryhtiöt raportoivat valtuustolle vähintään 2 krt/vuosi - miten ne omalta osaltaan ovat toteuttaneet kaupunkistrategian tavoitteita, - konserniohjeen noudattamista ja talousarviossa yhtiökohtaisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista.	Tytäryhtiöiden talouden raportointi on toteutunut puolivuosisikatsauksessa ja tilinpäätöksessä, eli 2 krt/vuosi.
Konsernin omavaraisuusaste % > 30 %	Toteutunut, konsernin omavaraisuus 35,58 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus % < 60 %	Toteutunut, suhteellinen velkaantuneisuus 48,0 %
Konsernin lainamäärä euroa/asukas < 4 500 euroa	Toteutunut, konsernin lainat 3 793 €/asukas

Tytäryhtiökohtaiset tavoitteet ovat:

Oriveden Kotikoivu Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kysyntää vastaava vuokra-asuntokanta	Täyttöaste vähintään 85 %	Käyttöaste v. 2022 oli 83 %. Käyttöastetta rasittaa erityisesti epäselvä peruskorjaustilanne ja kohteet, joista on päätetty luopua.
Varautuminen uustuotantoon	Talouden kautta pystytään tekemään varauksia uudishankkeita varten	Tähän ei mahdollisuutta, jos ei päästä yli 95 %:n käyttöasteeseen.
Pitkän tähtäimen suunnitelmaa peruskorjaustarpeista noudatetaan	Toteutettujen toimenpiteiden määrä kpl	Suunnitelma esitetty vuonna 2019 ja uudistettu vuosittain. Hyväksyntä saatu kahdelle kohteelle.
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	Taloustilanne on huonontunut selvästi. Kustannukset ja vuokrat ovat nousseet merkittävästi taloussuhdanteiden vuoksi, mutta myös peruskorjausten viivästymisen vuoksi.
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	Seuranta ja raportointi ovat hyvässä kunnossa, mutta kehitettävää vielä on.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	Perustuu konsernin ohjeeseen ja valvontaan. Ei vielä yhtiökohtaista suunnitelmaa.

Orivesi-talo Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Tilojen kunto ja vuokrataso on sellainen, että tilat ovat kysytyjä	Vuokrataso vastaa kiinteistön ylläpito- ja pääomakustannuksia	Tavoite on saavutettu hyvin.
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste on vähintään 90 %	Käyttöaste 99 %
Pitkän tähtäimen (10 v.) peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen	Toteutetaan suunnitelmassa vuodelle 2021 määritellyt toimenpiteet	Suunnitellut korjaukset ovat toteutuneet hyvin. Haasteita vielä pysäköinnin ja parin pienemmän asian kanssa. Investointivara on pieni.

Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	Taloustilanne on hyvä, mutta kirstynyt kustannusten kasvun vuoksi. Vuokrataso noussut, mutta investointivara on pienentynyt.
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	Seuranta ja raportointi on kunnossa.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	Perustuu konsernin ohjeeseen ja valvontaan. Ei vielä yhtiökohtaista suunnitelmaa.

Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Taloudellisesti kestävä vuokratason määrittely	Vuokran määrä vastaa kiinteistön kustannuksia	Toteutuu hyvin tällä hetkellä.
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 90 %:iin vuosittaisista investoinneista	Yhtiöllä ei ole tiedossa investointitarpeita, mutta varaa pieniin korjauksiin on tarvittaessa.
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	Normaali talousraportointi on kunnossa. Toiminnan pienuuden vuoksi, laajempaa raportointia ei tarvita.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	Perustuu konsernin ohjeeseen ja valvontaan. Ei vielä yhtiökohtaista suunnitelmaa.

Oriveden Jäähalli Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön taloudellinen tilanne on kestävä	Maksuvalmius riittää ilman lainanottoa	Toteutunut. Maksuvalmius on riittänyt hyvin tilikaudella 2022 ja lainoja on pystytty lyhentämään suunnitelman mukaan.
Yhtiön tilikauden tulos	Yhtiö tekee positiivisen tuloksen	Ei toteutunut. Edelleen kiinteistön korjaustoimet ja ylläpitoon lisäkustannuksia tuonut talvi vaikuttivat pääosin tuloksen painumiseen negatiiviseksi. Liikevaihdossa kuitenkin reilua nousua jopa koronaa edeltävään aikaan, joten siltä osin toimintaedellytykset tulevaisuuden osalta näyttävät hyviltä.

Hallin vetovoimaa kehitetään	Käyttäjämäärät kasvavat edellisvuoteen verrattuna	Toteutunut. Käyttäjämäärät nousivat jo remonttia ja koronaa edeltävälle tasolle reiluun 24 000 vuosikävijään. Leiri ja turnauskyselyt sekä varaukset lisääntyneet lähikunnista.
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	Toteutunut. Hallikiinteistössä on edelleen korjaus ja uusimistarpeita lähivuosille. Tulevat parannustyöt tuotetaan käyttötalousmenoilla ja kirjataan kiinteistön kunnossapitoon ja huoltoon.
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	<p>Toteutunut. Oriveden Jäähalli Oyn taloutta ja toiminnan toteutumista seurataan kuukausitasolla, hallin kunnossapitotoimissa yhteys henkilökuntaan on lähes päivittäistä. Myyntilaskutus sekä ostolaskujen tiliointi hoidetaan yhtiön toimitusjohtajan työnä, joten talouden toteutumisesta on halliyhtiöllä ensikäden tilannetieto.</p> <p>Taloushallinto järjestetään Tili-toimisto Aarnio Oy:n toimesta /Netvisor-ohjelmistolla saadaan riittävät seuranta- ja mittauskeinot talouden seuraamiseksi.</p> <p>Toimintaa seurataan toteutuneen käyttöasteen ja myynnin sekä kulujen kertymän kautta Hallin ja käyttölaitteiston huoltotarpeita seurataan reaaliajassa.</p>
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	<p>Toteutunut. Oriveden Jäähalli Oy:n kiinteistölle ja kiinteistötekniikalle on tehty laajat tarkastukset vuosien 2019-2020 aikana ja laitteisto uusittu suurimmalta osin. Tehtyjen tarkastusten pohjalta hallille on arvioitu vielä noin 20-25 vuotta käyttöikä kiinteistöhoitoa ja kunnossapitoa huolellisesti toteuttamalla.</p> <p>Hallin peruskorjaus valmistunut 2021, myös jäänhoitolaitteisto uusittu.</p> <p>Toiminnalle yhden merkittävän riskin luo myös mahdollinen poikkeus/rajoitusaika, kuten nyt</p>

		viimeisen kahden vuoden aikana on koronasulkujen myötä huomattu.
--	--	--

Oriveden Aluelämpö Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön tilikauden voitto pysyy kohtuullisena ja lämpöenergian asiakashintaa lasketaan	Tilikauden voitto on enintään seitsemän (7) prosenttia liikevaihdosta.	Tilikauden voitto oli 9,5 % liikevaihdosta.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Oriveden viimeisin konserniohje tuli voimaan 1.4.2018. Konserniohjeessa on määräykset mm. toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jaosta, konsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta, velvollisuudesta hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa, konsernivalvonnasta ja sen raportoinnista ja riskienhallinnasta, konsernin sisäisistä palveluista ja hankinnoista, yhtiöiden hallitusten kokoonpanosta, hyvästä hallinto- ja johtamistavasta sekä toimielinten tehtävistä.

Oriveden kaupunginvaltuusto on ohjannut konsernia vuoden 2022 aikana. Konsernia koskevia päätöksiä on tehty lainatakausten ja yhtiökokousten toimiohjeiden muodossa. Merkittävimmät konsernia koskevat valtuuston päätökset vuonna 2022 olivat Oriveden Kotikoivu Oy:n perusparannukseen kesäkuussa myönnetty 0,25 milj. euron tilapäislaina vuodeksi sekä marraskuussa myönnetty 0,503 milj. euron laina 10 vuodeksi.

Muuten kaupunginhallitus on ohjannut konsernia ja antanut normaalit toimiohjeet yhtiökokousedustajilleen. Kaupunkikonsernin johto ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat myös keskustelleet yhtiöiden taloudellisesta ja toiminnallisesta tilanteesta ja konsernijohto on antanut suullisia toimintaohjeita.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Oriveden Jäähalli Oy:lle pääomasijoituksena vuonna 2019 tehdyt toimenpiteet helpottivat merkittävästi yhtiön taloudellista tilannetta. Kaupungin tekemällä pääomasijoituksella yhtiön jäähdytys- ja ilmastointilaitteistoja pystyttiin korjaamaan ja sitä kautta luomaan paremmat edellytykset jääurheilun harrastamiselle. Viimeiset korjaustoimenpiteisiin myönnetyt avustukset saatiin yhtiölle vuoden 2021 aikana. Koronapandemia vaikutti yhtiön taloudelliseen tilanteeseen negatiivisesti, koska toimintaa jouduttiin rajoittamaan, jolloin tulot vähenivät. Koronapandemian jälkeen yhtiön tilanne on parantunut ja liikevaihto kasvanut.

Oriveden Kotikoivu Oy:n taloudellista tervehdyttäminen on saattanut yhtiön aiempaa vakaammalle pohjalle ja tervehdyttämisen jatkamisella pyritään samaan asuntokantaan myös uudistumista. Yhtiö on vuoden 2021 aikana tehnyt perusparantamisen edellyttämiä selvityksiä ja suunnitelmia. Oriveden Kotikoivu Oy:n kiinteistöjen perusparantamista koskevaa omistajaohjausta on käsitelty kesäkuussa 2022 ja myönnetty 503.000 euron laina yhtiön kiinteistöjen perusparannusta varten. Osana tervehdyttämistoimenpiteitä on käsitelty myös kahden kiinteistön purkamista tai myyntiä.

Tervehdyttämistoimenpiteiden käsittelyä jatketaan vuoden 2023 aikana, jolloin saadaan pyydetty selvitys myös mahdollisesta uudisrakentamisesta suhteessa nykyisten kiinteistöjen peruskorjaukseen. Oriveden Kotikoivu Oy:n asuntojen kysyntä on hieman heikentynyt kysyntää vastaamattomien asuntokojen ja korkean vuokratason vuoksi.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Pirkanmaan liiton luvut ovat Orivedenkin konsernissa melko merkittäviä, joten hyvinvointialueen käynnistyminen vuoden 2023 alusta muuttaa konsernin lukuja merkittävästi. Tällä on vaikutusta mm. konsernin tunnuslukuihin.

Konsernin tulevan kehityksen arvioidaan olevan vakaalla pohjalla.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksen on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Oriveden kaupungin myy tytäryhtiöilleen isännöintipalveluja sekä tietohallintopalveluja, joten tätä kautta omistajaohjaus ja -valvonta on kiinteää. Myös kaupungin tilapalvelut tuottaa vuokra-asuntoyhtiöille kiinteistöhoito- ja huoltopalvelut, joten myös tältä osin yhteys konsernin emoon säilyy.

Konserniohje sekä Oriveden kaupungin hankintoja koskeva ohje on hyväksytty tytäryhtiöiden hallituksissa. Riskienhallinnan osalta tytäryhtiöillä on käytössä Oriveden kaupungille palveluja tuottavan Söderberg & Partners Oy:n palvelut, erillistä riskienhallinnan oheistusta yhtiöillä ei vielä ole. Tytäryhtiöillä on myös mahdollisuus käyttää mm. Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:n yhteiskilpailuttamia tuotteita ja palveluita. Ainakin sähköt hankitaan myös tytäryhtiöille ao. kilpailutuksen kautta.

Kaupunginhallitus on valtuustokauden vaihtuessa antanut ohjeet tytäryhtiöiden hallituksiin valittavista jäsenistä sekä tilintarkastajista vuosille 2021-2025.

Kaupunginhallitus antaa vuosittain toimiohjeet konserniin kuuluville yhtiöille tilinpäätösten käsittelemisestä ja ohjeissa otetaan kantaa niihin asioihin, joita tulee yhtiössä kehittää tai valvoa. Kaupunginhallitus ei ole vuonna 2022 tehnyt normaalin tilinpäätöksen hyväksymistä koskevan ohjeistuksen lisäksi mitään erityisiä huomioita.

Oriveden kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt raportoivat konserniohjeen mukaisesti toiminnastaan ja taloudestaan puolivuotiskausittain, osavuositarkastukseen 30.6. tilanteesta ja tilinpäätökseen 31.12. tilanteesta.

Konsernivalvonnan järjestämisestä on laadittu selonteko konsernijohton, kaupunginhallituksen sekä tytäryhtiöiden hallitusten ja toimitusjohtajien tekemän itsearviointin yhteenvedona. Selonteon laatimisessa on käytetty tarkoitusta varten laadittua lomaketta, jossa selvitetään:

- toimivallan ja vastuun jako konserniohjauksessa,
- ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä,
- konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi,
- tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi,
- keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö,
- konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus sekä
- riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytär- ja osakkuusyhteisöissä.

Kyselyyn saatiin yhteensä vain 14 vastausta (max. 31), joten noin 45 % kaupunginvaltuuston puheenjohtajista, kaupunginhallituksen ja tytäryhtiöiden hallitusten jäsenistä sekä toimivasta johdosta vastasi kyselyyn. Vastausten perusteella yhteenvedon laaditun selonteon mukaan konsernivalvonnan toimivallan ja vastuun jaossa on tapahtunut heikkenemistä lukuun ottamatta konsernin pitkän tähtäimen suunnitelmista raportoimista ja konsernijohdon edellyttämää taloudellisten ratkaisujen etukäteistä hyväksyttämistä.

Kyselystä laaditun yhteenvedon mukaan toimivallan jaon nähdään määritellyn selkeästi konsernijohdolle ja kerrottu sen vastuut. Tiedonkulun konsernijohdon ja tytärien välillä nähdään järjestetyn tarkoituksenmukaisella tavalla, kuten ulkopuolisen tekemässä omistajaohjauksen arvioinnissakin todettiin.

Ohjeiden anto tytäryhtiöissä toimiville kunnan edustajille katsotaan hieman heikenneen varsinkin ohjeiden säännöllisen arvioinnin ja tiedonkulun osalta. Kuitenkin toimivallan ja vastuun jaon kokonaisuudessaan nähdään olevan erittäin hyvällä tasolla.

Ohjeiden annon kunnan edustajille tytäryhteisöissä koetaan kokonaisuutena olevan hyvällä tasolla. Kuitenkin laskua on tapahtunut hallitusten jäsenten perehdytys- ja koulutusmenettelyissä. Valtuustokauden alkaessa vuonna 2021 koulutusta järjestettiin, mutta osallistumisaste siihen oli heikko. Koulutus tuleekin nostaa tulevaisuudessa kehittämiskohteeksi.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskevan arvioinnin osalta kaikki osa-alueet, eli ohjaus, valvonta ja raportointi ovat kohtalaisella tasolla. Heikkenemistä on tapahtunut tytäryhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutumisessa ja riittävässä varautumisessa tuleviin korvausinvestointeihin. Arvioon vaikuttanee Oriveden Kotikoivu Oy:n merkittävät peruskorjaussuunnitelmat, jotka ovat hankkeiden laajuuden ja kohonneiden rakentamiskustannusten vuoksi viivästyneet alkuperäisestä aikataulusta.

Tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta ja raportointi on hyvällä tasolla, mutta heikentymistä koetaan tapahtuneen varsinkin tytäryhtiöiden investointien raportoinnissa ja niihin varautumisessa. Parantumista koetaan tapahtuneen konsernijohdon edellyttämässä tytäryhtiöiden merkittävien taloudellisten ratkaisujen hyväksyttämisen etukäteen. Keskusteluyhteyden tiivistäminen konsernijohdon kanssa on vuosia ollut kehittämistoimenpiteenä, joten kehittämistoimet ovat tältä osin onnistuneet.

Konsernipalvelujen käytön koetaan olevan hyvällä tasolla, mutta niiden hinnoittelun ei koeta olevan kustannusvastaavia. Kustannusten hinnoittelun osalta tuleekin tulevaisuudessa kiinnittää huomiota siihen, että tytäryhtiöt ovat mukana mm. alueiden kunnossapidon palvelujen kilpailutusta tehtäessä.

Riskienhallintajärjestelmien on arvioitu hieman heikenneen, mutta olevan silti vielä keskinkertaisella tasolla. Riskienhallinnan parantaminen on ollut vuoden 2022 kehittämiskohde, mutta työ ei ole vielä heijastunut käytännön toimintaan. Tytäryhtiöiden käyttöön on hankittu riskienhallintaohjelmistolla, jonka avulla voidaan kartoittaa ja seurata erilaisia riskejä. Kyselyn mukaan tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtaja eivät vuoden 2022 aikana ole luoneet systemaattista raportointia ja seuranneet erilaisia riskejä. Kaupungilla onkin konsernitasolla tarkoitus kehittää käytännön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta vuoden 2023 aikana.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
TOIMINTATUOTOT	35 216	36 671
TOIMINTAKULUT	-94 754	-93 299
Osuus osakk.yht.voitosta/tappiosta	155	194
TOIMINTAKATE	-59 383	-56 434
Verotulot	38 409	36 437
Valtionosuudet	26 825	25 246
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	70	52
Muut rahoitustuotot	249	213
Korkokulut	-246	-286
Muut rahoituskulut	-155	-104
Rahoitustuotot ja -kulut	-82	-125
VUOSIKATE	5 769	5 124
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 317	-4 282
Omistuksen eliminointierot		
Kertaluonteiset poistot	-200	-190
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-4 517	-4 472
Satunnaiset tuotot ja kulut		
TILIKAUDEN TULOS	1 252	652
Tilinpäätössiirrot	-9	-6
Tilikauden verot	-78	-182
Laskennalliset verot	92	24
Vähemmistöosuudet	-141	-353
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 115	135
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/toimintakulut %	-37,2 %	-39,3 %
Vuosikate/ poistot %	-133,6 %	-119,7 %
Vuosikate €/asukas	645	571
Kunnan asukasmäärä 31.12.	8939	8978

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1000 euroa	1000 euroa
Toim. ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 769	5 124
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-88	-188
Tulorahoituksen korjauserät	-303	-379
Toiminnan rahavirta	5 378	4 557
Investointien rahavirta		

Investointimenot	-6 731	-3 464
Rah.os. investointimenoihin	25	68
Pys.vast.hyöd. luov.tulot	522	611
Investointien rahavirta	-6 184	-2 785
Toim. ja invest. rahavirta	-806	1 772
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaam. lisäykset	0	-2 214
Antolainasaam. vähennys	-232	2 241
Antolainauksen muutokset	-232	27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	6 323	1 336
Pitkäaik. lainojen vähennys	-5 278	-5 212
Lyhytaik. lainojen muutos	201	-41
Lainakannan muutokset	1 246	-3 917
Oman pääoman muutokset	-102	-226
Muut maksuvalm. muutokset		
Toim. ant. varojen ja po.n muutos	-31	-34
Vaihto-omaisuuden muutos	-29	-13
Saamisten muutos	-455	257
Korottomien velk. muutos	361	534
Muut maksuvalm. muutokset	-153	744
Rahoituksen rahavirta	758	-3 372
Rahavarojen muutos	-48	-1 600
Rahavarat 31.12.	7 781	7 829
Rahavarat 1.1.	7 829	9 429
Rahavarojen muutos	-48	-1 600
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1000 euroa	-4 170	-338
Investointien tulorahoitus	85,7 %	147,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,47	1,44
Lainanhoitokate	1,45	1,13
Kassan riittävyys pv	27	27

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 809	62 443	OMA PÄÄOMA	27 250	26 249
Aineett. hyödykkeet	580	950	Peruspääoma	20 335	20 335
Aineettom. oikeudet	235	93	Yhdist.ja sää.t.peruspo	5	5
Muut pitkäv. menot	340	751	Arvonkorotusrahaso	0	0
Ennakkomaksut	4	106	Muut omat rahastot	10	11
			Edell.tilik. ali/ylijäämä	5 785	5 763
Aineelliset hyödykkeet	57 894	56 385	Tilikauden ali/ylijäämä	1 115	135
Maa- ja vesialueet	6 953	6 809			
Rakennukset	34 736	35 695	VÄHEMM.OSUUDET	397	848
Kiinteät rak. ja laitteet	10 658	9 749			
Koneet ja kalusto	1 392	1 538			
Muut aineell.hyödyk	68	68	PAKOLLISET VARAUKS.	620	721
Enn.maks. ja kesk.e	4 087	2 526	Eläkevaraukset		
			Muut pakolliset	620	721
Sijoitukset	5 335	5 108			
Osakkuusyhteisöös.	3 858	3 552			
Muut osakk.ja osuudet	931	1 006	TOIMEKSIANT.POT	358	422
Muut lainasaamiset	13	16			
Muut saamiset	534	534	VIERAS PÄÄOMA	48 260	47 279
			Pitkäaik.koroll.vpo	29 285	27 816
TOIMEKSIANT.VARAT	224	257	Pitkäaik.koroton vpo	1 725	1 714
			Lyhytaik.koroll.vpo	4 625	5 091
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 852	12 819	Lyhytaik.koroton vpo	12 625	12 658
Vaihto-omaisuus	249	322			
Saamiset	4 821	4 668	VASTATTAVAA YHT.	76 885	75 519
Pitkäaik.saamiset	58	28			
Lyhytaik.saamiset	4 764	4 640			
Rahoitusarvopaperit	1 250	1 188			
Rahat ja pankkisaam.	6 532	6 641			
VASTAAVAA YHT.	76 885	75 519			

TUNNUSLU-
VUT

	2022	2021
Omavaraisuusaste	35,58 %	36,16 %
Suht.velkaantuneisuus, %	48,0 %	48,1 %
Kertynyt ali/ylijäämä, 1000 €	6 900	5 898
Kertynyt ali/ylijäämä, €/asukas	772	657
Konsernilainat 31.12. 1000 €	33 910	32 907
Konsernilainat €/asukas	3 793	3 665
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	43 292	43 292
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 843	4 822
Konsernilainasaatavat, 1000€	16	16
Kunnan asukasluku	8 939	8 978

7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

7.1 Hallituksen esitys tilikauden 2022 tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Lisäksi mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Vuoden 2022 tilikauden tulos osoittaa ylijäämää 1.171.992,18 euroa.

Oriveden kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan poistoeroa poistosuunnitelman mukaan 95.430,15 euroa,
2. kirjataan tilikauden ylijäämä 1.267.422,33 euroa taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämä –tilille.

7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Oriveden kaupungilla on edellisten tilikausien ylijäämiä vuoden 2021 tilinpäätöksessä 5,8 milj. euroa ja vuoden 2022 tilikauden ylijäämä huomioiden 7,0 milj. euroa. Tulevien vuosien talousarvion ja taloussuunnitelmien 2023-2025 perusteella ennakoidaan tilikausilta tulevan alijäämää noin 2,62 miljoonaa euroa, joten nykyinen taseen ylijäämä vielä riittää taloussuunnitelmakaudelta mahdollisesti tulevien alijäämien kattamiseen.

Oriveden kaupungin toiminnan ja talouden kehittämiseksi vuosina 2019-2022 on tehty valtuuston hyväksymä suunnitelma, jonka toteutuminen on raportoitu alla. Kehittämissuunnitelmassa on toimenpiteitä kaikkiin kaupungin toimintoihin.

Koronapandemian vuoksi osaa suunnitelluista kehittämistoimenpiteistä ei ole pystytty toteuttamaan. Lisäksi toteutumataulukossa on raportoitu tehtyjä toimenpiteitä, mutta niiden kustannusvaikutusta ei ole pystytty rahallisesti mittaamaan, mutta ne näkyvät toimintatapojen muutoksina. Kokonaisuutena lautakunnat ovat esittäneet vuosilta 2019-2021 kehittämistoimenpiteiden euromääräisiä vaikutuksia yhteensä noin 2,3 milj. eurolla, kun tavoitteena oli 1,54 milj. euron toimenpiteet.

Yleisjohto ja kehittäminen

Tehtävät toimenpiteet	Seuraukset ja vaikutukset	Kustannusvaikutukset					Vastuu	Seuranta				Tehdyt toimenpiteet
		2019	2020	2021	2022	2019		2020	2021	2022		
Kiinteistöveroselvityksen teettäminen ulkopuolisella toimijalla	Tavoitteena on kiinteistöverojen lisääntyminen, vaatii lisäpanostuksen asiantuntijapalveluihin selvitysvaiheessa					Talous- ja hallintojohtaja						Esiselvityksen kustannukset olivat niin suuret, että asian valmistelulle ei tässä vaiheessa nähty mahdollisuutta.

Toimielinrakenteen miettiminen valtuustokauden vaihtuessa	Luottamushenkilöpaikat saattavat vähentyä, säästöä palkkioista, palkkiottomat kokoukset (1 kp) kaikille toimielimille		-25 000	-25 000		Kaupunginjohtaja		-11 500			Valtuustokausi vaihtui 1.8.2021. Luottamushenkilöpaikkoja ei vähentynyt. Koronan vuoksi etäkokoukset vähensivät mm. matkakuluja.	
Asumisen kehittämisen/kevyen hoivan kehittäminen, selvitetään ARA:n rahoitusmahdollisuudet ja mahdollinen yksityinen toimija	Ikäihmisten kotona asumisen mahdollistaminen yhä pidempään					Kaupunginjohtaja/hyvinvointijohtaja					Kevyen hoivan yksikön rakentamiseen on saatu rahoitusta ARA:lta Kaupintielle rakennettavaan hankkeeseen. Kiinteistön omistajana toimii Artun Palveluasunnot Oy. Rakennuksen arvioitu valmistuminen on syksyllä 2024.	
Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n omistajaohjaus	Osinkotuottojen saaminen yhtiökokouksen päätöksen mukaan		-120 000			Talous- ja hallintojohtaja		-160 000	-155 096	-93 543	-89 905	Pirkanmaan Jätehuolto Oy on maksanut osinkoja omistajaohjauskokouksen päätöksen mukaisesti
Työpaja vahvemmin tukemaan työllisyydenhoitoa, siirrytään selkeästi ryhmätoimintaan. Osallistutaan Tampereen kaupunkiseudun työllisyyskokeiluun	Työmarkkinatuen kuntaosuus vähenee 10 % ja kaupungin oma toiminta tehostuu		-60 000			Elinvoimajohtaja						Tampereen kaupunkiseudun työllisyyskokeilu siirtyi ajalle 1.3.2021-31.12.2024
Selvitetään työpajatoiminnan siirtyminen Tredun kiinteistöjen Oriveden toimipisteen yhteyteen	Vuokrakustannusten väheneminen			-15 000		Elinvoimajohtaja						Tredun Oriveden toimipisteessä ei ole työpajatoiminnalle soveltuvia tiloja.
Matka-, koulutus- ja majoituskulujen leikkaaminen sähköisten kokousten lisäämisellä, koskee koko organisaatiota	Kustannukset alenevat edellisvuoden tasosta, sähköiset kokoukset käyttöön paremmin käyttöön		-5 000	-5 000		Palvelukeskusten johtajat						Koronapandemian vuoksi kokoukset ja koulutukset järjestettiin pääosin etänä, joten kustannussäästöjä kaupunkitasolla syntyi silloin merkittävästi. Säästöjen rahallinen mittaaminen on vaikeaa.
Palveluliikenteen (Nopa) siirtyminen nykyistä enemmän kutsuperiaatteella toimivaksi	Nopa-liikenteen kustannukset alenevat			-30 000		Elinvoimajohtaja				-180 000		Palveluliikenteen kilpailutus toteutettiin 1.8.2021 alkaen. Kustannussäästö 30 000 euroa. Lisäksi koulukuljetuksista saatiin noin 150 000 euron säästö aiempaan verrattuna.
Tarkastellaan elinvoimapaalvelujen henkilöstötarveluontaisen poistuman kautta	Säästöt henkilöstökuluissa			-25 000	-25 000	Kaupunginjohtaja/elinvoimajohtaja						Yritysneuvon työsuhte muutettiin paikkatietoasiantuntijan viraksi.
Valtiolta saatavan koulutuksen lisääminen	Laaditaan henkilöstölle koulutussuunnitelma, johon pohjautuen koulutustukea voidaan hakea. Koskee koko organisaatiota					Hyvinvointijohtaja					-6 000	Koulutustukea haettiin ensimmäisen kerran vuodelta 2022.
Kaupungissa tehtävän asuntorakentamisen mahdollistaminen osallistamalla 1-2 asunnon hankkimiseen rakentamisen yhteydessä	Oriveden Kotikoivu Oy hankkii asunto-osakkeita. Kaupunki myöntää tarvittaessa takauksen Oriveden Kotikoivu Oy:n lainoille vuosina 2020-2022.					Kaupunginjohtaja						Valtuusto on 7.2.2020 antanut asiaa koskevan konserniohjeen, joka oikeuttaa hankkimaan 1-3 asuntoa erilaisista rakennushankkeista.
Kuntayhteistyön säästövoitteet Pirkanmaan liitto, Business Tampere ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä	Kuntaosuuksien pieneneminen		-4 000			Kaupunginjohtaja			-4 000			Kuntaosuuksia on tarkasteltu kehyskuntien yhteisen ohjeistuksen mukaisesti.
Yhteensä			0	-214 000	-100 000	-25 000		-160 000	-170 596	-273 543	-95 905	

Tehtävät toimenpiteet	Seuraukset ja vaikutukset	Kustannusvaikutukset					Vastuu	Seuranta					
		2019	2020	2021	2022			2019	2020	2021	2022	Tedyt toimenpiteet	
Tytärtyöiden taloushallintopalvelujen siirtäminen Saraslia Oy:n hoidettavaksi, valtuuston päätös 24.6.2019 § 41. Orivesi-talo Oy, KIOy Oriveden Aholankulma ja Oriveden Kotikoivu 1.11.2019 alkaen ja Oriveden Jäähalli Oy 1.1.2020 alkaen	Turvataan palvelujen saatavuus. Konserttasolla jatkuvissa palveluissa saadaan hieman kustannussäästöjä	-9 350	-1 650				Talous- ja hallintojohtaja	-9 350	-2 000				Orivesi-talo Oy, KIOy Oriveden Aholankulma ja Oriveden Kotikoivu Oy:n palvelut siirtyivät Saraslia Oy:n hoidettavaksi 1.11.2019 alkaen ja Oriveden Jäähalli Oy:n 1.1.2020 alkaen. Säästönä 1 htv työpäanos. Taloushallinnon työpanoksen haavoittuvuus on poistunut ison organisaation myötä.
Kaupungin henkilöstöpalvelujen siirtäminen Saraslia Oy:n hoidettavaksi 1.10.2020 alkaen. Siirtymäneuvottelut käydään keväällä 2020, jolloin lopulliset kustannukset tarkentuvat.	Turvataan palvelujen saatavuus. Saadaan kustannussäästöjä jatkuvissa palveluissa. Vaatii henkilöstöltä toimintatapamuutoksia, joihin kouluttaminen aloitetaan keväällä 2020.		-7 500	-2 500			Talous- ja hallintojohtaja/hyvinvointijohtaja		-18 000				Kaupungin henkilöstöpalvelut siirtyvät Saraslia Oy:n hoidettavaksi 1.10.2020 alkaen. Samassa yhteydessä henkilöstöhallinnon toimintamalleja sähköistettiin, joten aiempaan verrattuna samaa vertailupohjaa ei ole käytettävissä.
Treen sote-lautakunnan 12.9.2019 hyväksymät talouden tasapainotustoimenpiteet, mm. lastensuojelun rakennemuutos (oman tuotannon lisääminen, avoimuuden kehittäminen), kotihoidon asiakasohjauksen kehittäminen, omaishoidon sijaishoitajakorvauksien kohdentaminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, erikoissairanhoidon toimintamallien kehittäminen (mm. palliatiivisen hoidon yksikön perustaminen, kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien vähentäminen, ikäihmisten tarpeettomien sairaalasiirtojen minimointi ja hoitojaksojen lyhentäminen). Vaikutus Oriveden sote-palvelujen kustannuksiin arvioitu asukasluvun suhteessa.	Toimintamallien, hoitoketjujen uudistus --> ei merkittäviä vaikutuksia kuntalaisille	0	-70 000				Yt-alue/Tampereen kaupunki						
Ikäihmisten palvelurakennemuutos. Tähtiniemikodin vanhainkotipaikat (28 kpl) korvataan tehostetulla palveluasumisella. Tähtiniemikodin kiinteistö korvataan uudella 45-paikkaisella tehostetun palveluasumisen yksiköllä (Arvonkoti, Muistonkoti, Toivonkoti) sekä kevyemmän palveluasumisen yksiköllä (Ei-nonkoti). Lisäksi suunnitellaan kevyemmän palveluasumisen lisäämistä tarpeen mukaisesti. Oriveden vanhainkotihoito (Arvonkoti/Muistonkoti) 127 €/vrk, tehostettu palveluasuminen (Särkänkoti) 104 €/vrk, tehostettu palveluasuminen (Toivonkoti) 81 €/vrk. Jos uusi tehta-yksikkö toteutetaan ilman ARA:n avustusta, kunta maksaa kiinteistön yleisten tilojen vuokran (n. 6800 €/kk). ARA-kohteessa tavoitteena on, että asukasvuokrat kattavat kaikki kiinteistön kulut.	Tähtiniemikodin kiinteistö korvataan uusilla tiloilla (Orvokkikuja, Kaupintie). Vanhainkotihoitossa olevien asukkaiden asiakasmaksun peruste muuttuu tehostetun asumispalvelun perusteiden mukaiseksi. Asukkaat pääsevät asumaan uusiin laatusuosituksen mukaisiin tiloihin (esim. omat huoneet sekä wc- ja pesutilat). Hanke parantaa ikäihmisten asumispalvelujen tasoa merkittävästi. Kustannusvaikutus laskettu vertaamalla vuoden 2018 Tähtiniemikodin (Arvonkoti, Muistonkoti, Toivonkoti) vuorokausihintoja Särkänkodin vastaaviin hintoihin (hinnat sisältävät asiakasmaksut).	0	0	0	0		Kaupunginjohtaja, hyvinvointijohtaja, yt-alue						Orvokkikoti on valmistunut vuoden 2022 lopussa. Asukkaat ja osa henkilöstöstä on siirtynyt uuteen kiinteistöön.

Kaupungin työterveyshuoltopalvelujen kilpailuttaminen	Kustannuksia saadaan vähennettyä ja kaupungin toimitila terveyskeskuksessa saadaan takaisin käyttöön					Hyvinvointijohtaja, talous- ja hallintojohtaja		-30 000			Markkinavuoropuhelua on käyty eri toimijoiden kanssa. Kilpailutusta ei ole käynnistetty, mutta markkinavuoropuhelun jälkeen Pirte laski hintojaan noin 10 %.
Yhteensä		-9 350	-79 150	-2 500	0			-9 350	-50 000	0	0

Kasvatus- ja opetuspalvelut (ml. elämänlaatu palvelut)

Tehtävät toimenpiteet	Seuraukset ja vaikutukset	Kustannusvaikutukset					Vastuu	Seuranta				Tehdyt toimenpiteet
		2019	2020	2021	2022	2019		2020	2021	2022		
Yksityinen palveluseteli-päiväkoti	perhepäivähoidon väheneminen, organisaation tarkastelu vastaamaan kysyntää, Holman ja Aseman päiväkodin lakkauttaminen, Wanh Aseman päiväkodin lakkauttaminen			-70 000	-100 000	Varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetusjohtaja			-200 000		Yksityinen palvelusetelipäiväkoti Huippu aloitti toimintansa 1.8.2021. Wanh aseman päiväkodin toiminta lakkasi 23.3.2020. Holman vuoropäiväkodin ja Aseman päiväkodin toiminta lakkasi 31.7.2021. Varhaiskasvatuksen perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon ostopalvelu päättyi 31.7.2021. Yksityisen hoidon kuntalaisää on korotettu 1.8.2021 alkaen. Yksityisen perhepäivä- ja ryhmäperhepäivähoidon kaupungin järjestämä varahoito päättyi 31.7.2021.	
Vuorohoidon siirtäminen keskusta	kuljetuskustannukset pienenevät			-5 000	-10 000	Varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetusjohtaja			-30 000		Vuorohoito siirtyi Ori-varsan päiväkotiin 1.8.2021 alkaen.	
Varhaiskasvatuksen eläköitymiset	tehtäviä täytetään vastaamaan vähenevää lapsimäärää (arvio)		-30 000	-30 000	-30 000	Varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetusjohtaja			-30 000	-70 000	Määräaikaisia työntekijöitä tarvitaan aikaisempaa vähemmän. Kaksi perhepäivähoitajaa jäänyt eläkkeelle 1.8.2021. Hirsilän päiväkodin lakkauttaminen 5.6.2022 toi säästöjä.	
Kevan työhyvinvointihanke varhaiskasvatukseen (mahdollisesti)	työntekijöiden poissaolojen vähentäminen, työhön sitoutuminen		-20 000	-20 000	-20 000	Varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetusjohtaja			-20 000	-10 000	Kevan työhyvinvointihanke ei ole toteutunut, mutta henkilöstön poissaolot ovat vähentyneet.	
Varhaiskasvatuksen mobiilijärjestelmä	työaika suunnittelu tehostuu, joustavampi työaikaresurssin kohdentaminen, johtajille aikaresurssia johtamiseen, vaikutus työhyvinvointiin ja poissaolokustannuksiin	30 000	-15 000	-15 000	-15 000	Varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetusjohtaja		38 000	-15 000	-7 500	Päikky-sovellus on otettu käyttöön syyskuussa 2020. Pro Consona -hallinto-ohjelma on vaihdettu syyskuusta lähtien Abilita-ohjelmaksi.	
Mahdollinen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus	ei vielä päätöstä valtakunnan tasolla, lisää mahdollisesti kuluja 60 000 e/vuodessa					Varhaiskasvatuspäällikkö, kasvatus- ja opetusjohtaja					Subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus palautui voimaan 1.8.2020.	

Oppilasmäärien kehitys eri alueilla, oppilaskohtaisten kustannusten tarkastelu, alakouluverkon tarkastelu (kiinteistöjen investointitarpeet)	tarkoituksenmukaiset opetusryhmät, alakouluverkon tarkastelu, oppilaskohtaiset menot kouluittain liitteessä						Kasvatus- ja opetusjohtaja					-419 200	Koulu kiinteistöjen investointitarpeet on esitelty kouluverkkoselvityksessä 23.11.2020 ja päivitettyssä materiaaleissa. Oppilasmäärien kehitys on esitelty kouluverkkoselvityksessä. Valtuusto päätti yhdistää Hirsilän ja Karpinlahden koulut 1.8.2022 alkaen Kultavuoren ja Rovastinkankaan koulujen kanssa.
Tuntikehyksen tarkastelu	yksikkökohtaisen talousvastuun painottaminen, koko kaupungin yhteinen etu, vapautuvien virkojen täyttämisen tuntiopettajuuksina (mikäli mahdollista), tunti-kehysäästö lukuvoudesta 2018-2019 lukuvooteen on 39 vuosiviikkotuntia eli kustannussäästö on opettajan koulu- muodosta (luokanopettaja/lehtori) ja virkaiästä riippuen jopa 100.000 euroa.	-50 000	-70 000	-20 000	-20 000		Kasvatus- ja opetusjohtaja			-100 000	-40 000	-50 000	Vapautuvien virkojen täyttämistä on tarkasteltu oppilasmäärien kehityksen perusteella. Virkoja on muutettu tuntiopettajuuksiksi koulujen tarpeiden mukaan. Kouluverkkopäätöksen jälkeen vakinaisen henkilöstö sijoittuu kaupungin jäljelle jääviin yksiköihin, ja määräraikaista henkilöstöä tarvittiin aikaisempaa vähemmän.
Yhteiskoulun ryhmäkokojen tarkastelu	uudet seitsemän luokat perustetaan kestäväällä tavalla (pääsääntöisesti ei alle 20 oppilaan ryhmiä), vaikuttaa tuntikehykseen						Kasvatus- ja opetusjohtaja				-20 000	-50 000	Yhteiskouluun perustettavien ryhmien määrä on harkittu tarkasti (ikäluokan kokonaisoppilasmäärä, tuen tarve). Vähennystä on tullut yhden ryhmän verran.
Koulujen ohjaajamäärien tarkastelu	oppilaiden tuen tarve on suuri ja lapsella on oikeus saada tukea, mutta määräraikaisten palkkaamista harkitaan tarkasti						Kasvatus- ja opetusjohtaja						Ohjaajapalveluita tulee olla oppilaiden tuen tarpeiden mukaisesti.
Lukion ryhmäkokojen tarkastelu	pääsääntöisesti ei alle 10 opiskelijan ryhmiä, luokkatasojen yhdistäminen, verkko-opetuksen hyödyntäminen						Kasvatus- ja opetusjohtaja					-20 000	Monipuolinen kurssitarjonta esim. kielissä ei aina mahdollista talouden kannalta optimaalisia ryhmäkokoja.
Liikuntapaikkojen valaistuksen uusiminen LED valoihin	Säästöä energiakuiluissa, alykkaan ohjauksen myötä lisäsäästöä. Tavoite 30 % säästö.	0	0	-3 000	-3 000		Liikuntapäällikkö		3 000	-2 000		-2 000	Kaikki uusitut valaistukset toteutettu led-valoin. Säästötavoite tulevaisuudessa teknikan uusiutumisen myötä.
Virkistysalueiden hoitoavustus	Liikuntapaikkahoidon kulujen pienentyminen, kuntalaisten hyvinvoinnin lisääntyminen	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000		Liikuntapäällikkö		-8 000	-27 500		-21 000	Alueita kunnostettu ja pyritty lisäämään markkinointia jota kautta edistetään lähialueen liikuntamahdollisuuksien käyttöä ja tätä kautta kuntalaisten hyvinvointia. Lähivirkistysalueiden kunnostamiseen PIVI avustus 111€ ja avi 101€ Pappilan kenttään vuodelle 2022
Liikunnallisen elämäntavan edistäminen avustus	Palkkakulujen / palvelunostojen kulusäästöä	0	-8 000	0	0		Liikuntapäällikkö		-24 000	-73 900		-55 000	AVI avustus myönnetty 3/22, harrastamisen malli -hankeeseen saatu 55000 €, hanke laajenee kaikkiin kouluihin, avustus myös liikkuva koulu hankkeelle yläkouluun.

Kirjasto henkilöstöresurssin täyttämättä jättäminen	Toiminnan uudistaminen, valmisteluun omaoimikirjasto-malli sekä asiakas-palvelupisteiden teh-tävien hoitaminen	-28 000	0	0	0	Kirjaston-johtaja		0	0	-5 000	Määräraha 15 t€ ja avustus n 25 % vuo-delle 2022.	
OSKO vuokrat, kilpailutus	Ulkopuolisten ope-tustilojen kilpailu-tus/keskittäminen. Haetaan 5-10% säästöä. Oheisku-luissa säästö jos saadaan keskitettyä tilojen käyttöä.	0	-2 500	-2 500	-2 500	Liikunta-päällikkö		0	0	0	Kansalaisopistolla tiloja Kampuksella mutta ko-ronan vaikutus ei mah-dollistanut täyttä toi-mintaa tai säästöä	
Nuorisopalvelut, tila-asia. Monikäyttötilat johon nupa/vapa toimistot	Monikäyttötilat, vuokratulujen pie-nentyminen. SP/ktalo/koulu. 2019 säästö loka-marraskuu ei tiloja + liittyvät kulut (siivous/ruoka)	-7 500	-3 600		-20 000	Liikunta-päällikkö		0	-45 000	-20 000	koulunuorisotyöhön 100% avustus vuodelle 22, yht 45t€, tilojen supistaminen ja laskutus-muutokset pirha ja ti-pan kanssa	
Kenttämestarin eläköityminen 12/20	Täyttölupa, aika-taulu, perehdytys erittäin suuressa roolissa laskettu 2kk ylimenokausi. Mah-dollisuus rekryä lii-kuntapaikanhoitaja joka oppisop/lisä-koulutuksella liikun-tapaikkamestariksi.	0	5 500	-5 800		Liikunta-päällikkö		6 000	-36 000	0	Sisäinen täyttö lä-hiesimies liikuntapai-kanhoitoon. Liikunta-paikkamestari opiske-lujen ajan normaali lii-kuntapaikanhoitajan palkkaluokassa, säästö palkkakulut+sivukulut. Ei säästöä johtuen pit-kästä sairauslomasta ja sijaistarpeesta 2022.	
Liikuntahallin valvontaa ui-mahallille	Aamuresurssia ui-mahallille, sisään-pääsy koodeille klo 7... Koulut ym ryh-mät ohjaajien/opet-tajien avaimilla sa-liin.	0	0	0	0	Liikunta-päällikkö		0	0	0	Palvelu ulkoistettu ui-mahallilla	
Uimahallin kahvion / lipun-myyntin järjestely	Yrittäjäsojimus pur-kautuu/pienenee? Aamupv valvonta lii-kuntahallin hio-kunta. Vaatii järjes-telyitä ryhmien vas-taanottoon jne - ei mahdollista isom-paa muutosta auki-oloihin. Säästö 50% sopimuspienennyk-sen mukaan 8/20 al-kaen.	0	-7 500	-15 000	0	Liikunta-päällikkö		0	0	0	Palvelu ulkoistettu ui-mahallilla 8/20 alkaen, nettokulu/säästö saa-daan selville 2021. Ei toteutunut korona rajoitusten vuoksi aika-välillä 8/20-6/21	
Yhteensä		-58 500	-154 100	-189 300	-223 500			0	-85 000	-539 400	-729 700	

Tekniset palvelut

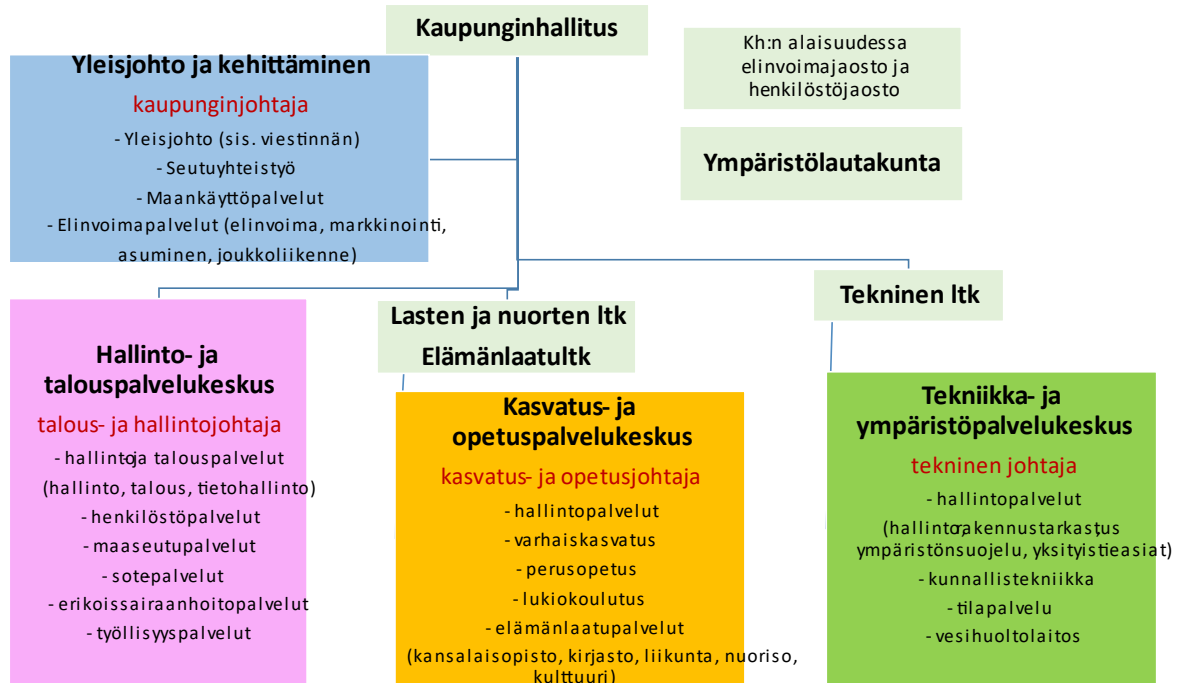
Tehtävät toimenpiteet	Seuraukset ja vai-kutukset	Kustannusvaikutukset					Vastuu	Seuranta				Tehdyt toimenpiteet
		2019	2020	2021	2022	2019		2020	2021	2022		
Ympäristöinsinöörin ja maanmittausinsinöörin vir-kojen yhdistäminen	Juupajojen kunnan maksutulojen loppuminen/paikka-tieto-osaaminen	0	0	14 500		Tekninen johtaja		0	14 500	14 500	Palvelu on lopetettu vuoden 2021 alusta	
Holman päiväkodin lak-kauttaminen	Säästö kiinteistön ylläpidosta	0	0	-15 000	-36 100	Kiinteistö-päällikkö		0	0	-32 000	Kohde lakkautettu	
Aseman päiväkodin lak-kauttaminen	Säästö kiinteistön ylläpidosta	0	0	-22 000	-53 400	Kiinteistö-päällikkö		0		-25 400	Kohde lakkautettu	
Holman päiväkodin kiin-teistön myyminen	Myyntituloarvio kiinteistöstä	0	0	0	0	Kiinteistö-päällikkö		0	0		Kohde myyty 2021	
Aseman päiväkodin kiin-teistön myyminen	Myyntituloarvio kiinteistöstä	0	0	0	0	Kiinteistö-päällikkö		0	0		Kohde myyty 2021	
Holman päiväkodin lak-kauttaminen	Säästö aterial ja siivous, - 1 htv	0	0	-41 000	-98 400	Palvelu-päällikkö		0	0	-30 000	Kohde lakkautettu	

Aseman päiväkodin lakkauttaminen	Säästö ateriat ja siivous, - 1 htv	0	0	-31 000	-76 000	Palvelupäällikkö	0	0	-30 000	Kohde lakkautettu
Tiejaoston lakkauttaminen	Tietomitukset siirtyvät MML	0	-19 490			Tekninen johtaja	-17 339	-19 690	-19 690	Tietomituskustannukset ovat poistuneet. Tiejaosto lakkautettu: yksityistietoasioita käsittelevä paikkatietoasiantuntija ja määrärahojen jaosta päättää tekninen lautakunta
Haukkaniemen leirikeskuksen myyminen	Myyntitulo kiinteistöstä	0	-100 000	0	0	Kiinteistö-päällikkö	0	0	0	Kiinteistö myyty 2022
Alakouluverkon tarkastelu ja sen jälkeen tarpeettomista koulurakennuksista luopuminen	Säästö kiinteistön ylläpidosta ja vältetään rakennusinvestoinnit; myyntitulo kiinteistöstä					Kiinteistö-päällikkö	0	0	0	Alakouluverkko nyt ajantasainen
Teknisen varikon lämmitystavan muutos	Öljylämmityksen korvaaminen lämpöpumpputekniikalla					Kiinteistö-päällikkö	0	0	-5 000	Toteutettaneen vuonna 2023
Ent. Tähtiniemen asuntolan lakkauttaminen	Säästö kiinteistön ylläpidosta		-10 000			Kiinteistö-päällikkö	-10 757	-12 000	-17 000	Kiinteistö ei ole asuiskäytössä eikä sitä ylläpidetä.
Luovutaan niistä kiinteistöistä, joita ei tarvita palvelutuotannon käyttöön	Myyntituloarvio kiinteistöstä					Tekninen johtaja, kiinteistö-päällikkö	0	0	0	Tähtiniemikoti lakkautetaan kokonaisuudessaan 2023; tyhjiä kiinteistöistä puretaan ainakin entinen terveystalo, entinen pesula, Tähtiniemen entinen asuntola ja myöhemmin entinen paloasema.
Yhteensä		0	-129 490	-94 500	-263 900		0	-28 096	-17 190	-144 590

Yhteensä	Kustannusvaikutukset				Seuranta			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Yleisjohto ja kehittäminen	0	-214 000	-100 000	-25 000	-160 000	-170 596	-273 543	-95 905
Hallinto- ja talouspalvelut	-9 350	-79 150	-2 500	0	-9 350	-50 000	0	0
Kasvatus- ja opetuspalvelut	-58 500	-154 100	-189 300	-223 500	0	-85 000	-539 400	-729 700
Tekniset palvelut	0	-129 490	-94 500	-263 900	0	-28 096	-17 190	-144 590
Yhteensä	-67 850	-576 740	-386 300	-512 400	-169 350	-333 692	-830 133	-970 195

8. Talousarvion toteutuminen

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

8.1.1 Kaupunginhallituksen alainen toiminta

KAUPUNGINHALLITUS

	TA 2022	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 207 580		1 207 580	1 733 231	525 651
Toimintakulut	-44 608 179	-1 440 000	-46 048 179	-44 398 644	-1 649 535
Toimintakate	-43 400 599	-1 440 000	-44 840 599	-42 665 414	-2 175 185
Poistot ja arvonalentumiset	-9 479		-9 479	-9 497	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-43 410 096	-1 440 000	-44 850 096	-42 609 440	-2 240 656
= valtuustoon nähden sitova erä					

Vaalit

Tilivelvollinen:

Vaalien tehtävänä on vastata vaalilautakunnan tehtävistä. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Vaalilautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteerinä Helena Lappi.

Tilintarkastus

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Markku Kallio

Tilintarkastuksen tehtävänä on:

- o valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- o arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- o arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
- o huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- o valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi sekä
- o valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Yleisjohto ja kehittäminen

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Yleisjohdon ja kehittämisen tehtävänä on vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta ja sisäisestä valvonnasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, tilapäiset toimikunnat, kaupungin johtoryhmän, sisäisen tarkastuksen, yleisen kehittämisen, elinvoimapaalvelut sekä Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyön.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Vahvistamme vetovoimaamme</u> -hyvinvointisuunnitelman ja elinvoimaohjelman toteutuminen	Hyvinvointisuunnitelman ja elinvoimaohjelman toteutumista seurataan erillisellä raportoinnilla vähintään 1 krt/v	Toteutunut.
<u>Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen</u> -vahvistamme omistajaohjausta	Tytäryhtiöiden kanssa käydään konsernineuvottelut ja niistä raportoidaan vähintään 1 krt/v Konsernin taloudellisesta tilanteesta raportoidaan vähintään 2 krt/v	Oriveden Kotikoivu Oy:n kanssa on käyty useita konsernikeskusteluja perusparannukseen liittyvistä asioista. Muiden yhtiöiden kanssa neuvotteluja ei ole vuoden 2022 aikana käyty. Konsernin taloudellisesta tilanteesta on raportoitu puolivuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä.
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Talouden tunnusluvuihin 2/3 ei heikene vuoden 2020 tasosta	Toteutunut, taloudelliset tunnusluvut ovat parantuneet.

	Kaupunkistrategian tavoitteita seurataan 1 krt/v	Toteutunut, tavoitteita on seurattu osana elinvoimaohjelman ja tilinpäätöksen raportointia.
--	--	---

Henkilöstöpalvelut

Tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Henkilöstöpalvelut huolehtii kunnalle työnantajana kuuluvista henkilöstöasioista. Henkilöstöpalveluissa hoidetaan henkilöstön palkkaus- ja palvelusuhdeasiat, yhteistoimintaan liittyvät asiat sekä muut virka- ja työehtosopimusten ja työläinsäädännön soveltamiseen kuuluvat tehtävät sekä koordinoidaan henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä.

Henkilöstöpalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: henkilöstö- ja palkkahallinto (3,5 htv), jäsenmaksut Suomen Kuntaliitolle ja Pirkanmaan liitolle, merkkipäivä- ym. muistamiset, yhteistoiminta (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa) sekä työhyvinvoinnin kehittämisen (koko henkilöstön tyhy-toiminta).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Työhyvinvoinnin kehittämisohjelman tavoitteet toteutuvat (raportoidaan vuosittain toteutuneet tavoitteet)	Kaikkia ohjelman tavoitteita ei ole pystytty toteuttamaan ja ne siirtyvät vuosille 2023–2024. Kehittämisohjelman tavoitteista raportoidaan tarkemmin henkilöstötilinpäätöksessä.
	Työtyytyväisyyskysely tehdään vuosittain (vastaajien lukumäärä, kyselyn tulokset kehittyvät positiivisesti edelliseen vuoteen verrattuna)	Ei ole toteutunut. Kyselyn toteutetaan maaliskuussa 2023.
	Uudistetaan kaupungin tyhy-toiminnan järjestämistapa ja otetaan käyttöön sähköinen kulttuuri- ja liikunta-seteli	Toteutunut
	Järjestetään henkilöstölle yksi yhteinen virkistystapahtuma vuoden aikana	Toteutunut
	Kehitetään yhteistyötä työterveys- huollon kanssa - säännölliset tapaamiset 2-3 krt/vuodessa	Toteutunut
	Järjestetään kuntoutus-ryhmiä tarpeen mukaan mm. tules-ryhmä	Toteutunut
	Sairauspoissaolopäivät (pvä/hlö, kehitys edellisistä vuosista)	Ei ole toteutunut. Vuonna 2022: 6283 työpäivää, sairauspoissaoloprosentti 5,88 (2021: 4661 työpäivää sairauspoissaoloprosentti 4,86 %)

Hallinto- ja talouspalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Hallinto- ja talouspalvelujen tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelujen tarvitsemia talous-, toimisto- ja tietohallinnon tukipalveluja.

Hallinto- ja talouspalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinto- ja toimistopalvelut (lautakuntien ja palvelukeskusten sihteeripalvelut), taloushallinnon tukipalvelut (maksuliike, osto- ja myyntireskontra, perintä sekä riskienhallinta) sekä tietohallintopalvelut. Lisäksi kustannuksiin sisältyy Oriveden kaupungin osuus Tampereen kehyskuntien yhteisen tietohallintojohtajan ja kehittämisresurssin palkkauksesta sekä Tampereen kaupungin tuottamien seudullisten tietohallintokustannusten osuus.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstölle mahdollistetaan uudet toimistojärjestelmät 	Office 365 -järjestelmän uudet versiot ja työskentelytavat on otettu käyttöön	O365-järjestelmät on otettu käyttöön ja työskentelykulttuuria on ohjattu yhä enemmän sähköiseksi.
<ul style="list-style-type: none"> - palveluprosessien sähköistämistä jatketaan 	Sähköiset palvelut lisääntyvät 2-4 kpl/v	<p>Sähköisinä palveluina on otettu käyttöön:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaupungille tulevien maksusuoritusten sähköinen tiliöinti, - riskienhallintakohteiden kirjaus ja seuranta loppuvuodesta 2022, - asiakirjojen sähköinen allekirjoitus.

Taloussuunnitelman muut perustelut: Tampereen kehyskuntien tietohallinnon yhteiset resurssit edesauttavat kehyskuntien palvelutoimintojen yhtenäistämistä.

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: vs. maaseutupäällikkö Erja Virtanen

Maaseutupalvelujen tärkeimpänä tehtävänä on hoitaa Suomen valtion ja Euroopan Unionin yhdessä edellyttämät maataloustukien käsittely ja maksatustehtävät tehokkaasti ja ajallaan siten, että maaseutuyritykset saavat mahdollisimman hyvän ja asiantuntevan palvelun.

Yleisenä tavoitteena on EU:n ja Suomen valtion yhdessä tai erikseen maksamien maatalouden korvausten, tukien ja avustusten tehokas käyttö sekä maaseutuelinkeinojen ja maatalouden pienyritystoiminnan sopeuttaminen ja kehittäminen niin, että perinteiset maaseudun työpaikat jatkossakin säilyvät ja jopa lisääntyvät maaseudun muuttuvissa olosuhteissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p>Maatalouden hakemusten tehokas käsittely</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maatalouden korvausten ja tukien maksatus 	Maksatukset hoidetaan ja takaisinperinnät toteutetaan ilman aiheettomia viivytyksiä.	Maatalouden hakemusten ja takaisinperintöjen käsittely on toteutunut aikataulujen mukaisesti ja ilman viivytyksiä.

– Maatalouden korvausten ja tukien mahdollinen takaisinperintä		
Viljelijäneuvontaa annetaan aktiivisesti lakien ja säädösten sallimissa puitteissa ja rajoissa – Koulutus – Neuvonta ja opastus	Asiakkaiden koulutus, neuvonta ja opastus on riittävää ja ymmärrettävää. Koulutusten määrä ja laatu on riittävä.	Viljelijäkoulutukset on toteutettu Pirkanmaan ELY-keskuksen ja MTK-Pirkanmaan kanssa yhteistyössä. Neuvontaa sähköpostitse ja puhelimitse sekä asiakastapaamisissa. Viljelijätyytyväisyyskyselyn kokonaisarvosana 4,4 / 5.
Erialaisten sähköisten maatalouden palvelujen käyttöä edistetään. Päätukihaun tavoite lähelle 100 %	Kannustetaan hakemuksen jättämiseen sähköisesti. Tavoite 98% (v. 2021 sähköisen hakemuksen jätti Orivedellä n. 97%, koko YTA:ssa n. 96%).	Orivedellä päätukihakemuksen jätti sähköisesti n. 99 % ja koko YTA:n hakijoista n. 97 %.

Sote- ja erikoissairaanhoidopalvelut

Tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan vastuulla olevista kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä lakisääteisistä palveluista. Sote-palvelut järjesti Tampereen kaupunki sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiri kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Sote- ja erikoissairaanhoidopalvelujen tulosalueet sisältävät seuraavat toiminnot:

Tulosalueet sisältävät Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ostettavat erikoissairaanhoidon palvelut sekä Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen järjestämät sote-palvelut, jotka jakaantuvat kymmeneen palvelukokonaisuuteen:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Vastuualue sisältää mm. lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, perhetyön, perheneuvolan, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, lasten ja nuorten suun terveydenhuollon, nuorisopsykiatrian ja puheterapian palvelut.

Sosiaalisen tuen palvelut

Vastuualue sisältää aikuissosiaalityön ja toimeentulotulotuen palvelut (ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki).

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Vastuualue sisältää päihdeohjaajan palvelut sekä mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden ja asiantuntijapalveluiden ostot.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

Vastuualue sisältää vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset palvelut. Oriveden kehitysvammaisten asumisyksiköt (Niemen linna ja Niemen tupa) ja Toimintakeskus Lupiin palvelut sekä kehitysvammahuollon ja vammaispalvelun asiakkaiden ostopalvelut/ avustukset.

Ikäihmisten palvelut

Vastuualue sisältää kotihoitopalvelut, kotihoidon tukipalvelut, päiväkeskustoiminnan, omaishoidon tuen, ikäihmisten asumispalvelut (Einsonkoti), tehostetun palveluasumisen (Toivonkoti, Onninkoti,

Särkänkoti), Tähtiniemikodin ja ostopalvelut (Ruusukuja ja hajapaikat) sekä muut kotona asumista tukevat ostopalvelut.

Sairaala- ja pitkäaikaishoito

Vastuualue sisältää Oriveden terveyskeskussairaalan.

Sairaalapalvelut

Vastuualue sisältää ostopalveluja (mm. Tammenlelväkeskus).

Perusterveydenhuollon avopalvelut

Vastuualue sisältää terveysaseman vastaanotto toiminnan, kuntoutuksen, lääkinnällisen kuntoutuksen, aikuisneuvonnan sekä aikuisten suun terveydenhuollon.

Ympäristöterveydenhuolto

Vastuualue sisältää eläinlääkintähuollon ja ympäristöterveysvalvonnan.

YT-alueen tilaajapalvelut

Vastuualue pitää sisällään mm. asiakasohjauksikköjen kustannukset.

Erikoissairaanhoito (PSHP)

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä yhdessä Tampereen tilaajareunan kanssa sopimusohjaukseen perustuen. Erikoissairaanhoidon palvelutilaus Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä sisältää eri toimialueiden asiakaspalvelut, ensihoidon, erityisvelvoitemaksun, kalliin hoidon tasausmaksun sekä eläkemenoperusteiset maksut. Psykiatrian palvelut (psykiatrian poliklinikka sekä kuntoutusyksikkö Vanamo) siirtyvät Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueelta Pirkanmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2021 alkaen.

Lisäksi tulosalue sisältää Oriveden kaupungin vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminnasta sekä vanhoista eläkeperusteisista maksuista aiheutuvat kustannukset.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> - lapsille ja nuorille järjestetään tarpeenmukaiset ja saavutettavat sote-palvelut	Yli 4 viikkoa perheneuvolaan jonottaneet kiireelliset asiakkaat (lkm)	0 (2021: 0)
	Yli 4kk perheneuvolaan jonottaneet ei kiireelliset asiakkaat (lkm)	0 (2021: 0)
	Nuorisopsykiatrian hoidon tarpeen arviointi: -kiireellisissä tapauksissa 7 vrk:n kuluessa (%)	100 % (2021: 100 %)
	- ei kiireellisissä tapauksissa 3 viikon kuluessa (%)	85 % (2021: 100 %)
	Puheterapeutin vastaanotolle 2kk:n kuluessa ajanvarauksessa (%)	100 % (2021: 100 %)
	Lastensuojelun tarpeen selvittämiseen kuluva aika, kuinka monta % on käsitelty alle 3 kk:n määräajassa, %	88,0 % (2021: 96,3 %)
<u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia.</u>	Terveyspalvelut - välitön yhteydensointi terveysasemalle, %	29,7 % (2021: 19,3 %)

<p>- Kuntalaisille järjestetään tarpeenmukaiset ja saavutettavat sote-palvelut</p>	- <i>kuntoutuspalvelut</i> kiireelliset asiakkaat 2 viikon kuluessa (%)	100 % (2021: 100 %)
	- <i>kuntoutuspalvelut</i> ei kiireelliset asiakkaat 1kk kuluessa (%)	100 % (2021: 100 %)
	- <i>psykologin palvelut</i> 2 viikon kuluessa (%)	73 % (2021: 70 %)
	Hammashoitoon pääsy; hoitotakuun mukaisessa jonossa yli 6 kk jonottaneiden lukumäärä	0 (2021: 0)
	Ympäri vuorokautiseen asumispalveluun jonottavien ikäihmisten määrä ja jonotusaika	keskimäärin 7 hlöä jonossa (tammikuussa 17 hlöä ja joulukuussa 2 hlöä) jonotusaika: alle 1 kk: 27 hlöä 1-3 kk: 35 hlöä, yli 3 kk 10 hlöä
	Vammaispalvelulain mukaisten hakemusten käsittelyaika, kuinka monta % on käsitelty alle 3 kk:n määräajassa	71,0 % (2021: 82,7 %)
	Toimeentulotuen käsittelyaika, kuinka monta % on käsitelty alle 7 arkipäivässä	100 % (2021: 100 %)
	Asiakastytyväisyysskyselyt (Tre yta)	Toteutunut.
	Yhteydenotot sosiaaliasiamieheen, kpl	23 (2021: 16 kpl)
	Yhteydenotot potilasasiamieheen, kpl	20 (2021: 16 kpl)
<p><u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia.</u></p> <p>- Sote-palvelujen painopistettä siirretään korjaavasta palvelusta ennaltaehkäisyyn sekä laitoshoidosta avohoitoon.</p>	<p><u>Lastensuojelu</u> Kiireellisten sijoitusten määrä/vuosi</p> <p>Huostaanottojen määrä/vuosi</p> <p>Sijaishuollon päivien muutos edelliseen vuoteen (%)</p> <p>Perhehoidon osuus sijaishuollosta % (tavoite vähintään 65 %)</p>	<p>6 (2021: 4)</p> <p>2 (2021: 0)</p> <p>- 7,3 % (- 602 päivää)</p> <p>62,2 % (2021: 57,6 %)</p>
<p>Ikäihmisten palvelurakenne vastaa valtakunnallisia laatusuosituksia (yli 75-vuotiaista 12-14 % säännöllisen kotihoiton piirissä, 6-7 % omaishoidon tuen piirissä, 6-7 % tehostetussa asumispalvelussa ja enintään 2-3 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa).</p>	<p>Vuoden 2022 luvut eivät vielä saatavissa. <i>Vuonna 2021:</i> kotihoito 13,3 % (2020: 14,0 %) omaishoito 5,2 % (2020: 5,5 %) tehostettu palv.as. 6,0 % (2020: 7,1 %) laitushoito 1,7 % (2020: 2 %)</p>	
<p>Painopiste erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon;</p>	<p>Ei toteutunut, 36,9 % (2021: 36,7 %)</p>	

	erikoissairaanhoidon kustannuksien %-osuus soten kokonaiskustannuksista laskee	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Sote-palvelujen tilauksen toteuma 100 % (+/-1 %)	Toteutui. Kustannukset olivat 38.433.000 € ja määräraha-vaara ilman valtuuston 28.11. antamaa ylitysoikeutta 38.327.000 €
	Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset €/asukas (muutos edelliseen vuoteen verrattuna enintään +2 %) Huom. luku sisältää myös kaikki hallinnon kustannukset.	Toteutui, + 1,5 %. 4299 €/asukas (2021: 4235 €/as.)

Palvelukokonaisuuksien sisällöstä ja laadusta laaditaan tarkemmat määrittelyt vuosittain Tampereen kaupungin palveluiden vuosisuunnitelmiin/ palvelusopimuksiin. Oriveden palvelutilauksen toiminnallisuudesta ja taloudellisesta toteutumisesta raportoidaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kolme kertaa vuodessa (huhti-, elo- ja joulukuun lopun tilanteen mukaan). Tampereen kaupungin ja Oriveden kaupungin yhteinen neuvottelutyöryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa arvioimaan yhteistoiminnan ja palvelutilauksen toteutumista.

Ikäihmisten palvelurakennemuutos eteni suunnitellusti ja ARA:lta saatiin erityisryhmille suunnattua investointiavustusta uuteen 45-paikkaisen tehostetun palveluasumisen yksikön sekä 40 asunnon senioritalon rakentamiseen. Uusilla yksiköillä korvataan Tähtiniemikodin nykyiset epäkäytännölliset ja vanhat tilat. 45-paikkainen Orvokkikoti valmistui joulukuussa 2022 ja Kaupintien senioritalo valmistuu syksyllä 2023.

Sote-uudistuksen valmistelu jatkui. Suomeen muodostettiin 1.1.2023 alkaen 21 hyvinvointialuetta (sekä Helsingin kaupunki), joille siirrettiin kuntien vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Oriveden kaupunki on ollut mukana valmistelussa ja omalta osaltaan varmistanut, että Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen Oriveden palvelujen siirtyminen sujuu ongelmitta. Vuoden 2022 jälkeen kunnan rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä korostuu ja yhteistyörakenteet hyvinvointialueen järjestämiin sote-palveluihin pitäisi toimia saumattomasti, jotta yhteistyö yhdyspinnoilla sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö olisi mahdollisimman toimivaa.

8.1.2 Lasten ja nuorten lautakunnan alainen toiminta

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

	TA 2022	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 177 500		1 177 500	1 254 699	77 199
Toimintakulut	-16 713 140		-16 713 140	-16 104 846	-608 294
Toimintakate	-15 535 640		-15 535 640	-14 850 148	-685 492
Poistot ja arvonalentumiset	-41 181		-41 181	-45 681	4 500
Tilikauden yli-/alijäämä	-15 576 821	0	-15 576 821	-14 895 829	-680 992

= valtuustoon nähden sitova erä

Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Hallintopalvelujen tehtävänä on vastata koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahallinnosta, opiskeluhuollosta, henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä hanketoiminnasta. Hallinnolla on kokonaisvastuu Oriveden kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Hallintopalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaatupalveluiden tulosalueet. Kaupungin hallinto- ja talouspalvelut vastaavat kasvatus- ja opetuspalvelukeskuksen toimistopalveluiden tuottamisesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u></p> <p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p>	<p>Toteutetaan nykyiset hankkeet ja haetaan uusia hankerahoituksia, mitta- rina hankkeiden lukumäärä</p>	<p>Toteutunut. Vuonna 2021 alkanut varhaiskasvatuksen tasa-arvohanke sai jatkorahoituksen vuoden 2023 loppuun saakka.</p> <p>Varhaiskasvatuksen digihanke sai rahoituksen 1,5 vuodeksi (vuoden 2023 loppuun saakka).</p> <p>Lukukaari-hanke sai jatkoaikaa 30.7.2023 asti, sillä koronan vuoksi kaikkea suunniteltua toimintaa ei ole voitu toteuttaa.</p>
<p><u>Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen ja viestintä on avointa ja ketterää</u></p> <p><u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen asiakkaat käyttävät asiointissa sähköisiä palveluita (sähköinen varhaiskasvatushakemus, muutoslomake ja Päikky-mobiili) - Tuen päätösten tekeminen sähköisesti Wilmassa 	<p>Kaikki varhaiskasvatushakemukset ovat sähköisiä</p> <p>Varhaiskasvatuspäätöksistä ja asiakasmaksupäätöksistä 50 % lähtee huoltajille sähköisinä</p>	<p>Toteutunut. Paperisia varhaiskasvatushakemuksia on tullut vuonna 2022 yhteensä 2 kpl, molemmissa tapauksissa sähköisen hakemuksen tekeminen ei ole ollut mahdollista (esimerkiksi puuttunut suomalainen sosiaaliturvatunnus).</p> <p>Toteutunut. Varhaiskasvatuksen palvelupäätöksistä yli 50 % lähtee huoltajille sähköisesti. Paperisena lähtevät vain ne päätökset, joiden mukana on tarpeellista lähettää liitteitä (perhepäivähoito ja esiopetus). Liitteiden lähettäminen sähköisesti päätöksen mukana ei ole tällä hetkellä mahdollista Orivedellä käytössä olevassa Abilita-ohjelmassa.</p> <p>Kaikki yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvopäätökset ja kunnallisen varhaiskasvatuksen</p>

	Huoltajat kuittaavat Wilmassa lapsensa pedagogiset asiakirjat	asiakasmaksupäätökset lähtevät huoltajille sähköisesti.
	Erytisen tuen päätös on luettavissa sähköisenä Wilmassa	Toteutunut. Toteutunut.

Hallintopalvelujen toimintatuotot ja -kulut näyttävät toteutuvan lähes talousarvion mukaisina. Koska merkittävä osa hankkeista ei ole ollut tiedossa talousarviovalmisteluvaiheessa, niitä ei ole voitu ottaa huomioon talousarviossa. Hankkeet sisältävät mm. henkilöstö- ja matkustuskuluja sekä aine- ja tarvikke-kuluja.

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuspäällikkö Sari Koivisto

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdessä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: varhaiskasvatus, jota tarjotaan myös vuoro-ohitoa tarvitseville, perhepäivähoito, esiopetus, lakisääteinen lasten kunnallinen kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, yksityisen hoidon kuntalisä sekä yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli. Palveluja järjestetään osin yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen täyttö- ja käyttöastetta seurataan varhaiskasvatuksen johtoryhmässä - Seurataan varhaiskasvatuslain muutosten vaikutuksia yksiköiden sijaiskustannuksiin 	<p>Kunnalliset varhaiskasvatuspaikat ovat tehokkaassa käytössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste on vähintään 80 % <p>Varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit ovat tarkoituksenmukaisessa ja tehokkaassa käytössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste on vähintään 80 % <p>Varhaiskasvatusyksiköiden johtajat ja vastuopettajat tekevät yhteistyötä mahdollistaen henkilöstöressurssien joustavan käytön yksiköiden välillä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sijaisten käyttö ei kasva <p>Varhaiskasvatuksen uuden palveluverkon kustannusvaikutukset näkyvät vuonna 2022.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kustannukset vähenevät vuoteen 2021 verrattuna 	<p>Toteutunut osittain. Käyttöaste-tavoite ei ole toteutunut pienten yksi-ryhmäisten varhaiskasvatusyksiköiden osalta: Päiväkodeissa on ollut vapaita hoitopaikkoja ja päiväkotien normaalin aukioloajan vuoksi tarvitaan henkilökuntaa koko aukioloajaksi.</p> <p>Sijaisten käyttöön on vaikuttanut henkilöstön sairauspoissaolot sekä varhaiskasvatuslain muutos suhdeluvun turvaamiseksi koko varhaiskasvatuspäivän ajaksi.</p> <p>Yksiköiden välistä yhteistyötä on lisätty ja resursseja pyritty taasaamaan joustavasti yksiköiden kesken tarvetta vastaaviksi nopeissakin muutoksissa.</p>

<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelu oman esihenkilön kanssa, jossa kartoitetaan myös osaamisen kehittämiseen liittyviä toiveita ja tarpeita - Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtävän painopiste on varhaiskasvatustyksiköiden lapsiryhmissä ja kasvattajatiimeissä tehtävässä yhteistyössä - Johtamisen painopistettä siirretään pedagogiseen johtamiseen 	<p>Pidetään kehityskeskustelut varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa vähintään kerran vuodessa.</p> <p>Kartoitetaan kerran vuodessa kehityskeskustelussa henkilöstön osaamisen kehittämisen toiveet ja tarpeet.</p> <p>Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtäväkuvien arviointi vähintään kerran vuodessa varhaiskasvatuksen johtoryhmässä.</p> <p>Pidetään varhaiserityiskasvatuksen työkokoukset säännöllisesti 1-2 kertaa lukukaudessa. Työkokouksissa mukana varhaiskasvatustyksiköiden johtajat, vastuuopettajat, veot sekä varhaiskasvatuspäällikkö.</p> <p>Jaetun johtamisen kehittäminen ja vahvistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastuuopettajien tehtäväkuvat ja niiden päivittäminen tarpeen mukaan vähintään kerran lukuvuoden alussa - yksiköiden pedagogiset johtotiimit kokoontuvat säännöllisesti (yksikön johtaja, vastuuopettaja, vakaopettajat ja veo) 	<p>Ei ole toteutunut kaikkien työntekijöiden osalta. Pääsääntöisesti kehitys-keskustelut on pidetty 1,5 vuoden välein.</p> <p>Osaamisen kehittämisen tarpeita on kartoitettu kehityskeskustelujen yhteydessä.</p> <p>On toteutunut. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien (veo) tehtäväkuvaa on muokattu ja arvioitu uudelleen varhaiskasvatuslain muutosten vuoksi ja yksikömuutosten vuoksi.</p> <p>Varhaiserityiskasvatuksen työkokoukset ovat toteutuneet tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Vastuuopettajien tehtäväkuvat on päivitetty lukuvuosittain.</p> <p>Yksiköiden pedagogiset johtotiimit eivät ole toteutuneet kaikissa yksiköissä tavoitteen mukaisina.</p>
<p><u>Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen ja viestintä on avointa ja ketterää.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Asiakastytyväisyysskysely - Sähköisen asioinnin käyttöä tehostetaan 	<p>Tehdään koko kaupungin varhaiskasvatuspalveluja koskeva asiakastytyväisyysskysely vuonna 2022.</p> <p>Kyselystä saatuja palautteita hyödynnetään varhaiskasvatuksen laadun kehittämisessä lukuvuodessa 2022-2023.</p> <p>Vähintään yksi huoltaja perheestä on kirjautunut Päikkyn ja käyttää sitä hoitoaikojen ilmoittamiseen sekä erilaisiin kyselyihin vastaamiseen.</p> <p>Huoltajille lähtevät yhteisviestit laitetaan Päikyn kautta tammikuusta 2022 alkaen.</p>	<p>Asiakastytyväisyysskysely tekeeminen on siirretty vuodelle 2023. Kyselyn tekijää etsitään organisaation ulkopuolelta (esim. alan opiskelija).</p> <p>Päikkyä käytetään hoitoaikojen ilmoittamiseen ja viestintään varhaiskasvatuksessa. Päikyn kautta lähetetään huoltajille sekä koko kaupunkia koskevia viestejä että ryhmä- ja lapsikoh- taisia viestejä.</p> <p>Toteutunut. Päikkyä käytetään kaikissa niissä perheissä, joissa se on suomen kielen taidon puolesta mahdollista.</p>

<p><u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä 	<p>Tasa-arvohankkeessa työskentelevät pedagogiset varahenkilöt rakentavat ja mallittavat pedagogisten varahenkilöiden tehtäväkuvaa, josta syntyy hankkeen myötä pysyvä käytäntö Orivedelle. Tällä mahdollistetaan vakituiset ja tutut sijaiset lapsiryhmiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sijaisten määrä ei kasva 	<p>Toteutunut. Tasa-arvohankkeessa on työskennelty kaksi pedagogista varahenkilöä. Hanke on saanut jatkorahoituksen vuoden 2023 loppuun saakka.</p> <p>Varahenkilön tehtäväkuvaa rakennetaan ja kehitetään edelleen. Samalla arvioidaan myös varahenkilöiden riittävää määrää.</p>
--	---	--

Perusopetus

Tilivelvollinen: kasvat- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Perusopetus on osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa, ja se tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Perusopetus antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin sekä ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen ja rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäsenenä. Opetus edistää osallisuutta ja kestävä elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta ja osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti.

Perusopetuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttäminen 	<p>Henkilöstön tehokas mitoitus alakouluverkkopäätöksen jälkeen</p> <p>Opetusryhmät muodostetaan tarkoituksenmukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vuosiviikkotuntimäärien tarkastelu, määrä vähenee lukuvuoteen 2021–2022 verrattuna 	<p>Toteutunut. Vakinaiselle henkilöstölle on päätetty uudet työyksiköt keväällä 2022.</p> <p>Toteutunut. Lukuvuonna 2021–2022 perusopetuksen tuntikehyks oli yhteensä 1775 vuosiviikkotuntia ja lukuvuonna 2022–2023 vähennystä on 162 vuosiviikkotuntia eli tuntikehyks on 1613 vuosiviikkotuntia.</p>

<p><u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaan suotuisan kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen koko koulu yhteisön yhteistoimintana - Positiivinen oppiminen ja pedagogiikka - Vahvistetaan oppilaiden lukemisen taitoja ja innostusta lukemista kohtaan - Kansainvälisyys- ja globaali kasvatus kuuluvat jokaiselle 	<p>Otetaan käyttöön LORRI-menetelmä koulun arjen arvioinnin, kehittämisen ja toiminnan tukemiseksi</p> <p>Lukukaari-hankkeen toteutuminen, kyselyn perusteella lukuinnostus kasvaa</p> <p>Erasmus+-akkreditointi: kansainväliset verkostot, hankkeet ja liikkuvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - kansainvälinen koulujen yhteistyö lisääntyy kaikissa kouluissa lukuvoudesta 2021–2022 	<p>Toteutunut. LORRI-työyhteisö-koulutukset on pidetty ja menetelmä on otettu käyttöön.</p> <p>Toteutunut osittain. Kaupunkitason Lukukaari-työryhmän toiminta on käynnistetty. Hankkeelle on saatu jatkoaikaa 31.7.2023 asti. Lukuinnostuksen kasvamisesta ei ole saatu luotettavaa tietoa. Yhteiskoulussa on ollut Lukukaari-resurssiopettaja keväästä 2022 alkaen.</p> <p>Toteutunut. Erasmus+ -liikkuvuuksien toteutus on ollut mahdollista huhtikuusta 2022 alkaen (koronarajoitusten jälkeen).</p> <p>Erasmus+ -akkreditoinnin liikkuvuuksia toteuttivat keväällä Oriveden lukio, yhteiskoulu ja Eräjärven koulu.</p> <p>Koulukohtaisten Erasmus+ -hankkeiden hanketapaamisiin ulkomailta osallistuttiin Oriveden lukiosta, Yhteiskoulusta, Kultavuoren koulusta ja Rovastinkankaan koulusta.</p> <p>Oriveden kouluissa on toteutettu sähköistä eTwinning-yhteistyötä eurooppalaiskoulujen kanssa.</p>
<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p>	<p>LORRI-menetelmä otetaan käyttöön</p> <p>Järjestetään positiivisen oppimisen ja pedagogiikan koulutukset/työpajat koulujen henkilöstölle</p> <p>Osallistutaan seudullisiin Osakkeen järjestämiin koulutuksiin vähintään kuntaosuuden mukaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitataan koulutukseen osallistuneiden määrällä 	<p>Toteutunut. LORRI-työyhteisö-koulutukset on pidetty ja menetelmä on otettu käyttöön.</p> <p>Toteutunut. Positiivisen oppimisen työpajat on järjestetty eri kouluissa.</p> <p>Toteutunut. Osakkeen koulutuksiin on osallistuttu eri kouluista erittäin hyvin.</p> <p>Oriveden kaupungin laskennalliset koulutuspäivät ovat 2,20 % (0–19-vuotiaiden määrän perusteella) ja toteutuneet koulutuspäivät ovat 3,41 %.</p>

Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: kasvatusta- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla opiskelija oppii ajattelemaan itsenäisesti ja kriittisesti sekä toimimaan vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksekkäästi. Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä, ja opintojen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä. Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Oriveden lukio on Oriveden seudun (Orivesi, Juupajoki) yleissivistävää toisen asteen opetusta antava oppilaitos. Oriveden lukiossa on yleislinja sekä valtakunnallinen kirjoittajalukio, jonka opetuksen järjestämisessä tehdään asiantuntijayhteistyötä. Lukiossa on lisäksi lentopallopainotuslinja yhteistyössä Oriveden Ponnistuksen kanssa sekä urheilupainotukset. Oriveden lukio toimii samassa kiinteistökokonaisuudessa Oriveden yhteiskoulun vuosiluokkien 7–9 kanssa.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää Orivedellä ammatillista koulutusta nuorille sekä aikuisille. Oriveden lukio järjestää opetusta myös yhteisille kahden tutkinnon opiskelijoille.

Lukiokoulutuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: lukiokoulutus.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u> <u>Viestintä on avointa ja ketterää</u> <ul style="list-style-type: none"> - Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttäminen - Lukion markkinointi yhdessä opiskelijoiden kanssa 	<p>Aloittavien opiskelijoiden määrä on vähintään 50 % perusopetuksen päättäneiden ikäluokasta</p> <p>Muualta tulevien opiskelijoiden määrä pysyy vähintään vuoden 2021 tasolla</p>	<p>Ei ole toteutunut. Orivesiläisistä 9. vuosiluokan päättäneistä 41 nuorta eli 35 % on hakeutunut/päässyt opiskelijaksi paikalliseen lukioon.</p> <p>Toteutunut. Muualta tulevia 1. vuosikurssin opiskelijoita on 18. Vuoden 2021 ja 2020 luvut ovat olleet 13 eli määrä on kasvanut 38 %.</p>
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen, yhteishengen luominen - Laaja-alaisen osaamisen vahvistaminen - Vahvistetaan opiskelijoiden lukemisen taitoja ja innostusta lukemista kohtaan - Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja monipuolistaminen yhdessä Tredun kanssa 	<p>Luodaan toimivat opiskelijoiden ryhmäytämisen rakenteet</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutortoiminta alkaa <p>Toteutetaan oppiainerajat ylittäviä kokonaisuuksia</p> <p>Lukeva lukio -hanke</p>	<p>Toteutunut. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa on kehitetty ja luotu ryhmäytämisen rakenteet sekä kehitetty ryhmänohjausta.</p> <p>Oppiainerajat ylittäviä kokonaisuuksia on toteutettu opetussuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Toteutunut osittainen. Lukeva lukio -hanke on aloitettu. Lukemisen taitojen kasvua ei ole</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - opiskelijoille tehtävän kyse- lyn perusteella lukemisen tai- dot lisääntyvät <p>Järjestetään tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA) Tredun kanssa</p> <p>Tehdään yhteistä kehittämistyötä Tredun kanssa</p> <p>Kaksoistutkintojen määrä on vähin- tään vuoden 2021 tasolla</p>	<p>mitattu luotettavasti. Lukeva lu- kio -hankkeessa toteutettiin lv. 2021–2022 mm. Mitä ope lukee -kilpailu, joka oli suunnattu opis- kelijoille ja henkilöstölle, kirjas- toyhteistyötä tehostettiin, kirjo- jen saatavuutta lisättiin ja some- näkyvyyttä laajennettiin.</p> <p>Paikallinen TUVA-suunnittelu- työryhmä (tutkintoon valmenta- van koulutus) kokoontui kuukau- sittain. Tredu-yhteistyö oli tii- vistä TUVA-suunnittelussa sekä Tredun ja Rovastinkankaan kou- lun oppimisympäristöasiassa.</p> <p>Toteutunut. Kaksoistutkinto- opiskelijoita on kaksi, vuosina 2021 ja 2020 luku on ollut yksi.</p>
<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen - Työhyvinvoinnin ja osallisuus- den lisääminen 	<p>Käynnistetään työyhteisön hyvinvoin- nin tukemiseen liittyvä ohjelma</p> <p>Osallistutaan seudullisiin Osakkeen järjestämiin koulutuksiin vähintään kuntaosuuden mukaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitataan koulutukseen osallistu- neiden määrällä 	<p>Toteutunut. Lukion toimintakult- tuurin kehittämishanke on käyn- nistynyt ja työtä on tehty aktiivi- sesti. Myös henkilökohtaiset haastattelut ja työyhteisökysely on tehty, ja toimintaa on kehi- tetty tulosten pohjalta.</p> <p>Toteutunut. Orivesi on osallistu- nut Osakkeen koulutuksiin kun- taosuutta enemmän. Oriveden kaupungin laskennalliset koulu- tuspäivät ovat 2,20 % (0–19- vuotiaiden määrän perusteella) ja toteutuneet koulutuspäivät ovat 3,41 %.</p>

8.1.3 Elämänlaatulautakunnan alainen toiminta

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA

	TA 2022	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	464 550	-37 000	427 550	493 351	65 801
Toimintakulut	-2 593 740	-233 000	-2 826 740	-2 983 021	156 281
Toimintakate	-2 129 190	-270 000	-2 399 190	-2 489 671	90 481
Poistot ja arvonalentumiset	-99 856		-99 856	-104 013	4 157
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 229 046	-270 000	-2 499 046	-2 593 684	94 638

= valtuustoon nähden sitova erä

Elämänlaatupalvelut

Tiilivelvollinen: liikuntapäällikkö Roope Marski

Elämänlaatupalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä, edistää, tukea ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia lisätä hyvinvointiaan eri tavoilla kirjastopalveluiden, kansalaisopiston, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden kautta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Elämänlaatupalvelut tekevät paikallista, hallinnollista ja seudullista yhteistyötä luoden Orivedelle laadukkaita ja kattavia hyvinvointipalveluita taloudellisesti ja tehokkaasti. Elämänlaatupalvelut tarjoavat ja ylläpitävät kuntalaisille harrastuspaikkoja ja -mahdollisuuksia koko elinkaari huomioiden. Palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon saavutettavuus, tasavertaisuus sekä osallisuuden periaatteet.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lapset ja nuoret voivat hyvin - palvelut ovat saavutettavia - kaikki ikä- ja kohderyhmät huomioidaan toiminnassa 	<p>Tunnusluvut paranevat edellisen vuoden tasosta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kävijä/osallistujamäärät - kustannus/asukas - toiminnan alueellinen jakautuminen - ryhmäjakaumat - tapahtumien määrä, osallistujat - digitaaliset palvelut - hankkeiden määrä <p>Asukasluku 8939</p>	<p>Toteutunut osittain</p> <p>Kustannukset €/as: Elämänlaatupalvelut 277 (254) Kirjasto 41,63 (39,71) Kulttuuri 6,60 Nuoriso 21,69 (23,09) Liikuntapalvelut 132,55 (128,00) OSKO 6563h > 61,60€/h</p> <p>Kävijämäärät 2022 (2021 rajoitetut aukioloajat): Kirjasto 61 844 (+ 21 000), 1 328 omatoimiaikana 10/22 alkaen. Lainoja 142 879 (+ 11 000). Tapahtumia 134, osallistujia 2 184.</p> <p>Kulttuuri: ei mitattu</p> <p>Nuorisotalo/kerhotilat 5 862 (5 935) NuPa laadulliset kohtaamiset 5 638 (7 439) NuPa digitaalinen viestintä 371 424 (168 629) Tarkemmat erittelyt toimintakertomuksessa.</p> <p>LiPa yksiköt yhteensä 117 395 (86 872)</p> <p>Ulkopaikat, ei mitattu. Polttopuun kulutusarvion mukaan lähivirkistys- ja</p>

		<p>retkeilyalueilla käyntejä n 40 000 (ei sisälly mitattuun tietoon).</p> <p>Ulkoliikunta/kentät vakio- vuoroja 50+, kävijämääriä ei seurata.</p> <p>Yksikköerittelyt: Liikunnanohjaus 7 491 (4 076) Uimahalli 36 454 (30 808) Liikuntahalli 49 137 (30 620) Jäähalli, 24 313 josta maksuton yleisöluistelu 1256.</p> <p>Osko opiskelijat: netto 2 642/1 357, tuntimäärä 6 563.</p> <p>Muut tavoitteet: Palvelut on toteutettu laajasti myös keskusta-alueen ulkopuolella.</p> <p>Kulttuurip. järjesti/oli mukana 10 tapahtumassa sekä muissa tilaisuuksissa. Arviolta useita satoja osallistujia.</p> <p>Nuoret ovat ladanneet ahkerasti mobiilikirjastoa, jolloin kirjastokortti kulkee mobiilisovelluksessa.</p> <p>Kirjaston palveluja on esitelty näkövammaisten kerhossa sekä seurakunnan seniorikerhossa.</p>
<p><u>Kuntalaiset osallistuvat palvelun suunnitteluun ja kehittämiseen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - olemassa olevia osallisuuskanavia vahvistetaan 	<p>Toteutetaan seuraavat toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä - asiakaskyselyt ja palaute - yhdistysrehvit, seurafoorumi - jaettavat toiminta-avustukset/korvaukset - osallistava budjetointi - Nuorisovaltuuston toiminta / aloitteet 	<p>Toteutunut osittain. Kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä ei kokoontunut.</p> <p>Yhdistysrehvit ja Seurafoorumi kokoontuivat 22.4. ja 14.10.</p> <p>OSKOn kurssipalautekysely automaattisesti kurssien päätyttyä. Liikunnan asiakaskysely toteutettu syksyllä 2022.</p> <p>Kirjaston asiakkaat saavat esittää hankintaehdotuksia eri aineistolajeihin.</p>

		<p>Lehtitoiveet huomioidaan etenkin niissä tilanteissa, kun jonkun lehden ilmestyminen päättyy ja hankitaan joku muu tilalle.</p> <p>Nuorisovaltuuston toiminnasta tarkempi erittely toimintakertomuksessa. Nuva myönsi nuorilta nuorille avustusta osallistavaan budjettiin 1 200€.</p>
<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin sekä moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksia parannetaan - henkilöstön työhyvinvointia parannetaan - seudullista yhteistyötä vahvistetaan 	<p>Omaehtoinen kouluttautuminen lisääntyy vuodesta 2021</p> <p>Osallistutaan Pirkanmaa 2026 kuntayhteistyöhön</p> <p>Kulttuuripalveluiden seudulliset hankkeet lisääntyvät vuodesta 2021</p> <p>Seutumuseoyhteistyö jatkuu</p> <p>Seutukunnan yhteiset projektit; varaamo, reitistöt, mobiilipalvelut, ohjausryhmät tehdään tunnetuksi</p>	<p>Elämänlaatu palvelujen henkilöstöllä oma koulutuspäivä Marttisen nuorisokeskussa 28.10.</p> <p>Henkilöstöllä lukuisia verkko ja päiväkouluksia yksiköittäin.</p> <p>Kulttuuripalvelut mukana seudullisissa hankkeissa: Operaatio Pirkanmaa, KUPPI-hanke, Kulttuuri ja taide virtaa. Seutumuseotoiminta jatkuu.</p> <p>Seutukunnalliset hankkeet liikunnan osalta toteutuivat suunnitelman mukaan.</p> <p>Kirjasto; Säännöllinen yhteistyö Piki-kirjastojen kesken, vuonna 2023 tulossa uusia työryhmiä ja lisäksi tiiviimpää yhteistyötä Keski-kirjastojen kanssa. Vireillä yhteistyö seurakunnan kasvatustyöntekijän kanssa.</p> <p>Orivesi palkittiin THL:n Hyvinvointityö-kunniakirjalla ja olimme kolmen parhaan joukossa Suomen Liikkuvien kuntien palkintokategoriassa Urheilugaalassa.</p>

Taloussuunnitelman muut perustelut/toiminnalliset muutokset:

Oriveden Suvi ry lakkautettiin kesäkuussa jäsenten yhteisellä päätöksellä. Jatkossa kulttuuri- ja matkailutoimijoiden yhteistyötä edistetään yhteisen vapaamuotoisen verkoston avulla. Finland Festivalin ja Pirtfestin jäsenyyksistä luovutaan yhdistyksen lakattua.

Seudulliset hankkeet ovat edistäneet kuntien välistä yhteistyötä sekä kehittäneet yhteisiä uusia toimintatapoja ja verkostoja. Näillä toimenpiteillä edistetään mm. taiteen ja kulttuurialan ammattilaisten työllistymistä, kouluttautumista sekä tilaajien kannalta palveluiden saavutettavuutta.

Elämänlaatu palvelujen talous:

Elämänlaatu palvelujen tavoitteet eivät toteutuneet talousarviolukujen suhteen.

Toimintakauden alussa tiedettiin, että maksutuotot tulevat jäämään tavoitteesta, koronasulku jatkui merkittävien tilittäjien osalta tammikuun ajan (uimahalli ja liikuntahalli sekä Osko). Maksutuottojen oletettu alitus mainittiin käyttötalousuunnitelman yhteydessä.

Nuorisopalvelujen tilavuokrausperiaatteisiin tehtiin muutos tilikauden aikana, jolloin vuokratuotot jäivät asetetusta tavoitteesta. Nuorten kampuksen tilojen vuokraus työllisyyspalveluille siirrettiin nuorisopalveluilta tilapalvelun laskutukseen.

Maksutuottoihin haettiin osavuosikatsauksen yhteydessä alituslupa valtuustolta. Lautakuntatasolla tulot kuitenkin tilinpäätöksessä ylittivät alustavan arvion. Merkittävin muutos johtui haetuista ja myönnettyistä valtion avustuksista, jotka tiliytyivät loppuvuonna. Maksutuotoissa koettiin ennakoitua suurempaa pirstymistä loppuvuonna.

Kevätkaudella tehtiin kesken jääneitä kunnostusinvestointeja uimarannoille, mm Säynäniemeen uusittiin hiekka ja laituri, beach volley-kentän hiekat vaihdettiin sekä Nihuan uimarannan hyppytorni kunnostettiin.

Hiihtokausi jatkui hyvälumisen talven vuoksi aina vappuun asti, joka osaltaan nosti ylläpitosopimuksen kuluja. Koronasta johtuen lähivirkistysalueiden käyttöaste nousi huomattavasti ja tästä johtuen myös retkeilyreittien ylläpito ja puuhuolto vaativat lisäresursseja.

Osa investointeihin kirjatuista kustannuksista ei ylittänyt tasekirjauksen rajaa, joten ne menot kirjattiin käyttötalouteen. Näitä olivat mm. uimarantojen kustannukset, jotka siirrettiin ulkoliikuntapaikkojen käyttötalouteen. Siirto vaikutti merkittävästi palvelujen ostoihin sekä aineet/tavarat tileihin liikunnan ulkopaikkojen osalta.

Henkilöstöresursseissa oli pitkiä sairauslomia ja muutos osa-aikaisuudeksi, näistä syistä tarvittiin ostopalveluna lisäresursseja, osaltaan tarvetta hoidettiin myös määräaikaisen työvoiman kautta. Osassa yksiköitä on henkilöstöresursseista pulaa, tämä aiheuttaa jatkuvaa sijaistarvetta nykyisen palveluntarjonnan kautta. Yksiköiden toiminnan luonne tai olosuhteet eivät mahdollista palvelua ilman asiakaspalvelu- ja kunnossapitohenkilökuntaa tai valvojaa ja yksiköt ovat auki 7pv viikossa.

Kirjastossa toteutettiin aluehallintoviraston avustuksella omatoimikirjaston rakentaminen ja käyttöönotto 2022. Hanke oli suunniteltu jo 2021 investointihankkeena, toteutus kuitenkin kirjattiin käyttötalouteen omalle kustannuspaikalleen, johon ei käyttötalousuunnitelmassa 2022 oltu etukäteen varauduttu. Omatoimikirjaston kulujen kirjauksesta käyttötalouteen aiheutui ylitys palvelujen ostot sekä aineet/tarvikkeet tileille.

8.1.4 Teknisen lautakunnan alainen toiminta

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TA 2022	Muutos	TA+muutos	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	9 139 560		9 139 560	9 050 180	-89 380
Valmistus omaan käyttöön	37 950		37 950	8 580	-29 370
Toimintakulut	-9 425 491		-9 425 491	-10 551 948	1 126 457
Toimintakate	-247 981		-247 981	-1 493 188	1 245 207
Poistot ja arvonalentumiset	-2 550 954		-2 550 954	-2 753 384	202 430
Poistoeron muutos	95 436		95 436	95 430	-6
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 861 439		-2 861 439	-4 278 396	1 416 957
= valtuustoon nähden sitova erä					

Teknisten palvelujen hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Matti Vesava

Hallintopalveluiden tehtävänä on huolehtia tekniikka- ja ympäristöpalveluiden suunnittelu-, neuvonta-, toimisto- yms. tehtävien keskitetystä hoitamisesta ja toimintaedellytysten luomisesta eri tulosalueiden toiminnalle.

Hallintopalvelut -tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Rakennusvalvonta ohjaa kaavoituksen toteutumista ja rakennetun ympäristön kehittymistä vastamalla rakentamisen neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja kauniin rakennuskannan muodostumisesta. Huomioon otetaan rakentajan, naapurin, ympäristön ja yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet. Tähän pyritään ohjauksella, neuvonnalla, lupapäätöksillä ja valvonnalla siten kuin maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö edellyttää. Lisäksi rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuksia koskevat tarvittavat lausunnot, työvaihetarkastukset sekä valvontatehtävät.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on hoitaa ympäristölupiin ja maa-aineslupiin liittyvät asiat sekä ympäristölainsäädännön mukaiset muut tehtävät kuten ilmoitus- ja valvonta-asiat. Lisäksi ympäristönsuojelu seuraa ympäristön tilaa ja tekee tiedottamista ja neuvontaa.

Pelastustoimesta kunnalle aiheutuvan maksuosuuden hoitaminen ja yhteistyö pelastuslaitoksen kanssa varautumiseen liittyvissä asioissa.

Yksityistieasiat Yksityistieavustuksiin liittyvät asiat.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen	Sähköisiä palveluita otetaan käyttöön kuntalaisten arjen helpottamiseksi 1-2 kpl/vuosi	Lupapisteiden käyttöä on laajennettu koskemaan mm. katualueilla tehtäviä töitä
Orivesi on nykyistä suurempi kaupunki, joka mahdollistaa asukkaalleen monimuotoiset ja tasokkaat asumismahdollisuudet	Haja-asutusalueiden järjestäytyneiden yksityisteiden avustaminen monimuotoisten asumismahdollisuuksien parantamiseksi.	Talousarvioon tuli vuodelle 2023 50.000 e:n lisäys. Avustushakemuskäytäntöön tehtiin selvennyksiä.

Pelastuslaitos

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Matti Vesava

Toiminnan kuvaus

Pirkanmaan pelastuslaitos huolehtii Pirkanmaan alueen 23 kunnan pelastustoimesta. Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen keskeiset tehtävät ovat onnettomuuksien ennaltaehkäisy, ihmisten ja omaisuuden pelastaminen, ympäristön suojaaminen sekä normaaliajan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen. Pelastuslaitos tuottaa sopimuksen mukaisia ensihoitopalveluita Akaan, Lempäälän, Nokian, Pirkkalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien alueella, sekä vastaa ensivastetoiminnasta lähes koko Pirkanmaalla. Pirkanmaan pelastuslaitoksen palvelutasoa pyritään pitämään valtakunnallisesti tarkasteltuna kärkitasolla.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, kuten valvontatoiminnan (palotarkastus) ja turvallisuusviestinnän suoritteilla on merkittävä osuus ihmisten, ympäristön turvallisuuden ja omaisuuden suojaamisen lisäämisessä. Myös rakenteellisen palontorjunnan hyödyntäminen, kuten paloteknisten järjestelmien asennaminen ja niiden valvonta kiinteistöissä on merkittävä turvallisuutta lisäävä tekijä.

Pelastustoiminnan palvelutaso mitoitetaan siten, että uusien ja muuttuvien onnettomuusriskien aiheuttamaan kehittämistarpeeseen voidaan vastata riittävästi. Suunnitteluun liittyy jatkuva asemavarkoston ja henkilöstöresurssien tarkastelu. Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmiä ja siihen liittyviä teknisiä valmiuksia ylläpidetään ja kehitetään edellisten rinnalla.

Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varaudutaan yhteiskunnan edellyttämässä laajuudessa. Suunnitelmat laaditaan ja tarvittaessa päivitetään ja mahdolliset muut järjestelyt saatetaan ajan tasalle. Pirkanmaan kuntia tuetaan edellä mainittujen asioiden toteuttamisessa ja mahdollisissa poikkeavissa tilanteissa.

Viranomaisyhteistyön verkostoja pidetään yllä ja niitä kehitetään. Sopimushenkilöstön (sopimuspalokunnat ja sivutoiminen henkilöstö) toimintaa tuetaan ja heihin pidetään yleisesti yhteyttä alueellisten henkilöstöfoorumien, yhteistyöryhmien ja sähköisen tiedottamisen keinoin.

Toiminnalliset tavoitteet, painopistealueet ja muutokset

Pelastuslaitoksen toiminnan tavoitteita ohjaamaan laaditaan vuosittain palvelu- ja vuosisuunnitelma, tarkempi yksikkökohtainen toimintasuunnitelma, sekä valvontasuunnitelma, joilla vastataan pelastustoimen palvelutasopäätöksessä esitettyihin tavoitteisiin. Lisäksi tukeudutaan erikseen laadittuihin mm. henkilöstön terveyttä ja työhyvinvointia koskeviin suunnitelmiin. Eri osa-alueiden toimintaa ja suoritteita seurataan kuukausittain johdon viikkokokouksissa ja raportoidaan vuosikolmanneksittain pelastuslaitoksen johtoryhmässä.

Valmiussuunnittelun toimintaa seurataan, ja tarvittaessa ollaan yhteydessä kuntien yhteyshenkilöihin. Valmiussuunnitelmat ja evakuointisuunnitelmat on Pirkanmaalla hyväksytty ja niitä päivitetään tarvittaessa. Pelastuslaitoksen tilannekeskukseen on pelastustoiminnan tukijärjestelmien lisäksi luotu tiedostot ja hälytysjärjestelmä Pirkanmaan kuntien normaaliajan kriisitilanteiden varalle, kuten tulipalotilanteissa tapahtuvasta henkilöiden evakuoinnista, mahdollisista kriittisen infrastruktuurin häiriötilanteista jne. Järjestelmää ylläpidetään ja testataan säännöllisesti.

Toiminta vuonna 2022

Suunnitelmakaudella sitovina pääpainopistealueina olivat perinteiseen tapaan valvontasuunnitelman mukainen valvontatoiminta, pelastustoiminnan toimintavalmiuden ylläpito, sekä henkilöstön

työhyvinvointi. Koronan esiintyvyys aiheutti edelleen jossain määrin ongelmia pelastuslaitoksen toimintaan. Vaikutuksia on ollut erityisesti valvontatoiminnassa ja turvallisuusviestinnässä, joka vaatii laajempien asiakasryhmien kohtaamista.

Hyvinvointialueuudistus valmistelutöineen aiheutti vuoden vaihdetta kohti mentäessä merkittäviä ajanhallinnan haasteita ja sitä kautta kuormitusta henkilöstölle. Valmistelutyön kautta pyrittiin varmistamaan ennakkoon toimintojen jatkuvuus uudessa toimintaympäristössä, tulevalla hyvinvointialueella. Tavoitteena oli mahdollisimman kattava valmistautuminen (erityisesti HR-asiat, ICT ja toimintavalmius), tiedottaa henkilöstöä ja sitoa se muutokseen.

Pirkanmaan pelastuslaitos on valtakunnallisessa vertailussa tehokas valvontatoiminnan suorittaja. Itsearviointijärjestelmän toiminta on laajentunut, vakiintunut ja toimii hyvin. Erityiskohteiden valvonnassa (varsinaiset tarkastukset) saavutettiin 1672 kohdetta. Itsearvioinnilla tavoitettiin 14 925 pientaloa, 247 rivitaloyhtiötä ja 361 kerrostaloyhtiötä. Em. kohteisiin suoritettiin pelastuslaitoksen toimesta lisäksi 2 071 määräaikaista palotarkastusta.

Turvallisuusviestinnällä (erilaiset koulutus- ja yleisötilaisuudet ym.) tavoitettiin Pirkanmaalla noin 74000 ihmistä. Sosiaalisen median käyttö on edelleen kasvava viestinnän keino. Vuoden 2022 aikana kattavuus oli yli 4 miljoonaa henkilöä, vuorovaikutustilanteita median eri kanavilla syntyi n. 315000.

Operatiivista järjestelmää kehitettiin edelleen mm. johtamisohjeen päivittämisen ja siihen liittyvien eri johtamisohjekehysten kautta. Operatiivisen henkilöstön osaamista tarkasteltiin vuoden lopulla Pelastusopiston suorittaman osaamiskartoituksen avulla. Ensihoidon, pelastuksen ja tieliikennekeskuksen yhteistyö toimii hyvin ja edelleen kehittyen yhteisten tilaratkaisujen myötä. Kangasalan paloaseman osaamiskeskus on laajentanut koulutusvalmiuksiaan mm. raidepelastamisen osalta. Yleisesti henkilöstön koulutuksen ja esimiestyön kehittämiseen panostettiin jälleen vuoden aikana. Aiemmin käynnistettyä projekteihin suuntautuvaa koordinaattoritoimintaa jatkettiin edelleen.

Paloasemaverkostoa ja kalustoa kehitetään jatkuvasti peilaten muuttuvaa toimintaympäristöä. Suunnittelussa tarkastelujaksolla on toimintavalmiuden ongelmista johtuen ollut erityisesti Tampereen kaupunkiseudun asemaverkoston kehittäminen. Lisäksi suunnittelussa on ollut joidenkin pienempien kaupunkien/kuntien paloasemien uusinta johtuen paloasemien ikääntymisestä ja heikosta kunnosta.

Pelastustoiminnan toimintavalmius Pirkanmaalla saavutettiin riskialueittain pääosin pelastuslaitokselle asetetuissa tavoitteissa. Tampereen kaupunkiseudun muuttuminen ja siihen liittyvä voimakas rakentaminen asettaa vuosittain haasteita pelastusajoneuvojen liikkumiselle ja tiettyjen alueiden tavoittamiselle. Voimakas rakentaminen tulee leimaamaan ympäristöä myös jatkossa. Kokonaistehtävämäärä ensihoito mukaan lukien oli 66342, mikä on 1512 enemmän verrattuna vuoteen 2021. Puhtaasti pelastustehtävien osuus Pirkanmaalla laski hieman vuodesta 2021 (9325> 9032). Tehtävälaskua on ollut useissa onnettomuustyypeissä.

Työhyvinvoinnin ja laadun merkittävyys työssä on lisääntynyt ja pelastuslaitoksen panostusta asiassa pidetään vuosittain yllä, sekä pyritään kehittämään. Tämä näkyy mm. maltillisina sairauslomalukuina. Henkilöstön koulutuksen ohjaaminen ja seuranta on vakiintunut, lisäksi mm. työhyvinvoinnin ja työterveyden suunnitelmat sekä henkilöstön palkitsemiskäytännöt ovat päivittyneet hyvälle tasolle. Kehityskeskusteluiden vaikuttavuutta on käsitelty ja erityisenä käsittelykohteena esille on otettu mm. kiusaamistapaukset ja tehtävillä lisääntynyt väkivallan uhka. Pelastustoimen ja ensihoidon

riskienarviointijärjestelmä (PERA) on laajentunut ja kattaa vähitellen koko Pirkanmaan alueen, kuten myös sivutoimisen henkilöstön ja sopimuspalokunnat (VPK).

Paikalliset tunnusluvut

Orivedellä asuinrakennusten itsearviointien toimenpiteitä suoritettiin n. 160 kohteen osalta ja erityiskohteiden tarkastuksia suoritettiin n. 50. Pelastuslaitoksen tehtävämäärät ovat paikallisesti jonkin verran vähentyneet. Vähentymistä on ollut mm. tarkastustehtävissä ja vahingontorjuntatehtävissä, jotka saattavat vaihdella paljon vuosittain.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Hälytystehtävät Oriveden alueella	254	217	198
Rakennuspalot Oriveden alueella	7	3	2

Pelastuslaitoksen toimintakertomuksen teksti ja tunnusluvut: palopäällikkö Mika Salmela.

Tilapalvelu

Tilivelvollinen: kiinteistöpäällikkö Jaana Rajantaus

Tilapalvelun tehtävänä on järjestää ja vastata kaupungin omistamien kiinteistöjen kiinteistönhuollosta, hoidosta ja korjauksista sekä järjestää ateria- ja siivouspalvelut kaupungin palvelukeskuksille.

Tilapalvelu -tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Kiinteistöhuollon tehtävänä on hoitaa, huoltaa ja pitää kunnossa kaupungin omistamat kiinteistöt sekä hoitaa ja huoltaa sopimuksen mukaan kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden kiinteistöjä.

Ateriapalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelukeskusten sekä sosiaali- ja terveyshuollon yhteistoiminta-alueen Orivedellä toimivien yksiköiden asiakkaille sekä henkilöstölle ateriapalveluita.

Siivouspalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelukeskusten sekä sosiaali- ja terveyshuollon yhteistoiminta-alueen Orivedellä toimiviin kiinteistöihin siivouspalvelua.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön <ul style="list-style-type: none"> - Jatkuva kouluttaminen - Henkilöstön hyvinvoinnin seuranta 	Asiakaskysely kiinteistönhuollon, ateria- ja siivouspalvelun laadusta palvelukeskuksilta. Asteikko 1-4. Tavoitetaso: keskiarvo vähintään 3.	Asiakaskyselyn tavoitetaso 3 on saavutettu. Henkilöstöä on koulutettu työn vaatimusten mukaisesti. Henkilöstön hyvinvointia seurataan yhdessä työterveyshuollon kanssa.
Kiinteistöjen kartoitus ja PTS:n (pitkän tähtäimen suunnitelman) teko	Kaupungin omistamien kiinteistön järjestelmällinen kuntoselvitys ja kiinteistökannalle PTS:n teko.	PTS-suunnitelmia on tehty neljään kiinteistöön määrärahojen puitteissa. Työ jatkuu, kunnes kaikki kiinteistöt on kartoitettu. Vuosittain määrärahoja

		varataan 3 - 5 kiinteistöön tai työ tehdään omana työnä.
--	--	--

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Kasvisruokien valmistuksen kannattavuuden parantamiseksi pyritään kasvattamaan kasvisruokailijoiden määrää. Vapaasti linjastossa esillä. Ruokailijamäärä on pysynyt samana vakiona.

Kunnallistekniikka

Tilivelvollinen: kunnallistekniikan päällikkö Walteri Martelin 10.1.2022 saakka, vs. kunnallistekniikan päällikkö Miska Carlsson 11.1.-14.8.2022, kunnallistekniikan päällikkö Mika Kuivanen 15.8.2022 alkaen

Kunnallistekniikan tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Liikenneväylät ja konekeskus -tulosyksikkö huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä, suunnittelusta ja rakentamisesta. Toiminnan toteuttamiseen käytetään kaupungin omaa konekeskusta ja henkilöstöä sekä paikallisten yrittäjien palveluita. Tulosyksikkö huolehtii myös kaupungin vesihuoltoverkoston kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Puistot ja yleiset alueet -tulosyksikkö vastaa julkisten viheralueiden ja leikkikenttien suunnittelusta, rakentamisesta ja hoidosta. Tähtiniemen jätevedenpuhdistamon kompostoidusta jätevesilietteestä jatkojalostetaan multaa viherrakentamiseen ja myyntiin. Tulosyksikkö huolehtii myös kaupungin matonpesupaikoista ja pieneläinhautausmaasta.

Kunnallistekniikan vastuulla on romuajoneuvoista huolehtiminen ja roskaantuneiden alueiden siistiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön - Taloudellinen toiminta	Toiminnan taloudellisuus Liikenneväylien ja konekeskuksen toimintakate + poistot 2,96 €/katuneliömetri.	Toteuma 2,32 €/m ²
Lapset ja nuoret voivat hyvin - Leikkikentät ovat turvallisia	Leikkikenttien turvallisuus: Leikkikentät ja niiden välineet pidetään kunnossa, jolloin onnettomuuksia ei pääse tapahtumaan. Onnettomuuksien seuranta.	Ei onnettomuuksia

Lumivuori kasvamassa Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla (alueelle ajettiin noin 1500 kuormaa lunta kaupungin katu- ja yleisiltä alueilta ja n 500 kuormaa kiinteistöiden pihosta).

Vesihuoltolaitos

Tilivelvolliset: Vesilaitos, LVI-tekniikko Esko Mäntysaari;
 Viemärlaitos, puhdistamonhoitaja Markku Suhonen
 Verkosto, kunnallistekniikan päällikkö Waltteri Martelin 10.1.2022 saakka, vs.
 kunnallistekniikan päällikkö Miska Carlsson 11.1.-14.8.2022, kunnallistekniikan
 päällikkö Mika Kuivanen 15.8.2022 alkaen

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on järjestää raakaveden ottamistoiminnan ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisen kuluttajille sekä järjestää jätevesien vastaanoton ja niiden puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on lisäksi ylläpitää ja saneerata rakennettuja vesi- ja viemäriverkostoja sekä rakentaa yhteiskunnan tarpeisiin vesi- ja viemäriverkostoja.

Vesihuoltolaitoksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Vesihuoltolaitoksen yleisjohtodossa hoidetaan vesihuoltolaitoksen liittymissopimusasiat, laskutusasiat ja asiakaspalvelu.

Vesilaitoksen toiminta sisältää raakaveden ottamisen pohjavedenottamoilta, veden neutraloinnin Hirsilän vedenkäsittelylaitoksella ja jakelun toiminta-alueen kuluttajille, osaan Eräjärven Seudun Vesiosuuskunnan verkostoa sekä Kangasalan kunnassa toimivalle Ponsan vesiosuuskunnalle. Raakavesi otetaan pääsääntöisesti Kiviharjun ja Yrösjoen pohjavedenottamoilta. Vesilaitoksella on käytettävissä kaksi varavedenottamoa ja runkoputkiyhteys Juupajoen kunnan Huikonkankaan vedenottamoon.

Viemärlaitoksen toiminta sisältää laitoksen verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien vastaanoton, johtamisen ja puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Viemärlaitos ottaa vastaan Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla asumisessa syntyviä sako- ja umpikaivolietteitä, jotka puhdistetaan ympäristölle vaarattomaan muotoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön - Jakeluhäiriöt	Vesilaitoksen toimintahäiriöiden määrä: >50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 2 kpl/v <50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 8 kpl/v	3 kpl yli 50 asiakkaaseen vaikuttavaa häiriötä ja 7 kpl alle 50 asiakkaaseen vaikuttavia häiriötä
- Taloudellisuus	Toiminnan taloudellisuus: Toimintakulut/laskutettu vesi-m ³ , 0,96 €/m ³ Toimintakulut/laskutettu jätevesi-m ³ , 1,36 €/m ³	1,26 €/m ³ 1,78 € / m ³

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Budjetti 2022	Bu-muu- tos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama
VAALIT					
Toimintatuotot				20.028,60	-20.028,60
Toimintakulut	-47.350		-47.350	-21.271,88	-26.078,12
Toimintakate	-47.350	0	-47.350	-1.243,28	-46.106,72
Vuosikate	-47.350	0	-47.350	-1.243,28	-46.106,72
Tilikauden tulos	-47.350	0	-47.350	-1.243,28	-46.106,72
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-47.350	0	-47.350	-1.243,28	-46.106,72
TILINTARKASTUS					
Toimintakulut	-39.900		-39.900	-32.898,25	-7.001,75
Toimintakate	-39.900	0	-39.900	-32.898,25	-7.001,75
Vuosikate	-39.900	0	-39.900	-32.898,25	-7.001,75
Tilikauden tulos	-39.900	0	-39.900	-32.898,25	-7.001,75
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-39.900	0	-39.900	-32.898,25	-7.001,75
YLEISJOHTO JA KEHITTÄMINEN					
Toimintatuotot	298.000		298.000	812.066,71	-514.066,71
Toimintakulut	-2.690.029		-2.690.029	-2.711.282,34	21.253,34
Toimintakate	-2.392.029	0	-2.392.029	-1.899.215,63	-492.813,37
Rahoitustulot ja -kulut				65.470,68	-65.470,68
Vuosikate	-2.392.029	0	-2.392.029	-1.833.744,95	-558.284,05
Poistot ja arvonalentumiset	-4.301		-4.301	-4.301,32	0,32
Tilikauden tulos	-2.396.330	0	-2.396.330	-1.838.046,27	-558.283,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.396.330	0	-2.396.330	-1.838.046,27	-558.283,73
HENKILÖSTÖPALVELUT					
Toimintatuotot	394.800		394.800	308.439,48	86.360,52
Toimintakulut	-1.885.100		-1.885.100	-1.780.323,37	-104.776,63
Toimintakate	-1.490.300	0	-1.490.300	-1.471.883,89	-18.416,11
Vuosikate	-1.490.300	0	-1.490.300	-1.471.883,89	-18.416,11
Poistot ja arvonalentumiset	-5.196		-5.196	-5.195,70	-0,3
Tilikauden tulos	-1.495.496	0	-1.495.496	-1.477.079,59	-18.416,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.495.496	0	-1.495.496	-1.477.079,59	-18.416,41
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT					
Toimintatuotot	344.780		344.780	396.468,73	-51.688,73
Toimintakulut	-1.354.420		-1.354.420	-1.138.306,83	-216.113,17
Toimintakate	-1.009.640	0	-1.009.640	-741.838,10	-267.801,90
Vuosikate	-1.009.640	0	-1.009.640	-741.838,10	-267.801,90
Tilikauden tulos	-1.009.640	0	-1.009.640	-741.838,10	-267.801,90
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.009.640	0	-1.009.640	-741.838,10	-267.801,90
MAASEUTUPALVELUT					
Toimintatuotot	170.000		170.000	196.227,19	-26.227,19
Toimintakulut	-263.550		-263.550	-280.975,24	17.425,24
Toimintakate	-93.550	0	-93.550	-84.748,05	-8.801,95
Vuosikate	-93.550	0	-93.550	-84.748,05	-8.801,95
Tilikauden tulos	-93.550	0	-93.550	-84.748,05	-8.801,95
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-93.550	0	-93.550	-84.748,05	-8.801,95
SOTE-PALVELUT (YT-ALUE)					
Toimintakulut	-23.988.830	-1.440.000	-25.428.830	-24.506.786,12	-922.043,88
Toimintakate	-23.988.830	-1.440.000	-25.428.830	-24.506.786,12	-922.043,88
Vuosikate	-23.988.830	-1.440.000	-25.428.830	-24.506.786,12	-922.043,88

Tilikauden tulos	-23.988.830	-1.440.000	-25.428.830	-24.506.786,12	-922.043,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23.988.830	-1.440.000	-25.428.830	-24.506.786,12	-922.043,88
ERIKOISSAIRAANHOITOPALVELUT (PSHP)					
Toimintakulut	-14.339.000		-14.339.000	-13.926.800,22	-412.199,78
Toimintakate	-14.339.000	0	-14.339.000	-13.926.800,22	-412.199,78
Vuosikate	-14.339.000	0	-14.339.000	-13.926.800,22	-412.199,78
Tilikauden tulos	-14.339.000	0	-14.339.000	-13.926.800,22	-412.199,78
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-14.339.000	0	-14.339.000	-13.926.800,22	-412.199,78
KAUPUNGINHALLITUS					
Toimintatuotot	1.207.580		1.207.580	1.733.230,71	-525.650,71
Toimintakulut	-44.608.179	-1.440.000	-46.048.179	-44.398.644,25	-1.649.534,75
Toimintakate	-43.400.599	-1.440.000	-44.840.599	-42.665.413,54	-2.175.185,46
Rahoitustulot ja -kulut				65.470,68	-65.470,68
Vuosikate	-43.400.599	-1.440.000	-44.840.599	-42.599.942,86	-2.240.656,14
Poistot ja arvonalentumiset	-9.497		-9.497	-9.497,02	0,02
Tilikauden tulos	-43.410.096	-1.440.000	-44.850.096	-42.609.439,88	-2.240.656,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-43.410.096	-1.440.000	-44.850.096	-42.609.439,88	-2.240.656,12
HALLINTOPALVELUT					
Toimintatuotot	436.890		436.890	417.036,01	19.853,99
Toimintakulut	-686.030		-686.030	-763.584,46	77.554,46
Toimintakate	-249.140	0	-249.140	-346.548,45	97.408,45
Vuosikate	-249.140	0	-249.140	-346.548,45	97.408,45
Tilikauden tulos	-249.140	0	-249.140	-346.548,45	97.408,45
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-249.140	0	-249.140	-346.548,45	97.408,45
VARHAISKASVATUS					
Toimintatuotot	340.850		340.850	377.258,07	-36.408,07
Toimintakulut	-5.447.170		-5.447.170	-5.316.145,41	-131.024,59
Toimintakate	-5.106.320	0	-5.106.320	-4.938.887,34	-167.432,66
Vuosikate	-5.106.320	0	-5.106.320	-4.938.887,34	-167.432,66
Poistot ja arvonalentumiset	-1.239		-1.239		-1.239,00
Tilikauden tulos	-5.107.559	0	-5.107.559	-4.938.887,34	-168.671,66
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5.107.559	0	-5.107.559	-4.938.887,34	-168.671,66
PERUSOPETUS					
Toimintatuotot	394.760		394.760	454.708,18	-59.948,18
Toimintakulut	-9.073.270		-9.073.270	-8.552.782,16	-520.487,84
Toimintakate	-8.678.510	0	-8.678.510	-8.098.073,98	-580.436,02
Vuosikate	-8.678.510	0	-8.678.510	-8.098.073,98	-580.436,02
Poistot ja arvonalentumiset	-39.234		-39.234	-43.200,48	3.966,48
Tilikauden tulos	-8.717.744	0	-8.717.744	-8.141.274,46	-576.469,54
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8.717.744	0	-8.717.744	-8.141.274,46	-576.469,54
LUKIOKOULUTUS					
Toimintatuotot	5.000		5.000	5.696,41	-696,41
Toimintakulut	-1.506.670		-1.506.670	-1.472.334,27	-34.335,73
Toimintakate	-1.501.670	0	-1.501.670	-1.466.637,86	-35.032,14
Vuosikate	-1.501.670	0	-1.501.670	-1.466.637,86	-35.032,14
Poistot ja arvonalentumiset	-708		-708	-2.480,65	1.772,65
Tilikauden tulos	-1.502.378	0	-1.502.378	-1.469.118,51	-33.259,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.502.378	0	-1.502.378	-1.469.118,51	-33.259,49
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	1.177.500		1.177.500	1.254.698,67	-77.198,67
Toimintakulut	-16.713.140		-16.713.140	-16.104.846,30	-608.293,70
Toimintakate	-15.535.640	0	-15.535.640	-14.850.147,63	-685.492,37

Vuosikate	-15.535.640	0	-15.535.640	-14.850.147,63	-685.492,37
Poistot ja arvonalentumiset	-41.181		-41.181	-45.681,13	4.500,13
Tilikauden tulos	-15.576.821	0	-15.576.821	-14.895.828,76	-680.992,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-15.576.821	0	-15.576.821	-14.895.828,76	-680.992,24
ELÄMÄNLAATUPALVELUT					
Toimintatuotot	464.550	-37.000	427.550	493.350,52	-65.800,52
Toimintakulut	-2.593.740	-233.000	-2.826.740	-2.983.021,32	156.281,32
Toimintakate	-2.129.190	-270.000	-2.399.190	-2.489.670,80	90.480,80
Vuosikate	-2.129.190	-270.000	-2.399.190	-2.489.670,80	90.480,80
Poistot ja arvonalentumiset	-99.856		-99.856	-104.013,04	4.157,04
Tilikauden tulos	-2.229.046	-270.000	-2.499.046	-2.593.683,84	94.637,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.229.046	-270.000	-2.499.046	-2.593.683,84	94.637,84
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	464.550	-37.000	427.550	493.350,52	-65.800,52
Toimintakulut	-2.593.740	-233.000	-2.826.740	-2.983.021,32	156.281,32
Toimintakate	-2.129.190	-270.000	-2.399.190	-2.489.670,80	90.480,80
Vuosikate	-2.129.190	-270.000	-2.399.190	-2.489.670,80	90.480,80
Poistot ja arvonalentumiset	-99.856		-99.856	-104.013,04	4.157,04
Tilikauden tulos	-2.229.046	-270.000	-2.499.046	-2.593.683,84	94.637,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.229.046	-270.000	-2.499.046	-2.593.683,84	94.637,84
TEKNISTEN PALVELUJEN HALLINTO					
Toimintatuotot	140.240		140.240	164.282,13	-24.042,13
Toimintakulut	-1.437.660		-1.437.660	-1.434.149,36	-3.510,64
Toimintakate	-1.297.420	0	-1.297.420	-1.269.867,23	-27.552,77
Vuosikate	-1.297.420	0	-1.297.420	-1.269.867,23	-27.552,77
Tilikauden tulos	-1.297.420	0	-1.297.420	-1.269.867,23	-27.552,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.297.420	0	-1.297.420	-1.269.867,23	-27.552,77
TILAPALVELU					
Toimintatuotot	6.492.110		6.492.110	6.556.578,45	-64.468,45
Toimintakulut	-5.674.160		-5.674.160	-5.956.714,23	282.554,23
Toimintakate	817.950	0	817.950	599.864,22	218.085,78
Rahoitustulot ja -kulut				-41.440,59	41.440,59
Vuosikate	817.950	0	817.950	558.423,63	259.526,37
Poistot ja arvonalentumiset	-1.286.531		-1.286.531	-1.509.763,02	223.232,02
Tilikauden tulos	-468.581	0	-468.581	-951.339,39	482.758,39
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-468.581	0	-468.581	-951.339,39	482.758,39
KUNNALLISTEKNIikka					
Toimintatuotot	338.500		338.500	388.796,80	-50.296,80
Valmistus omaan käyttöön	37.950		37.950	8.580,00	29.370,00
Toimintakulut	-1.309.421		-1.309.421	-1.709.688,26	400.267,26
Toimintakate	-932.971	0	-932.971	-1.312.311,46	379.340,46
Vuosikate	-932.971	0	-932.971	-1.312.311,46	379.340,46
Poistot ja arvonalentumiset	-687.750		-687.750	-705.224,78	17.474,78
Tilikauden tulos	-1.620.721	0	-1.620.721	-2.017.536,24	396.815,24
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	95.436		95.436	95.430,15	5,85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.525.285	0	-1.525.285	-1.922.106,09	396.821,09
VESIHUOLTOLAITOS					
Toimintatuotot	2.168.710		2.168.710	1.940.522,87	228.187,13
Toimintakulut	-1.004.250		-1.004.250	-1.451.396,27	447.146,27
Toimintakate	1.164.460	0	1.164.460	489.126,60	675.333,40
Rahoitustulot ja -kulut	-157.940		-157.940	-85.813,41	-72.126,59
Vuosikate	1.006.520	0	1.006.520	403.313,19	603.206,81
Poistot ja arvonalentumiset	-576.673		-576.673	-538.396,62	-38.276,38

Tilikauden tulos	429.847	0	429.847	-135.083,43	564.930,43
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	429.847	0	429.847	-135.083,43	564.930,43
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	9.139.560		9.139.560	9.050.180,25	89.379,75
Valmistus omaan käyttöön	37.950		37.950	8.580,00	29.370,00
Toimintakulut	-9.425.491		-9.425.491	-10.551.948,12	1.126.457,12
Toimintakate	-247.981	0	-247.981	-1.493.187,87	1.245.206,87
Rahoitustulot ja -kulut	-157.940		-157.940	-127.254,00	-30.686,00
Vuosikate	-405.921	0	-405.921	-1.620.441,87	1.214.520,87
Poistot ja arvonalentumiset	-2.550.954		-2.550.954	-2.753.384,42	202.430,42
Tilikauden tulos	-2.956.875	0	-2.956.875	-4.373.826,29	1.416.951,29
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	95.436		95.436	95.430,15	5,85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.861.439	0	-2.861.439	-4.278.396,14	1.416.957,14
TOIMINNAN RAHOITUS					
Toimintakate	0	0		0	
Verotulot	36.200.000		36.200.000	38.496.755,73	-2.296.755,73
Valtionosuudet	26.100.000		26.100.000	26.825.004,00	-725.004,00
Rahoitustulot ja -kulut	-62.530		-62.530	323.011,22	-385.541,22
Vuosikate	62.237.470	0	62.237.470	65.644.770,95	-3.407.300,95
Tilikauden tulos	62.237.470	0	62.237.470	65.644.770,95	-3.407.300,95
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	62.237.470	0	62.237.470	65.644.770,95	-3.407.300,95
RAHOITUS					
Toimintakate	0	0		0	
Verotulot	36.200.000		36.200.000	38.496.755,73	-2.296.755,73
Valtionosuudet	26.100.000		26.100.000	26.825.004,00	-725.004,00
Rahoitustulot ja -kulut	-62.530		-62.530	323.011,22	-385.541,22
Vuosikate	62.237.470	0	62.237.470	65.644.770,95	-3.407.300,95
Tilikauden tulos	62.237.470	0	62.237.470	65.644.770,95	-3.407.300,95
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	62.237.470	0	62.237.470	65.644.770,95	-3.407.300,95
KAUPUNKI + VESIHUOLTOLAITOS					
2022-					
Toimintatuotot	11.989.190	-37.000	11.952.190	12.531.460,15	-579.270,15
Valmistus omaan käyttöön	37.950		37.950	8.580,00	29.370,00
Toimintakulut	-73.340.550	-1.673.000	-75.013.550	-74.038.459,99	-975.090,01
Toimintakate	-61.313.410	-1.710.000	-63.023.410	-61.498.419,84	-1.524.990,16
Verotulot	36.200.000		36.200.000	38.496.755,73	-2.296.755,73
Valtionosuudet	26.100.000		26.100.000	26.825.004,00	-725.004,00
Rahoitustulot ja -kulut	-220.470		-220.470	261.227,90	-481.697,90
Vuosikate	766.120	-1.710.000	-943.880	4.084.567,79	-5.028.447,79
Poistot ja arvonalentumiset	-2.701.488		-2.701.488	-2.912.575,61	211.087,61
Tilikauden tulos	-1.935.368	-1.710.000	-3.645.368	1.171.992,18	-4.817.360,18
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	95.436		95.436	95.430,15	5,85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.839.932	-1.710.000	-3.549.932	1.267.422,33	-4.817.354,33

Verotulojen erittely

	Alkup.Ta-22	Ta-muutokset	Ta-22 yht.	Toteuma-22	Poikkeama
Kunnan tulovero	31 250 000		31 250 000	32 446 468,99	-1 196 468,99
Osuus yht.veron tuotosta	2 950 000		2 950 000	3 022 085,54	-72 085,54
Kiinteistövero	2 000 000		2 000 000	3 028 201,20	-1 028 201,20
Verotulot yhteensä	36 200 000		36 200 000	38 496 755,73	-2 296 755,73

	Tulovero %	Verotettu tulo	Muutos %
Verovuosi 2015	22,25 %	33 504 206	4,93 %
Verovuosi 2016	22,25 %	33 894 634	1,65 %
Verovuosi 2017	22,00 %	33 769 069	-0,37 %
Verovuosi 2018	22,00 %	32 967 249	-2,37 %
Verovuosi 2019	22,00 %	33 727 880	2,31 %
Verovuosi 2020	22,00 %	35 359 555	4,84 %
Verovuosi 2021	22,00 %	36 522 460	3,29 %
Verovuosi 2022	22,00 %	38 496 756	5,41 %

	Vak.as.rak.	Muut rak.	Ylein.rakenn.	Rakent rak.pa
<i>Kiinteistövero</i>				
Vuosi 2015	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2016	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2017	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2018	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2019	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2020	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2021	0,65 %	1,25 %	1,10 %	3,00 %
Vuosi 2022	0,60 %	1,45 %	1,10 %	3,00 %

Valtionosuuksien erittely

	Alkup Ta-22	Ta-muutokset	Ta-22 yht.	Toteuma-22	Poikkeama
Peruspalv.valt.os.ml tasaukset	26 600 000		26 600 000	21 739 904,00	4 860 096,00
Verotulomenetyksen kompens.				5 666 302,00	-5 666 302,00
Opetus- ja kultt.toim. vos	-500 000		-500 000	-581 202,00	81 202,00
Harkinnanvar.valt.os.korotus					
Valtionosuudet yhteensä	26 100 000		26 100 000	26 825 004,00	-725 004,00

8.3 Investointien toteutuminen

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS/INVESTOINNIT					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-350 000		-350 000	-98 152	-251 848
INVESTOINTIMENOT	-350 000		-350 000	-98 152	-251 848
INVESTOINTITULOT					
PYSYVIENVASTAAVIEN LUOVUTUKSET	150 000		150 000	200 126	50 126
INVESTOINTITULOT	150 000		150 000	200 126	50 126
INVESTOINNIT NETTO	-200 000	0	-200 000	101 973	-301 973

=valtuustoon nähden sitova erä

Tuotot asuntotonttien sekä Kaupintie 4:n tontin ja Haukkaniemen tilan myymisestä. Menot Karpinlahden ja Hirsilän koulujen alaskirjauksista.

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	-10 004	-9 996
INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	-10 004	-9 996
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	0	-20 000	-10 004	-9 996

=valtuustoon nähden sitova erä

Koulujen kalustohankintoja.

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-10 000		-10 000	-22 278	12 278
INVESTOINTIMENOT	-10 000		-10 000	-22 278	12 278
INVESTOINNIT NETTO	-10 000	0	-10 000	-22 278	12 278

=valtuustoon nähden sitova erä

Mm. liikuntapalvelujen kalustojen uusimista.

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA INVESTOINNIT INVESTOINTIMENOT MUUT INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	- 14 000	- 6 000
INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	- 14 000	- 6 000
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	0	-20 000	-14 000	-6 000
=valtuustoon nähden sitova erä					

Vikapäivystyksen auton hankinta.

Uimahallin valvomon muutostyöt

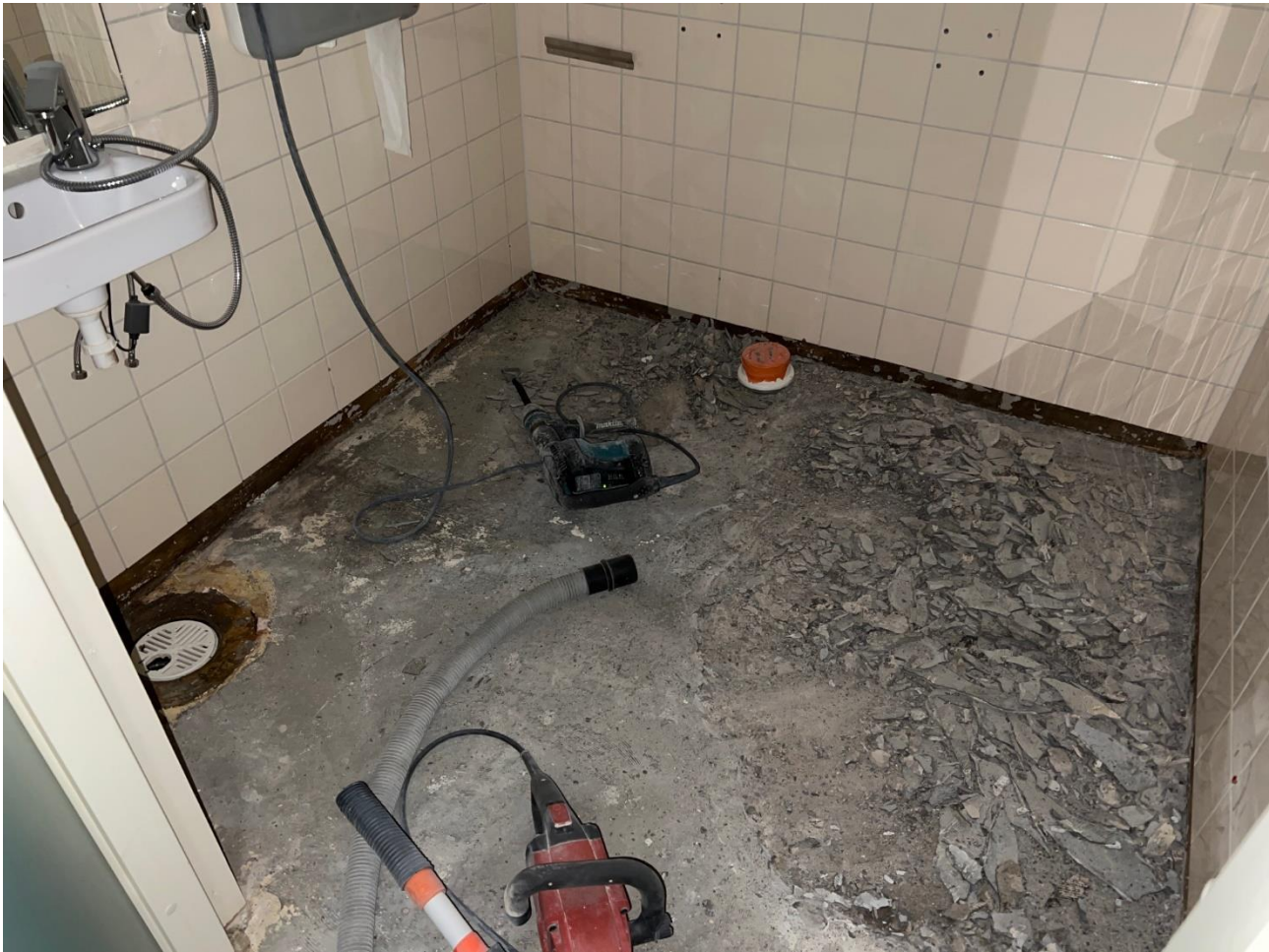
	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
TALONRAKENNUS/TEKNINEN LAUTAKUNTA					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-27 285	27 285
MUUT INVESTOINTIMENOT	-940 000		-940 000	-1 014 982	74 982
INVESTOINTIMENOT	-940 000		-940 000	-1 042 267	102 267
INVESTOINTITULOT			0	15 000	15 000
INVESTOINNIT NETTO			-940 000	-1 027 267	87 267

=valuustoon nähden sitova erä

- Yhteiskoulun B – rakennuksen sisäilma- ja kosteustekninen peruskorjaus; 901 564 € (korjaus tehtiin huhti- joulukuussa 2022 ja alun perin kohteen korjaus oli jaettu vuosille 2022-2023 ja määrärahaa oli varattuna näille vuosille yhteensä 1 100 000 €).
- Keskuskoulun pihan muutossuunnittelu ja pohjatutkimukset.
- Taloautomaation päivitykset (kaupungintalo, uimahalli, yhteiskoulu, Rovastinkankaan koulu), 80.000 €.
- Uimahallin valvomon muutostyöt.

Yhteiskoulun B rakennuksen korjaus huhtikuu-joulukuu 2022

Yhteiskoulu B rakennuksen korjaus huhtikuu-joulukuu 2022

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS/TEKNINEN LTK INVESTOINNIT INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-313 352	313 352
MUUT INVESTOINTIMENOT	-2 580 000	-494 000	-3 074 000	-2 732 025	-341 975
INVESTOINTIMENOT	-2 580 000	-494 000	-3 074 000	-3 045 377	-28 623
INVESTOINTITULOT					
RAHOITUSOSUJDET INVESTOINTEIHIN				10 000	10 000
INVESTOINTITULOT				10 000	10 000
INVESTOINNIT NETTO	-2 580 000	-494 000	-3 074 000	-3 035 377	-38 623

=valtuustoon nähden sitova erä

- Hautakankaankaan alueen teiden peruskorjauksen ja hulevesiviemärin teon jatkaminen: 700 m, 310 636 €.

- Mattilanniityn katujen ja hulevesiviemärin rakentaminen: 330 m, 170.000 €.
- Rovastinkankaan koulun siirtotilahankkeiden toimenpiteet (pohjatyöt, sähkö- ja putkityöt, ATK-työt, lisäpysäköintialueen teko, muut muutostyöt).
- Päälystystyöt (kohde/päälystelaatu): Urheilutie AB16, Hankaloilontie AB16, Santaojantie AB16, Moisiontie AB16, Kaislahdentie AB22, Särkantie AB16.
- Oripohjan uusi tasoristeys ja Parpolanrinteen ja Tähtiniemen tasoristeysten peruskorjaus yhteistyössä Väyläviraston kanssa.
- Aseman pysäköintialueen peruskorjaus yhdessä Väyläviraston kanssa (viimeistelytyöt keväällä 2023).
- VT 9 / kevyen liikenteen sillan uusiminen yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa (kaupungin maksuosuutena koko siltahanke); hanke valmistuu keväällä 2023.
- Eräjärvelle uusi leikkikenttä.

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
VESIHUOLTOLAITOS					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-82 475	82 475
MUUT INVESTOINTIMENOT	-695 000	- 36 000	- 731 000	-233 347	-497 653
INVESTOINTIMENOT	-695 000	- 36 000	- 731 000	-315 822	-415 178
INVESTOINNIT NETTO	-695 000	- 36 000	- 731 000	-315 822	-415 178

=valtuustoon nähden sitova erä

- Mattilanniityn vesi- ja viemärijohdot: uudisrakentaminen, 62 000 €.
- Vesijohtojen ja viemäreiden uusiminen (VT 9 runkovesijohto, aseman alue vesivuoto, Hautakankaan alue), 148 078 €.
- Vainiontien vesijohto, 105 542 €.
- Uusien vesi- ja viemäri liittymien teko.

Vainiontien vesijohdon uusiminen kevät-kesä 2022

Asematien vesijohtovuotojen korjaus 10.-14.12.2022 (kolme eri vuotokohtaa tuona aikana)

VT 9 runkovesijohdon paikan muutostyöt kevät 2022

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti+ muutos	Toteutuma 2022	Poikkeama
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
OMA RAKENTAMINEN				-423 113	423 113
MUUT INVESTOINTIMENOT	-4 615 000	-530 000	-5 145 000	-4 124 788	-1 020 212
INVESTOINTIMENOT	-4 615 000	-530 000	-5 145 000	-4 547 901	-597 099
INVESTOINTITULOT					
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUKSET	150 000		150 000	200 125	50 126
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN				25 000	25 000
INVESTOINTITULOT	150 000		150 000	225 126	75 126
INVESTOINNIT NETTO	-4 465 000	-530 000	-4 995 000	-4 322 775	-672 225

=valtuustoon nähden sitova erä

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama
Toim. ja invest. rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	766 120	-1 710 000	-943 880	4 084 567,79	-5 028 447,79
Tulorahoituksen korjauseurat	-150 000		-150 000	-57 033,80	-92 966,20
Toiminnan rahavirta	616 120	-1 710 000	-1 093 880	4 027 533,99	-5 121 413,99
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 615 000	-530 000	-5 145 000	-4 547 900,74	-597 099,26
Rah.os investointimenoihin				25000	-25 000,00
Pys.vast. hyöd. luov.tulot	300 000		300 000	257 159,32	42 840,68
Investointien rahavirta	-3 698 880	-530 000	-4 845 000	-4 265 741,42	-579 258,58
Toim. ja invest. rahavirta	-3 082 760	-2 240 000	-5 938 880	-238 207,43	-5 700 672,57
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam. lisäys	-200 000		-200 000	0,00	-200 000,00
Antolainasaam. vähennys				50 000,00	-50 000,00
Antolainauksen muutokset	-200 000		-200 000	50 000,00	-250 000,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys	7 000 000		7 000 000	5 000 000,00	2 000 000,00
Pitkäaik. lainojen vähennys	-3 950 000		-3 950 000	-3 758 271,06	-191 728,94
Lyhytaik. lainojen muutos					
Lainakannan muutokset	3 050 000		3 050 000	1 241 728,94	1 808 271,06
Muut maksuvalm. muutokset					
Toim.ant. varojen ja po. muutos				-27 013,68	-27 013,68
Saamisten muutos				-320 484,94	-320 484,94
Korottomien velk. muutos				474 343,15	474 343,15
Muut maksuvalm. muutokset				126 844,53	126 844,53
Rahoituksen rahavirta	2 850 000	0	2 850 000	1 418 573,47	1 431 426,53
Rahavarojen muutos	-848 880	-2 240 000	-3 088 880	1 180 366,04	-4 269 246,04
Rahavarat 31.12.				4 980 187,13	4 980 187,13
Rahavarat 1.1.				3 799 821,09	3 799 821,09
Rahavarojen muutos	0	0		1 180 366,04	1 180 366,04

8.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Talousarvion sitovista määrärahoista ja tuloarvioista laadittu yhteenvetotaulukko, johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymät erät ja niiden poikkeama talousarvioon sekä talousarvion muutos.

Sito- vuus N/B	Määrärahat					Tuloarviot					
	Alku- per.	Muut.	Yhteen	To- teuma	Poik- keama	Alkupe	Muut.	Yhteen	To- teuma	Poik- keama	
	Tal.arv	Tal.arv	Tal.arv	2022		Tal.arv	Tal.arv	Tal.arv	2022		
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Kaupunginhallitus	B	44 608	1440	46 048	44 399	-1 649	1 208		1 208	1 733	525
Lasten ja nuorten ltk	B	16 713		16 713	16 105	-608	1 178		1 178	1 255	77
Elämänlaatultk	B	2 594	233	2 827	2 983	156	465	-37	428	493	65
Tekninen ltk	B	9 425		9 425	10 552	1 127	9 178		9 178	9 058	-120
Toimintakulut/-tuotot yht.		73 340	1 673	75 013	74 039	-974	12 029	-37	11 992	12 539	547
TULOSLASK.OSA											
Verotulot	B						36 200		36 200	38 497	2 297
Valtionosuudet	B						26 100		26 100	26 825	725
Korkotuotot	B						60		60	64	4
Muut rahoitustuotot	B						231		231	359	128
Korkokulut	B	377		377	160	-217					
Muut rahoituskulut	B	135		135	1	-134					
Suunn.muk. poistot	B	2 701		2 701	2 913	212					
Varausten ja rahast. muutos	B						95		95	95	0
Tuloslask.osa yhteensä		3 213		3 213	3 074	-139	62 686		62 686	65 840	3 154
INVESTOINTIOSA											
Kaupunginhallitus	B	350		350	98	-252	150		150	200	50
Lasten ja nuorten ltk	B	20		20	10	-10					
Elämänlaatultk	B	10		10	22	12					
Tekninen ltk	B	20		20	14	-6					
Talonrak/tekn. ltk	B	940		940	1 042	102				15	15
Katujen rakentamin	B	750	144	894	743	-151					
Katujen peruskorjaukset	B	690	350	1 040	1 352	312					
Leikkikentät	B	30		30	70	40					
Puistot	B	80		80	37	-43					
Yhteistyöhankkeet	B	900		900	446	-454					
Maa-alueet/rakenn.	B	80		80	316	236					
Liikuntapalvelut	B	50		50	82	32				10	10
Vesilaitos rakent.	B	75	36	111	5	-106					
Vesilaitos perusk.	B	105		105	173	68					
Viemärlait. rakent.	B	140		140	2	-138					
Viemärlait. perusk.	B	375		375	134	-241					
Investointiosa yhteensä		4 615	530	5 145	4 546	-599	150		150	225	75
RAHOITUSOSA											
Antolain. muutos											
Antolainasaam.lis	B	200		200		-200					
Antolainasaam.väh	B									50	50
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik.lain.lisäys	B						7 000		7 000	5 000	-2 000
Pitkäaik.lain.väh	B	3 950		3 950	3 758	-192					
Lyhytaik.lain.muutos											
Vaikutus maksuvalm											
Rahoitusosa yhteensä		4 150		4 150	3 631	-265	7 000		7 000	5 050	-1 950
YHTEENSÄ		85 318	2 203	87 521	85 290	-1 977	81 865	-37	81 828	83 654	1 826

9. Tilinpäätöslaskelmat

9.1 Tuloslaskelma

	2022	2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	3 560 427,85	3 694 835,47
Maksutuotot	695 675,84	753 733,39
Tuet ja avustukset	1 347 380,65	784 379,98
Muut toimintatuotot	2 461 447,98	2 483 119,11
TOIMINTATUOTOT	8 064 932,32	7 716 067,95
Valmistus omaan käyttöön	8 580,00	46 290,00
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-13 954 585,54	-13 832 265,46
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 458 636,63	-3 426 181,25
Muut henkilösivukulut	-509 809,78	-480 362,28
Henkilöstökulut	-17 923 031,95	-17 738 808,99
Palvelujen ostot	-46 145 165,88	-44 745 220,75
Aineet ja tarvikkeet	-2 574 590,53	-2 416 745,82
Avustukset	-1 276 421,15	-1 366 937,45
Muut toimintakulut	-1 652 722,65	-1 113 171,74
TOIMINTAKULUT	-69 571 932,16	-67 380 884,75
TOIMINTAKATE	-61 498 419,84	-59 618 526,80
VEROTULOT	38 496 755,73	36 522 460,03
VALTIONOSUUDET	26 825 004,00	25 245 892,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	64 134,86	60 084,91
Muut rahoitustuotot	358 699,66	328 947,61
Korkokulut	-160 449,73	-165 526,79
Muut rahoituskulut	-1 156,89	-308,28
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	261 227,90	223 197,45
VUOSIKATE	4 084 567,79	2 373 022,68
POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 912 575,61	-2 925 877,16
SATUNNAISET ERÄT		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	1 171 992,18	-552 854,48
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET		
Poistoeron muutos	95 430,15	119 287,69
Varausten muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 267 422,33	-433 566,79

9.2 Rahoituslaskelma

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 084 567,79	2 373 022,68
Tulorahoituksen korjaukset		
Tulorahoituksen korjaukset	-57 033,80	-378 303,67
Tulorahoituksen korjaukset	-57 033,80	-378 303,67
Toiminnan rahavirta	4 027 533,99	1 994 719,01
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 547 900,74	-1 598 178,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 000,00	68 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	257 159,32	609 522,60
Investointien rahavirta	-4 265 741,42	-920 655,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	-238 207,43	1 074 063,35
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-2200
Antolainasaamisten vähennys	50 000,00	61 907,71
Antolainauksen muutokset	50 000,00	59 707,71
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 758 271,06	-3 873 814,74
Lainakannan muutokset	1 241 728,94	-3 873 814,74
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomat	-27 013,68	-31 212,16
Saamisten muutos	-320 484,94	86 862,40
Korottomien velkojen muutos	474 343,15	310 266,90
Muut maksuvalmiuden muutokset	126 844,53	365 917,14
Rahoituksen rahavirta	1 418 573,47	-3 448 189,89
Rahavarojen muutos	1 180 366,04	-2 374 126,54
Rahavarat 31.12.	4 980 187,13	3 799 821,09
Rahavarat 1.1.	3 799 821,09	6 173 947,63
Rahavarojen muutos	1 180 366,04	-2 374 126,54

9.3 Tase

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		5 195,70
Aineettomat hyödykkeet		5 195,70
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 202 938,86	6 076 753,31
Rakennukset	19 074 619,66	19 195 499,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 064 636,61	9 064 084,11
Koneet ja kalusto	213 638,85	249 989,69
Muut aineelliset hyödykkeet	57 156,47	57 156,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 423 963,56	978 076,06

Aineelliset hyödykkeet	37 036 954,01	35 621 558,70
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	8 429 679,19	8 429 679,19
Muut osakkeet ja osuudet	696 618,72	696 618,72
Muut lainasaamiset	1 822 276,33	1 872 276,33
Muut saamiset	320 657,66	320 657,66
Sijoitukset	11 269 231,90	11 319 231,90
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 306 185,91	46 945 986,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	78 218,35	77 466,55
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	78 218,35	77 466,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 209 465,70	1 185 756,13
Lainasaamiset	267 340,00	7 936,00
Muut saamiset	310 464,15	180 806,01
Siirtosaamiset	407 539,87	499 826,64
Saamiset	2 194 809,72	1 874 324,78
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 156 513,82	1 156 513,82
Rahoitusarvopaperit	1 156 513,82	1 156 513,82
Rahat ja pankkisaamiset	3 823 673,31	2 643 307,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	<u>7 174 996,85</u>	<u>5 674 145,87</u>
VASTAAVAA	55 559 401,11	52 697 598,72
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	20 334 872,80	20 334 872,80
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 844 941,43	6 278 508,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 267 422,33	-433 566,79
OMA PÄÄOMA	27 447 236,56	26 179 814,23
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	381 720,61	477 150,76
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	88 114,35	87 262,55
Muut toimeksiantojen pääomat	74 167,91	101 281,59
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	162 282,26	188 544,14
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 099 135,38	13 472 948,84
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)	15 099 135,38	13 472 948,84
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)		
Muut velat/Liittymismaksut ja muut	1 705 052,47	1 665 715,92
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)	1 705 052,47	1 665 715,92
Pitkäaikainen	16 804 187,85	15 138 664,76
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)		
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyh.	3 223 813,46	3 608 271,06
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)	3 223 813,46	3 608 271,06
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)		

Ostovelat	3 788 888,11	2 629 237,87
Muut velat/Liittymismaksut ja muut	392 787,55	389 127,64
Siirtovelat	3 358 484,71	4 086 788,26
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)	7 540 160,37	7 105 153,77
Lyhytaikainen	10 763 973,83	10 713 424,83
VIERAS PÄÄOMA	<u>27 568 161,68</u>	<u>25 852 089,59</u>
VASTATTAVAA	55 559 401,11	52 697 598,72

9.4 Konsernilaskelmat

Tuloslaskelma	2022	2021
Toimintuotot		
Myyntituotot	30 356 988,21	33 025 431,22
Maksutuotot	695 675,84	329 346,98
Tuet ja avustukset	1 347 380,65	784 379,98
Muut toimintatuotot	2 815 646,29	2 532 275,11
Toimintatuotot	35 215 690,99	36 671 433,29
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-41 983 282,50	-42 585 121,50
Palvelujen ostot	-45 751 286,08	-44 369 784,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 610 155,27	-2 442 430,78
Avustukset	-1 276 421,15	-1 366 937,45
Muut toimintakulut	-3 166 184,77	-2 611 086,37
Toimintakulut	-94 753 556,20	-93 299 633,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	154 670,64	194 211,82
Toimintakate	-59 383 194,57	-56 433 988,00
Verotulot	38 409 290,34	36 437 578,95
Valtionosuudet	26 825 004,00	25 245 892,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	69 612,45	51 769,83
Muut rahoitustuotot	248 963,20	213 830,75
Korkokulut	-245 690,04	-286 408,67
Muut rahoituskulut	-155 361,64	-104 373,21
Rahoitustuotot ja -kulut	-82 476,03	-125 181,30
Vuosikate	5 768 623,74	5 124 301,65
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 317 197,47	-4 282 138,60
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		
Kertaluonteiset poistot	-200 000,00	-190 311,80
Poistot ja arvonalentumiset	-4 517 197,47	-4 472 450,40
Tilikauden tulos	1 251 426,27	651 851,25
Tilinpäätössiirrot	-8 975,17	-6 213,14
Tilikauden verot	-78 447,11	-181 688,55
Laskennalliset verot	92 134,32	24 355,63
Vähemmistöosuudet	-141 319,34	-353 426,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 114 818,97	134 878,33

Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toim. ja invest. rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 768 623,74	5 124 301,65
Tilikauden verot	-87 686,27	-188 138,60
Tulorahoituksen korjaukset	-303 101,63	-379 381,71
Toiminnan rahavirta	5 377 835,84	4 556 781,34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 731 100,71	-3 463 929,35
Rah.osuudet investointimenoihin	25 000,00	68 000,00
Pys.vast. hyöd. luov.tulot	522 346,52	611 485,11
Investointien rahavirta	-6 183 754,19	-2 784 444,24
Toim. ja investointien rahavirta	-805 918,35	1 772 337,10
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaam. lisäys	0,00	-2 214 289,79
Antolainasaam. vähennys	-232 370,67	2 241 626,83
Antolainauksen muutokset	-232 370,67	27 337,04
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	6 323 455,04	1 336 584,00
Pitkäaik. lainojen vähennys	-5 278 332,14	-5 211 950,31
Lyhytaik. lainojen muutos	200 795,97	-41 431,37
Lainakannan muutokset	1 245 918,87	-3 916 797,68
Oman pääoman muutokset	-102 315,71	-225 974,48
Muut maksuvalm. muutokset		
Toimeksiant. varojen ja po. muutos	-31 027,28	-33 846,96
Vaihto-omaisuuden muutos	-28 835,60	-13 487,11
Saamisten muutos	-454 595,74	256 914,31
Korottomien velk. muutos	361 395,58	534 119,65
Muut maksuvalm. muutokset	-153 063,04	743 699,89
Rahoituksen rahavirta	758 169,45	-3 371 735,23
Rahavarojen muutos	-47 748,90	-1 599 398,13
Rahavarat 31.12.	7 781 642,91	7 829 391,81
Rahavarat 1.1.	7 829 391,81	9 428 789,93
Rahavarojen muutos	-47 748,90	-1 599 398,12

Tase	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	235 083,05	93 578,35
Muut pitkävaikutteiset menot	340 429,78	751 019,42
Ennakkomaksut	4 022,16	106 014,15
Aineettomat hyödykkeet	579 534,99	950 611,92
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 953 268,71	6 809 377,72
Rakennukset	34 735 759,15	35 695 274,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 657 717,19	9 748 696,34
Koneet ja kalusto	1 392 113,53	1 537 991,70
Muut aineelliset hyödykkeet	68 074,83	68 096,61
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 086 914,50	2 525 635,61
Aineelliset hyödykkeet	57 893 847,91	56 385 072,61
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	3 857 743,14	3 552 068,68
Muut osakkeet ja osuudet	930 754,83	1 006 227,06
Muut lainasaamiset	12 897,82	15 527,15
Muut saamiset	534 043,69	534 043,69
Sijoitukset	5 335 439,48	5 107 866,58
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 808 822,38	62 443 551,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	145 999,70	179 447,21
Lahjoitusrahastojen varat	78 218,35	77 466,55
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	224 218,05	256 913,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	249 167,46	321 593,85
Vaihto-omaisuus	249 167,46	321 593,85
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 049,98	3 039,50
Lainasaamiset	39 771,43	
Laskennalliset verosaamiset	2 020,66	2 010,21
Muut saamiset	320,37	2 081,25
Siirtosaamiset	12 412,45	21 015,30
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 402 735,04	3 481 935,70
Lainasaamiset	25 217,82	9 669,70
Laskennalliset verosaamiset (la)	27,84	27,84
Muut saamiset	680 882,70	439 005,21
Siirtosaamiset	654 904,42	709 103,06
Saamiset	4 821 342,71	4 667 887,77
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	24 437,51	31 686,68
Muut arvopaperit	1 225 216,53	1 156 513,82
Rahoitusarvopaperit	1 249 654,04	1 188 200,50
Rahat ja pankkisaamiset	6 531 988,87	6 641 191,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 852 153,08	12 818 873,43
VASTAAVAA	76 885 193,51	75 519 338,30

	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	20 334 872,80	20 334 872,80
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	5 165,27	5 165,27
Arvonkorotusrahas		
Muut omat rahastot	10 300,55	10 564,54
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 784 696,09	5 763 739,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 114 818,97	134 878,33
OMA PÄÄOMA	27 249 853,68	26 249 220,85
VÄHEMMISTÖOSUUDET	397 443,98	847 791,19
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	620 069,91	720 796,47
PAKOLLISET VARAUKSET	620 069,91	720 796,47
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	138 903,56	140 812,98
Muut toimeksiantojen pääomat	218 915,71	280 729,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	357 819,27	421 542,26
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 576 447,46	22 498 202,79
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	657 625,23	1 309 714,10
Lainat muilta luotonantajilta	3 900 508,91	4 007 737,49
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)	29 134 581,60	27 815 654,38
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)		
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 722 467,79	1 709 163,18
Laskennalliset verovelat	2 920,53	5 044,35
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)	1 725 388,32	1 714 207,53
Pitkäaikainen	30 859 969,92	29 529 861,91
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	650 626,83	610 429,45
Pa. lainojen seur. vuoden lyh., lainat rahoitus- ja vak.	3 597 369,53	3 865 067,87
Lainat julkisyhteisöiltä	1 833,43	1 711,20
Pa. lainojen seur. vuoden lyh., lainat julkisyhteisöiltä	305 014,40	345 241,03
Lainat muilta luotonantajilta	219 679,02	269 005,27
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)	4 774 523,21	5 091 454,82
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)		
Saadut ennakot	22 672,08	24 690,93
Ostovelat	5 354 074,68	4 270 960,71
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	889 681,16	892 492,59
Siirtovelat	6 054 071,73	7 065 647,97
Laskennalliset verovelat	305 013,89	404 878,60
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)	12 625 513,54	12 658 670,80
Lyhytaikainen	17 750 125,62	17 750 125,62
VIERAS PÄÄOMA	48 260 006,67	47 279 987,53
VASTATTAVAA	76 885 193,51	75 519 338,30

10. Tilinpäätöksen liitetiedot

10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetiedot

10.1 ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUS- PERIAATTEET JA -MENETELMÄT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Investointimenoihin ei kirjata suoraan palkkakustannuksia.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Poisto-ohjelmaa Kv § 57/2012 on noudatettu 1.1.2013 lähtien.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vuoden 2021 Aura-käsikirjan mukaisia palveluluokkamuutoksia tehdessä korjattiin maa-alueisiin virheellisiä maa-alueiden määräämiä myyntejä. Oikaisut virheellisiin tietoihin on tehty vuonna 2022 järjestelmätoimittajan avustuksella. Oikaisujen vaikutus maa-alueisiin on lisäystä 38.679,57 €.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon

RAHOITUSOMAISUUS

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutus-hintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kuntarahoitus Oyj:n kanssa on tehty yleissopimus. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

AVUSTUSTEN KÄSITTELY

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenojen vähennykseksi.

10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

TULOSLASKELMAN TAI TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.

OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIIN

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tullut oikaisuja.

EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tiedot ovat edelliseen tilikauteen vertailukelpoisia.

AIKAISIMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Tilikaudelle ei ole kirjattu mitään merkittävää aikaisempiin tilikausiin kohdistuvaa tuloa tai menoa.

10.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja jäsenkuntayhtymät, joissa Oriveden kaupunki on jäsenenä sekä osakkuusyhteisö.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA SISÄISET KATTEET

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole. Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

KESKINÄISEN OMISTUKSEN ELIMINOINTI

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen ja jäsenkuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Tytäryhteisöjen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomenetelmällä. Kuntayhtymät on yhdistelty ja eliminoitu omistusosuuksien mukaan.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

SUUNNITELMAPOISTOJEN OIKAISU

Oriveden Kotikoivu Oy:n rakennusten kertynyt poistoero 31.12.2008 yhteensä 2.919.383,77 € on oikaistu. Vuodet 2009-2013 yhtiö on kirjannut poistot kaupungin poistosuunnitelman mukaisesti. Elinkeinoverolain mukaiset poistot on otettu käyttöön 1.1.2014 lähtien.

Poistoero vuosilta 2014-2015 yhteensä 81.578,63 € on oikaistu.

Muuttuneen ohjeistuksen vuoksi poistoeroa ei ole kirjattu vuosilta 2016-2022, koska yhtiö kirjaa poistot oman poistosuunnitelmansa mukaisesti.

OSAKKUUSYHTEISÖT

Osakkuusyhteisö on yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisön yhdistelyn vaikutus omaan pääomaan on 796.047,67 €.

POIKKEAVAT ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT

Poikkeavia arvostus- ja jaksotusperiaatteita ja menetelmiä ei ole.

POIKKEAVAT TILIKAUDET

Poikkeavia tilikausia ei ole. Kaikki konserniyhtiöt on yhdistelty saman tilikauden mukaisesti.

EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin edellisen vuoden yli-/alijäämää on korjattu Finn-Medi Deltan aikaisempien vuosien poiston kirjauksella 110.072,15 €. Oriveden Jäähalli Oy:n vähemmistöosuutta on vuonna 2021 oikaistu virheellisesti 3.850 € liikaa. Vaikutus edellisten tilikausien yli-/alijäämään 113.922,15 €.

10.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

10.4.6

TOIMINTATUOTOT	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
TEHTÄVÄALUEITTAIN (ulkoiset)				
Kaupunginhallitus	28 434 562,96	30 224 998,00	1 283 804,29	1 269 633,00
Lasten ja nuorten lautakunta	1 255 025,67	1 035 429,00	1 255 025,67	1 035 429,00
Elämänlaatulautakunta	474 620,50	317 282,00	474 620,50	317 282,00
Tekninen lautakunta *	5 051 481,86	5 093 724,16	5 051 481,86	5 093 724,16
Toimintatuotot yhteensä	35 215 690,99	36 671 433,16	8 064 932,32	7 716 068,16

* Pysyvien vastaavien luovutusvoitot

10.4.7

VEROTULOJEN ERITTELY	2022	2021
Kunnan verotulo	32 446 468,99	30 599 094,26
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 028 201,20	2 955 868,69
Kiinteistövero	3 022 085,54	2 967 497,08
Verotulot yhteensä	38 496 755,73	36 522 460,03

10.4.8

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	2022	2021
Peruspalvelujen valtionosuus	15 896 210,00	15 230 809,00
siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 843 694,00	5 755 886,00
siitä: Harkinnanvar. valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kultt.toim.valt.os.	-581 202,00	-549 311,00
Verotulomenetysten korvaus	5 666 302,00	4 808 508,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	26 825 004,00	25 245 892,00

10.4.9

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	38 538 090,91	37 908 248,80
Muiden palvelujen ostot	7 607 074,97	6 836 971,95
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	46 145 165,88	44 745 220,75

POISTOSUUNNITELMA

Hyväksytty KV 17.9.2012

OMAIUUSLAJI

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Kehittämismenot

Aineettomat oikeudet

Liikearvo

Muut pitkävaikutteiset menot

Atk-ohjelmistot

Muut

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Kiinteistöjen liittymismaksut

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset

Tehdas- ja tuotantorakennukset

Vapaa-ajan rakennukset

Talousrakennukset

Asuinrakennukset

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Maa- ja vesirakenteet

Kadut, tiet, torit, puistot

Sillat, laiturit, uimalat

Muut maa- ja vesirakenteet

Vedenjakelu verkosto

Viemäriverkosto

Kaukolämpöverkko

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet

Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema

ja alakeskukset

Maakaasuverkko

Muut putki- ja kaapeliverkot

Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet

Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet

Liikenteen ohjauslaitteet

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

OMAIUUSLAJI

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset

Puiset alukset ja uivat työkonet

Muut kuljetusvälineet

Kuorma-autot

Liikkuvat työkonet

Raskaat koneet

POISTO- MENE- TELMÄ	POISTO- AIKA VUOSINA	POISTO %
tasa	5-20	
tasa	2-5	
tasa	5-20	
tasa	2-5	
tasa	2-5	
tasa	2-5	
tasa	2-5	
ei poistoaikaa		
ei poistoaikaa		
tasa	20-50	
tasa	20-30	
tasa	20-30	
tasa	10-20	
tasa	30-50	
menoj.		15-20
menoj.		10-25
menoj.		10-20
menoj.		7-10
menoj.		7-10
menoj.		10-15
menoj.		15-20
menoj.		20-22
menoj.		12-15
menoj.		15-20
tasa	10-20	
tasa	15-20	
tasa	10-15	
tasa	10-15	
tasa	15-20	
tasa	8-15	
tasa	4-7	
tasa	5-10	
tasa	5-10	
tasa	10-15	

Kevyet koneet	tasa	5-10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasa	5-15
Atk-laitteet	tasa	3-5
Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3-5
Muut aineelliset hyödykkeet	käytön mukaan	
Luonnonvarat	ei poistoaikaa	
Arvo ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset	ei poistoaikaa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Investointien pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Ensikertaisen kalustuksen osalta noudatetaan rakennuksen poistoaikaa.

Poistosuunnitelman mukaisia lyhyimpiä poistoaikoja noudatetaan, ellei hankekohtaisesti toisin päätetä.

10.4.12

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevaraus 1.1. Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00		
Eläkevaraus 31.12.	0,00	0,00		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1. Vähennykset tilikaudella	673 688,21	619 390,98		
Lisäykset tilikaudella	-73 759,61	-1 622,04		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	18 658,10	55 919,27		
Muut pakolliset varaukset 1.1. Vähennykset tilikaudella	618 586,70	673 688,21		
Lisäykset tilikaudella	47 108,26	7 729,14		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	-45 625,05	-620,88		
		40 000,00		
	1 483,21	47 108,26		

10.4.13

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKK. LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	387 825,30	380 053,67	387 825,30	380 053,67
Muut myyntivoitot	308 988,55	1 476,22	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	696 813,85	381 529,89	387 825,30	380 053,67
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	330 794,50	1 750,00	330 794,50	1 750,00
Muut myyntitappiot	18 667,58	3 377,30	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	349 462,08	5 127,30	330 794,50	1 750,00

10.4.14

SATUNN.TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

10.4.15

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY	Kunta	
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	123 000,00	123 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	121 095,49	110 636,21
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	87 917,42	87 917,42
Yhteensä	332 012,91	321 553,63

10.5 Tasetta koskevat liitetiedot

PYSYVÄT VASTAAVAT

	AINEET- TOMAT HYÖDYK- KEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET					Investoinnit yhteensä	
	Tietoko- neohj. ja Muut pit- käv.men	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät ra- ken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut ai- neell. hyödyk- keet	Enn.maks.ja kesk.er.hank.		Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 195,70	5 195,70	6 076 753,31	19 195 499,06	9 064 084,11	249 989,69	57 156,47	978 076,06	35 621 558,70	35 626 754,40
Lisäys.tilikaudella			144 605,28	958 191,38	2 227 988,64	46 282,30		1 209 512,71	4 586 580,31	4 586 580,31
Rah.os.tilikaudella				-15 000,00	-10 000,00				-25 000,00	-25 000,00
Vähenn.tilikaudella			-18 419,73	-220 385,36					-238 805,09	-238 805,09
Siirrot erien välillä				657 184,47	106 440,74			-763 625,21	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-5 195,70	-5 195,70		-1 300 869,89	-1 323 876,88	-82 633,14			-2 707 379,91	-2 712 575,61
Arvon alen.ja pal. Aktivoitunut korkom.				-200 000,00					-200 000,00	-200 000,00
Poistamaton hank meno 31.12	0,00	0,00	6 202 938,86	19 074 619,66	10 064 636,61	213 638,85	57 156,47	1 423 963,56	37 036 954,01	37 036 954,01
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirj.pitoarvo 31.12.	0,00	0,00	6 202 938,86	19 074 619,66	10 064 636,61	213 638,85	57 156,47	1 423 963,56	37 036 954,01	37 036 954,01

Maa- ja vesialueet erittely lisäyksistä tilikaudella	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kiinteistöjen liittymismaksut	10 273,39	1 439,52	10 273,39	1 439,52
Muut, maa-ja vesialueet	113 357,76	17 874,31	95 652,32	15 365,00

Maa- ja vesialueet yhteensä	123 631,15	19 313,83	105 925,71	16 804,52
-----------------------------	------------	-----------	------------	-----------

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET

	OSAKKEET JA OSUUKSET				Yhteensä	JVK,-MUUT LAINASAAMISET, MUUT SAAMISET				Yhteensä	SIIJOITUKSET Yhteensä
	Osakkeet kons.yhtiöt	Kuntayht. osuudet	Yhteisyht. osakkeet	Muut osak ja osuudet		Lainasaam. kons.yhtiöt	Lainasa. kuntayh	Lainasaam. muilta	Muut saamiset		
Hankintameno 1.1. Lisäykset	2 633 311	3 525 255	2 271 114	696 619	9 126 298	1 872 276			320 658	2 192 934	11 319 232
Vähennykset						-50 000				-50 000	-50 000
Siirrot erien välillä											
Hankint.meno 31.12. Arvonalen. ja palautuk.	2 633 311	3 525 255	2 271 114	696 619	9 126 298	1 822 276			320 658	2 142 934	11 269 232
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 633 311	3 525 255	2 271 114	696 619	9 126 298	1 822 276			320 658	2 142 934	11 269 232

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

TYTÄR-YHTEISÖT	Koti-paikka	Y-tunnus	Omistus- osuus %	Konsernin omistus osuus %	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Kirjanpito- arvo 31.12.2022	Tilikauden voitto/-tappio
Oriveden Kotikoivu Oy	Orivesi	0827897-1	100	100	1 302 904,74	4 889 796,53	1 636 072,26	359 619,13
Orivesi-Talo Oy	Orivesi	2519606-2	100	100	266 446,24	1 698 122,84	150 000,00	29 124,31
Oriveden Jäähalli oy	Orivesi	1080363-2	96,15	96,15	608 898,12	854 992,66	820 694,80	-33 356,78
Koy Oriveden Aholankulma	Orivesi	2223758-6	100	100	51 910,00	137 485,89	26 544,00	7 853,80
Yhteensä					2 230 159,10	7 580 397,92	2 633 311,06	363 240,46

KUNTA-YHTYMÄT	Koti-paikka	Y-tunnus	Omistus- osuus %	Konsernin omistus osuus %	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Kirjanpito- arvo 31.12.2022	Tilikauden voitto/-tappio
Tre Kaup.seudun ky	Tampere	2014682-4	2,75	2,75	17 170,84	11 088,50	4 465,00	4,91
Pirkanm sairaanhp.ky	Tampere	0826597-8	2,32	2,32	5 026 388,09	15 740 016,40	3 504 973,01	15 408,98
Pirkanmaan Liitto	Tampere	0828308-4	1,87	1,87	31 072,54	90 311,74	15 816,52	829,49
Yhteensä					5 074 631,47	15 841 416,64	3 525 254,53	16 243,38

OMISTUS-YHTEISÖT	Koti-paikka	Y-tunnus	Omistus- osuus %	Konsernin omistus osuus %	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Kirjanpito- arvo 31.12.2022	Tilikauden voitto/-tappio
Aluelämpö Oy	Orivesi	0366824-1	50	50	491 534,62	968 711,38	50 456,38	87 430,64
Yhteensä							50 456,38	

10.5.23

SAAMISTEN ERITTELY	Pitkäaikaiset saamiset		Lyhytaikaiset saamiset	
	2022	2021	2022	2021
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset			254 973,88	236 199,19
Lainasaamiset			250 000,00	0,00
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset			0,00	0,00
Saamiset osakkuusyhtiöiltä				
Myyntisaamiset			1 787,56	1 803,68
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset			952 704,26	947 753,26
Lainasaamiset			17 340,00	7 936,00
Muut saamiset			310 464,15	180 806,01
Siirtosaamiset			407 539,87	499 826,64
SAAMISET YHTEENSÄ	0,00	0,00	2 194 809,72	1 874 324,78

10.5.24

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut tulojäämät	12 412,45	21 015,30		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	12 412,45	21 015,30		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	85 877,74	85 877,74	87 917,42	87 917,42
Kelan korvaus työterveydenhuollon kust.	240 750,19	233 604,26	190 000,00	187 467,00
Lääkäreiden koulutuskorvaus	4 696,20	5 196,24	0,00	0,00
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	77 018,05	75 129,00	0,00	0,00
Muut tulojäämät	246 562,24	306 393,41	129 622,45	224 442,22
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	654 904,42	706 200,65	407 539,87	499 826,64

10.5.25

OMAN PÄÄOMAN ERÄKOHTAINEN ERITTELY OMA PÄÄOMA	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	20 334 872,80	20 334 872,80	20 334 872,80	20 334 872,80
Lisäykset				
Peruspääoma 31.12.	20 334 872,80	20 334 872,80	20 334 872,80	20 334 872,80
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	5 165,27	5 165,27		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	5 165,27	5 165,27		
Muut omat rahastot 1.1.	10 564,54	10 815,50		

Lisäykset	6,11	9,99		
Vähennykset	-270,10	-260,05		
Muut omat rahastot 31.12.	10 300,55	10 564,54		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	5 763 739,91	5 799 950,37	6 278 508,22	3 999 876,81
Lisäykset tilikaudella	134 878,33		0,00	2 278 631,41
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-433 566,79	0,00
Korjaukset tilikaudella	-113 922,15	-36 210,46	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	5 784 696,09	5 763 739,91	5 844 941,43	6 278 508,22
Tilikauden yli-/alijäämä	1 114 818,97	134 878,33	1 267 422,33	-433 566,79
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	27 249 853,68	26 249 220,85	27 447 236,56	26 179 814,23

10.5.26

ED TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TULOKSEN- KÄSITTELYERÄT	Kunta	
	2022	2021
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	5 844 941,43	6 278 508,22
Tilikauden yli-/alijäämä	1 267 422,33	-433 566,79
Kertynyt poistoero 31.12.	381 720,61	477 150,76
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TULOKSENKÄSITTELYERÄT YHTEENSÄ	7 494 084,37	6 322 092,19

10.5.27

VELAT JOTKA ERÄÄNT. 1.1.2028 TAI SEN JÄLKEEN	Kunta	
	2022	2021
Kotimaiset talletuspankit	3 230 068,00	3 427 695,00
Kuntarahoitus	3 150 000,00	1 750 000,00
YHTEENSÄ	6 380 068,00	5 177 695,00

10.5.30

VIERAS PÄÄOMA	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat				
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat				
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat				
Velat muille				
Lainat	14 949 135,38	3 373 813,46	13 472 948,84	3 608 271,06
Saadut ennakot				
Ostovelat		3 788 888,11		2 629 237,87
Muut velat	1 705 052,47	392 787,55	1 665 715,92	389 127,64
Siirtovelat		3 358 484,71		4 086 788,26
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 654 187,85	10 913 973,83	15 138 664,76	10 713 424,83

10.5.32

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	1 722 467,79	1 709 163,18	1 705 052,47	1 665 715,92
Muut velat			0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	1 722 467,79	1 709 163,18	1 705 052,47	1 665 715,92
Lyhytaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	351 727,73	7 106,40	10 014,80	7 106,40
Muut velat	537 953,43	885 386,19	382 772,75	382 021,24
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	889 681,16	892 492,59	392 787,55	389 127,64
MUUT VELAT YHTEENSÄ	2 612 148,95	2 601 655,77	2 097 840,02	2 054 843,56

10.5.33

SIIRTOVELKoihin sisältyvät OLENNAISET ERÄT	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Valtionosuusennakot	744 830,81	598 733,78	744 830,81	598 733,78
Tuet ja avustukset PSHP	70 520,52	218 929,60		
Tuloennakot yhteensä	815 351,33	817 663,38	744 830,81	598 733,78
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	3 636 043,06	3 504 725,02	1 812 897,19	1 826 675,09
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	273 157,28	578 936,36		
Siirtyvät korot muille	88 356,23	61 273,04	62 047,11	42 816,66
Sote YT-alueen lisälasku	496 028,81	1 564 960,93	496 028,81	1 564 960,93
Muut siirtovelat	745 135,02	538 089,24	242 680,79	53 601,80
Menojäämät yhteensä	5 238 720,40	6 247 984,59	2 613 653,90	3 488 054,48
SIIRTOVELAT YHTEENSÄ	6 054 071,73	7 065 647,97	3 358 484,71	4 086 788,26

10.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

10.6.34

VELAT JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Oriveden Kotikoivu Oy	5 288 306,02	5 368 154,36		
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	1 003 761,44	875 213,94		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	6 292 067,46	6 243 368,30	0,00	0,00

10.6.38

VUOKRAVASTUUT	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pirkanmaan Liitto	7 642,28	10 632,33		
Tampereen kaupunkiseudun ky	3 820,37	3 889,12		
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	3 592 766,78	4 022 552,60		
Oriveden Jäähalli Oy	105 264,31	8 187,92		
Oretna Oy / Työpaja	60 846,18	60 846,18	60846,18	60846,18
Oriveden Kotikoivu Oy	101 762,78	143 037,07		
Nordea Rahoitus Suomi Oy	353 979,55	332 180,00	353 979,55	332 180,00
Danske Bank	74 816,15	148 854,95	74 816,15	148 854,95
Op Yrityspankki oyj	10 294,06	17 157,22	10 294,06	17 157,22
Kuntarahoitus Oyj	333 331,06	405 147,50	333 331,06	405 147,50
Vuokravastuut yhteensä	4 644 523,52	5 152 484,89	833 267,00	964 185,85
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	897 269,57	1 104 470,86	330 514,08	374 565,47
Siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut				

10.6.39

KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET SA- MAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma			127 432,30	149 594,50
Orivesi-Talo Oy			1 285 665,00	1 400 841,00
Oriveden Kotikoivu Oy			2 354 578,33	2 611 447,54
Tytäryhteisöjen puolesta annetut yhteensä			3 767 675,63	4 161 883,04
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	1 404,62	309,26		
Jäsenkuntayhtymät yhteensä	1 404,62	309,26		

10.6.40

MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET MUIDEN PUOLESTA	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Oriveden Palvelutalosaatiö	620 767,00	691 161,00	620 767,00	691 161,00
Artun Palveluasunnot Oy	8 450 489,00	7 792 548,00	8 450 489,00	7 792 548,00
Muiden puolesta yhteensä	9 071 256,00	8 483 709,00	9 071 256,00	8 483 709,00
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			67 969 010,00	63 688 536,00
Kunnan mahd. vastuuta katt.osuus takauskeskuk- sen rahastosta			39 305,00	41 719,00
Kuntien takauskeskus yhteensä			68 008 315,00	63 730 255,00

10.6.41

MUUT TALOUDELLISET VASTUUT	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Opintorahasto Kaup./Srk	12 419,66	15 587,26		
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 091 683,69	1 039 281,98	1 091 683,69	1 039 281,98
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	52 031,08	61 473,32		
Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma	24 141,67	28 165,20		
Orivesi-talo Oy	119 164,57	164 113,40		
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä	1 287 021,01	1 293 033,90	1 091 683,69	1 039 281,98
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvas- tuu				
Johdannaissopimukset				
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri				
Nimellisarvo 31.12.	3 256 005,75	2 753 074,60		
Käypäarvo	2 690 907,90	2 698 257,91		

10.7 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

10.7.42

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.	2022	2021
vakinaiset, määräaikaiset, työll.tt ja projektit		
Hallinto- ja talouspalvelut	51	44
Kasvatus- ja opetuspalvelut	250	237
Tekniset- ja ympäristöpalvelut	92	94
Yhteensä	393	375

10.7.43

HENKILÖSTÖKULUT	2022	2021
Palkat ja palkkiot	14 196 237,47	14 037 071,31
Henkilökorvaukset ja muut henk.men. korj.erät	-241 651,93	-204 805,85
Palkat ja palkkiot	13 954 585,54	13 832 265,46
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 458 636,63	3 426 181,25
Muut henkilösivukulut	509 809,78	480 362,28
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	17 923 031,95	17 738 808,99
Henkilöstökuluja kirjautunut investointihankkeisiin	746,16	32 088,36
Yhteensä henkilöstökulut	17 923 778,11	17 770 897,35

10.7.44

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIESTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT	2022	2021
Oriveden Sosiaalidemokraatit	5 310,01	5 905,13
Oriveden Seudun Vasemmistoliitto	1 350,00	1 258,00
Kristillisdemokraatit	420,75	299,25
Oriveden Kokoomus	4 521,00	4 169,00
Suomen Keskusta	3 262,50	3 867,00
Itä-Pirkanmaan Vihreät ry.	605,00	682,00
Oriveden Perussuomalaiset ry.	2 386,50	1 512,00
Yhteensä	17 855,76	17 692,38

10.7.45

TILINTARKASTUSPALKKIOT	2022	2021
BDO Audiator Oy Lakisääteiset tilintarkastuspalkkiot	8 034,75	12 400,00
BDO Audiator Oy Muut palkkiot	1 900,00	
Yhteensä	9 934,75	12 400,00

10.7.46

KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOIHIIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET
Kaupunginjohtajan kanssa on 15.5.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

ORIVEDEN KAUPUNGIN HENKILÖMÄÄRÄ TULOSYKSIKÖITTÄIN 31.12.2022

	Hlö- määrä	Miehiä	Naisia	Vaki- tuinen	Määrä- aik.	Työll.	Oppi- sop.
Yleisjohto ja kehittäminen ja hallinto- ja ta- louspalvelut Tulosityksikkö							
Yleisjohto	1	1		1			
Elinvoimapaalvelut	5	1	4	3		2	
Asumispaalvelut	2	1	1	2			
Kaavoitus ja mittaus	5	3	2	5			
Hallinto- ja talouspaalvelut	1		1	1			
Henkilöstöpaalvelut	2		2	2			
Hallintopaalvelut	7		7	7			
Talouspaalvelut	7		7	7			
Maaseutupaalvelut	4	1	3	3	1		
Tietohallintopaalvelut	2	1	1	2			
Työllisyys- ja kehittämisspaalvelut	15	5	10	10	3	2	
Yleisjohto ja kehittäminen ja hallinto- ja ta- louspaalvelut	51	13	38	43	4	4	

Kasvatus- ja opetuspaalvelut
Tulosityksikkö

Hallintopalvelut	2		2	2			
Projektit	10	1	9		10		
Päivähoito / hallinto	8		8	5	3		
Niittykukan päiväkot	8		8	6	2		
Eräjärven päiväkot	3		3	2	1		
Orivarsan päiväkot	18	2	16	13	4	1	
Vuokkokujan päiväkot	17		17	11	6		
Perhepäivähoito	10		10	10			
Esiopetus / Eräjärven koulu	1		1	1			
Kultavuoren esiopetus	7		7	6	1		
Esiopetus / Rovastinkankaan koulu	6		6	5	1		
Erytisopetus / Kultavuoren koulu	14	2	12	4	10		
Erytisopetus / Yhteiskoulu	2	1	1	2			
Erytisopetus / Rovastinkankaan koulu	4		4	4			
Perusopetus / Eräjärven koulu	7	3	4	5	2		
Perusopetus / Kultavuoren koulu	28	3	25	22	6		
Perusopetus / Yhteiskoulu	33	11	22	30	3		
Perusopetus / Rovastinkankaan koulu	22		22	15	7		
Lukio	17	5	12	13	4		
Elämänlaatupalvelut / kansalaisopisto	13	4	9	2	11		
Elämänlaatupalvelut / kirjasto	6	1	5	5	1		
Elämänlaatupalvelut / liikuntapalvelut	10	7	3	8	2		
Elämänlaatupalvelut / nuorisopalvelut	4	2	2	3			1
Kasvatus- ja opetuspalvelut yht.	250	42	208	174	74	1	1
Tekniikka- ja ympäristöpalvelut							
Tulosityksikkö							
Tekniikka- ja ympäristöpalvelut / hallinto	1	1		1			
Tilapalvelut / kiinteistönhuolto	13	12	1	10	3		
Tilapalvelut / ateria- ja siivouspalvelut	59	3	56	53	6		
Kunnallistekniikka / liikenneväylät	6	6		5	1		
Kunnallistekniikka / puistot ja yleiset alueet	2		2	1			1
Vesihuoltolaitos	8	8		8			
Ympäristöpalvelut / rakennusvalvonta	2	2		2			
Ympäristöpalvelut / ympäristönsuojelu	1		1	1			
Tekniikka- ja ympäristöpalvelut yht.	92	32	60	81	10		1
	Hlö- määrä	Miehiä	Naisia	Vaki- tuinen	Määrä- aik.	Työll.	Oppi- sop.
YHTEENVETO							
Yleisjohto ja kehittäminen ja hallinto- ja ta- louspalvelut	51	13	38	43	4	4	0
Kasvatus- ja opetuspalvelut	250	42	208	174	74	1	1
Tekniikka- ja ympäristöpalvelut	92	32	60	81	10		1
	393	87	306	298	88	5	2

11. Muut eriytetyt laskelmat

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	2022		2021	
Liikevaihto	1 939 536,62		1 969 720,32	
Tuet ja avustukset	986,25		168,29	
Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	-401 895,27		-333 458,48	
Palvelujen ostot	-532 834,33	-934 729,60	-487 529,57	-820 988,05
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-368 422,83		-361 897,25	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-76 655,38		-72 031,55	
Muut henkilösivukulut	-11 809,08	-456 887,29	-13 364,38	-447 293,18
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-538 396,62	-538 396,62	-567 013,59	-567 013,59
Liiketoiminnan muut kulut	-59 779,38		-54 680,97	
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-49 270,02		79 912,82	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	1 816,00		1 825,34	
Muille maksetut korkokulut	-22 141,90		-15 538,22	
Korvaus peruspääomasta	-65 487,51		-65 470,68	
Muut rahoituskulut	0,00	-85 813,41	0,01	-79 183,55
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eria	-135 083,43		729,27	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-135 083,43		729,27	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-135 083,43		729,27	

VESIHUOLTOLAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,5	1,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,6	1,5
Voitto, %	-7,0	0,0
Kaupungin omalle pääomalle perimä korko, %	1,5	1,5

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-49 270,02		79 912,82	
Poistot ja arvonalentumiset	538 396,62		567 013,59	
Rahoitustuotot ja -kulut	-85 813,41		-79 183,55	
Tulorahoituksen korjaukset	403 313,19		567 742,86	
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-315 822,37		-313 905,99	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	-315 822,37	0,00	-313 905,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	87 490,82		253 836,87	

Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	3 000 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-450 000,00	2 550 000,00	-618 532,00	-618 532,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos muilta	-3 146 113,33		-162 835,17	
Korottomien velkojen muutos muilta	32 462,82	-3 113 650,51	114 471,77	-48 363,40
Rahoituksen rahavirta		-563 650,51		-666 895,40
Rahavarojen muutos		-476 159,69		-413 058,53
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	217 286,65		693 446,34	
Rahavarat 1.1.	693 446,34	-476 159,69	1 106 504,87	-413 058,53

VESIHUOLTOLAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	959	1 404
Investointien tulorahoitus, %	127,7	235,6
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,6
Lainanhoitokate	0,7	1,0
Kassan riittävyys, pv	35	185,2
Quick ratio	6,4	3,8
Current ratio	6,4	3,8

Vesihuoltolaitoksen tase

VASTAAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	5 217 134,94	5 439 709,19
II Aineelliset hyödykkeet	5 176 583,03	5 399 157,28
1. Maa- ja vesialueet	44 915,18	44 339,37
2. Rakennukset	63 070,74	67 464,42
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 973 848,87	5 270 784,99
4. Koneet ja kalusto	0,00	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	94 748,24	16 568,50
III Sijoitukset	40 551,91	40 551,91
4. Muut saamiset	40 551,91	40 551,91
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 679 677,13	3 009 723,49
II Saamiset	5 462 390,48	2 316 277,15
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	5 462 390,48	2 316 277,15
1. Myyntisaamiset	594 223,96	600 573,30
3. Saamiset kunnalta	4 848 693,69	1 707 612,67
5. Siirtosaamiset	19 472,83	8 091,18
IV Rahat ja pankkisaamiset	217 286,65	693 446,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 896 812,07	8 449 432,68

VASTATTAVAA	2022	2021
A OMA PÄÄOMA	4 248 338,43	4 383 421,86
I Peruspääoma	4 364 712,06	4 364 712,06
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	18 709,80	17 980,53
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-135 083,43	729,27
E VIERAS PÄÄOMA	6 648 473,64	4 066 010,82
I Pitkäaikainen	5 755 052,47	3 315 715,92
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 050 000,00	1 650 000,00
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 705 052,47	1 665 715,92
II Lyhytaikainen	893 421,17	750 294,90
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	600 000,00	450 000,00
7. Ostovelat	39 269,24	34 838,35
8. Korottomat velat kunnalta	77 277,38	83 654,64
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	103 299,38	105 373,29
10. Siirtovelat	73 575,17	76 428,62
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 896 812,07	8 449 432,68

VESIHUOLTOLAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	39,0	51,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	342,6	209,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-116	19
Lainakanta 31.12., 1000 €	4 650	2 100
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Toteutumavertailu

	Budjetti 2022	Muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama
VESIHUOLTOLAITOS					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2.167.910		2.167.910	1.939.536,62	228.373,38
Tuet ja avustukset	800		800	399,15	400,85
Muut toimintatuotot					
Muut tuotot				587,1	-587,1
Muut toimintatuotot				587,1	-587,1
Toimintatuotot	2.168.710		2.168.710	1.940.522,87	228.187,13
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-321.190		-321.190	-368.422,83	47.232,83
Henkilösivukulut	-89.450		-89.450	-88.464,46	-985,54
Henkilöstökulut	-410.640		-410.640	-456.887,29	46.247,29
Palvelujen ostot					
Muiden palvelujen ostot	-246.930		-246.930	-532.834,33	285.904,33
Palvelujen ostot	-246.930		-246.930	-532.834,33	285.904,33
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-316.540		-316.540	-401.895,27	85.355,27
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-316.540		-316.540	-401.895,27	85.355,27

Muut toimintakulut					
Vuokrakulut	-24.830		-24.830	-45.342,77	20.512,77
Muut kulut	-5.310		-5.310	-14.436,61	9.126,61
Muut toimintakulut	-30.140		-30.140	-59.779,38	29.639,38
Toimintakulut	-1.004.250		-1.004.250	-1.451.396,27	447.146,27
Toimintakate	1.164.460	0	1.164.460	489.126,60	675.333,40
Rahoitustulot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot				1.816,00	-1.816,00
Korkokulut	-27.000		-27.000	-22.141,90	-4.858,10
Muut rahoituskulut	-130.940		-130.940	-65.487,51	-65.452,49
Rahoitustulot ja -kulut	-157.940		-157.940	-85.813,41	-72.126,59
Vuosikate	1.006.520	0	1.006.520	403.313,19	603.206,81
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-576.673		-576.673	-538.396,62	-38.276,38
Poistot ja arvonalentumiset	-576.673		-576.673	-538.396,62	-38.276,38
Tilikauden tulos	429.847	0	429.847	-135.083,43	564.930,43
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	429.847	0	429.847	-135.083,43	564.930,43

Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Vesilaitos

Talousvedenlaatu: Oriveden kaupungin vesihuoltolaitoksen vedenottamoiden ja jakeluverkoston vedenlaatua valvotaan yhteistyössä vesilaitoksen ja ympäristöterveysviranomaisen kanssa laaditun valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Valvontatutkimusohjelma on laadittu vuonna 2018 ja se koskee vuosia 2019–2023. Valvontatutkimusohjelma tarkistetaan ja päivitetään vähintään viiden vuoden välein. Valvontatutkimusohjelma sisältää mm. käyttötarkkailun, joka on laitoksen itse suorittamaa valvontaa sekä viranomaisvalvonnan. Vesinäytteet vedenottamoilta ja verkostosta on vuonna 2022 ottanut ja näytteet tutkinut Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys. Valvontatutkimusohjelman mukaisesti suoritettujen vesinäytteiden vedenlaatu on vuonna 2022 täyttänyt hyvän talousveden laatuvaatimukset.

Verkostoon pumpatut vesimäärät: Oriveden kaupungin vesilaitoksen jakeluverkostoon on vuonna 2022 pumpattu raakavesi Yrösjoen ja Kiviharjun pohjavedenottamoilta. Varavedenottoa, Naarajoki ja Karhunotko, ei ole käytetty vedentuotantoon vuonna 2022. Pumpattu kokonaisvesimäärä oli yhteensä 384.714 m³. Vuorokautinen pumpattu keskiarvo vesimäärä oli 1.055 m³/vrk. Vedentuotannosta Kiviharjun vedenottamolta otettu vesimäärä oli 279.388 m³ (keskiarvo 765 m³/vrk) ja Yrösjoen vedenottamolta 105.809 m³ (keskiarvo 290 m³/vrk). Pumpatut vesimäärät alittivat vedenottamoille myönnettyt vedenottoluvat (Kiviharju 1.200 m³/vrk ja Yrösjoki 900 m³/vrk).

Laskutetut vesimäärät: Oriveden kaupungin vesilaitos on toimittanut vuonna 2022 talousvettä oman jakeluverkoston kuluttajille, Eräjärven Seudun Vesiosuuskunnalle sekä Ponsan Vesiosuuskunnalle. Oman jakeluverkoston laskutettu vesimäärä oli 315.578 m³, Eräjärven Seudun Vesiosuuskunnalta laskutettiin 23.727 m³ ja Kangasalan kaupungin alueella toimivalta Ponsan vesiosuuskunnalta 4.055 m³.

Vesimittarikanta: Oriveden kaupungin vesilaitoksen vedenjakeluverkostolla on yhteensä 2.391 kpl vesimittareita ja kaiken kaikkiaan kulutusposteita 2.452 kpl. Vesimittareiden lukematietoon perustuen suoritetaan käyttöveden ja/tai jäteveden kulutuslaskutus, sekä vesimittarin kokoon sidotut perusmaksut. Eräjärven alueella on kaupungin vesihuoltolaitoksella yksinomaan jätevesilaskutusta palvelevia vesimittareita sekä alueella toimivan Eräjärven Seudun Vesiosuuskunnan kanssa yhteiskäytössä olevia vesimittareita. Vuonna 2022 vanhoja vesimittareita vaihdettiin uusiin 207 kpl. Tavoitteena onkin ollut, että mittarikantaa uusittaisiin noin 200 mittaria/vuosi.

Vedenkäsittely: Yrösjoen- ja Kiviharjun vedenottamoilta otettava raakavesi käsiteltiin Hirsilän vedenkäsittelylaitoksella. Vedenkäsittelyssä nostetaan raakaveden alhainen pH-arvo ennen verkostoon johtamista arvoon n. 8,2 pH. Vedenkäsittelyllä ehkäistään putkistojen ja vesijohdon kytkettyjen laitteistojen korroosiota. Vedenkäsittelykemikaalina käytetään soodaa. Vuonna 2022 käytettiin soodaa yhteensä 25.850 kg, eli n. 69,5 g/käsitelty vesikuutio.

Varautuminen: Vesilaitoksella on suunnitelma toimenpiteistä mahdollisten talousveden laadun häiriötilanteiden varalle ja se päivitettiin kevään 2020 aikana. Toimenpideohjetta päivitetään yhteystahojen kanssa vuosittain pidettävässä neuvottelutilaisuudessa. Tilaisuutta ei pidetty vuosina 2021 ja 2022 koronaviruksesta johtuen.

Vesilaitoksen riskienhallintasuunnitelma tehtiin vuonna 2019.

Oriveden kaupunki ja Elenia Verkko OYJ kävivät syksyllä 2022 lävitse mm. kaupungin vesihuoltolaitoksen sähkön saannin kannalta elintärkeitä kohteet, yhteystiedot ja yhteistoimintamallit laitosten ja pumppaamoiden toiminnan turvaamiseksi sähkökriisiaikoina.

Viemärlaitos

Jätevedenpuhdistamojen puhdistusvaatimukset ovat esitetty jätevedenpuhdistamojen ympäristöluvuissa. Aiemmin jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailtiin 6 kertaa vuodessa, mutta vuodesta 2014 tarkkailua tulee tehdä 8 kertaa vuodessa. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys analysoi tarkkailunäytteet. Vuoden 2022 aikana Tähtiniemen jätevedenpuhdistamo toimi moitteettomasti ja lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset täyttyivät.

Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle pumpattiin vuonna 2022 jätevettä 671.085 m³, josta Juupajoen kunnan osuus on 87.076 m³. Jätevedestä laskutettiin verkostoasiakkailta 309.527 m³, Juupajoen kunnalta 87.076 m³ ja Ponsan vesiosuuskunnalta 1.758 m³, yhteensä 398.361 m³. Jätevedenpuhdistamolle pumpatuista jätevesistä 272.724 m³ on kiinteistöjen sekaviemäroinnistä johtuvia tai verkostoon kulkeutuvia vuotovesiä.

Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla vastaanotettiin sakokaivolietettä 1.619 m³ ja umpikaivolietettä 3.706 m³. Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla käytettiin puhdistusprosessissa materiaaleja; ferrosulfaatti 85,47 tn, pix 14294 kg, polymeeri 2191 kg, kalkki 65900 ja turve 4500 m³. Tähtiniemen jätevedenpuhdistamon riskienhallintaohjelma valmistui keväällä 2022.

Verkosto

Oriveden kaupungin vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston pituus oli 31.12.2022 229 km ja viemäriverkoston pituus 189,90 km. Jätevedenpumppaamoja on kaikkiaan 46 kpl.

Vuoden 2022 aikana uusia vesiliittymiä tuli 4 kpl, jätevesiliittymiä 2 kpl ja vesi- ja jätevesiliittymiä 6 kpl.

Vuoden 2022 aikana rakennettiin uutta vesijohtoverkosta 860 m ja viemäriverkosta 420 m. Vesijohtoverkosta peruskorjattiin 390 m ja viemäriverkosta 60 m.

Vuoden 2022 aikana vesijohtoverkostossa oli 10 kpl vuotoja. Viemäriverkostossa oli 3 kpl vuotoa/tukosta.

Vesihuoltolaitoksen talous

Vesihuoltolaitoksen taksat ja palvelumaksut pysyivät samansuuruisina kuin vuonna 2021. Vedestä perittävä taksan mukainen maksu oli 1,75 €/m³ ja jätevedestä perittävä taksan mukainen maksu oli 3,25 €/m³.

Vesihuoltolaitoksen toimintatuotot vuonna 2022 olivat 1.939.035 € ja toimintakulut olivat 1.451.396,27 €. Toimintakatteeksi muodostui 489.126,60 €. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 538.396,62 €. Vesihuoltolaitoksen käyttötalouden tilikauden alijäämäksi muodostui 135.083,43 €. Vesihuoltolaitoksen investointimenot vuonna 2022 olivat 315.822,37 €.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Poisto-ohjelmaa Kv § 57/2012 on noudatettu 1.1.2013 lähtien. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaiset poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

RAHOITUSOMAISUUS

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

AVUSTUSTEN KÄSITTELY

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

TULOSLASKELMAN TAI TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu automaattisen talousraportoinnin vaatimusten mukaisiksi.

OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tullut oikaisuja.

EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Vesihuoltolaitoksen kirjanpidollinen eriyttäminen on aloitettu 1.1.2016. Aikaisemmin on tehty laskennallinen eriyttäminen kirjanpidosta. Vertailuvuoden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Vesihuoltolaitoksen rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden käyttöomaisuushyödykkeet siirrettiin kaupungin käyttöomaisuudesta vesihuoltolaitoksen käyttöomaisuudeksi 1.4.2020.

AIKAISIMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Tilikaudelle ei ole kirjattu merkittäviä aikaisemmille tilikausille kuuluvia eriä.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	532 834,33	487 529,57
Palvelujen ostot yhteensä	532 834,33	487 529,57

19. PYSYVÄT VASTAAVAT TASE-ERÄ KOHTAISESTI

AINEELLISET HYÖDYKKEET	Kiint.liitty- mismaksut	Rakennukset	Kiinteät ra- kent. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	44 339,37	67 464,42	5 270 784,99	0,00	16 568,50	5 399 157,28
Lisäykset tilikauden aikana	575,81		237 066,82		78 179,74	315 822,37
Rahoitusosuudet tilikaudella						0,00
Vähennykset tilikaudella						0,00
Siirrot erien välillä						0,00
Tilikauden poistot		-4 393,68	-534 002,94	0,00		-538 396,62
Poistamaton hankintameno 31.12.	44 915,18	63 070,74	4 973 848,87	0,00	94 748,24	5 176 583,03
Kirjanpitoarvo 31.12	44 915,18	63 070,74	4 973 848,87	0,00	94 748,24	5 176 583,03

23. SAAMISTEN ERITTELY	Pitkäaikaiset saamiset	Lyhytaikaiset saamiset	Pitkäaikaiset saamiset	Lyhytaikaiset saamiset
	2022	2022	2021	2021
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		51 619,47		27 649,74
Lainasaamiset				
Saamiset osakkuusyhtiöiltä				
Myyntisaamiset		1 787,56		1 803,68
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		540 816,93		571 119,88
Saamiset kaupungilta		4 848 693,69		1 707 612,67
SAAMISET YHTEENSÄ		5 442 917,65		2 308 185,97

25. OMAN PÄÄOMAN ERÄKOHTAINEN ERITTELY		2022	2021
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma 1.1.		4 364 712,06	4 364 712,06
Lisäykset			
Peruspääoma 31.12.		4 364 712,06	4 364 712,06
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.		17 980,53	10 557,71
Lisäykset tilikaudella		729,27	7 422,82
Vähennykset tilikaudella			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.		18 709,80	17 980,53
Tilikauden yli-/alijäämä		-135 083,43	729,27
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 248 338,43	4 383 421,86

27. VELAT JOTKA ERÄÄNTYVÄT 1.1.2028 TAI SEN JÄLKEEN		2022	2021
Kotimaiset talletuspankit		0,00	0,00
Kuntarahoitus		1 600 000,00	100 000,00
YHTEENSÄ		1 600 000,00	100 000,00

30. VIERAS PÄÄOMA	2022		2021	
	Pitkäaikain.	Lyhytaikain.	Pitkäaikain.	Lyhytaikain.
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat				
Velat muille				
Lainat	4 050 000,00	600 000,00	1 650 000,00	450 000,00
Saadut ennakot				
Ostovelat		39 269,24		34 838,35
Muut velat	1 705 052,47	103 299,38	1 665 715,92	105 373,29
Siirtovelat		73 575,17		76 428,62
Velat kaupungille				
Ostovelat		77 277,38		83 654,64
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 755 052,47	893 421,17	3 315 715,92	750 294,90

32. MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	2022	2021
Pitkäaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	1 705 052,47	1 665 715,92
Muut velat	0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	1 705 052,47	1 665 715,92
Lyhytaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	10 014,80	7 106,40
Muut velat	93 284,58	98 266,89
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	103 299,38	105 373,29
MUUT VELAT YHTEENSÄ	1 808 351,85	1 771 089,21

33. SIIRTOVELKoihin sisältyvät OLENNAISET ERÄT	2022	2021
Siirtyvät korot muille	14 095,35	3 148,61
Lomapalkkajaksotus	59 479,82	73 280,01
SIIRTOVELAT YHTEENSÄ	73 575,17	76 428,62

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.	2022	2021
vakinaiset, määräaikaiset	8	8
Yhteensä	8	8

43. HENKILÖSTÖKULUT	2022	2021
Palkat ja palkkiot	373 147,60	373 214,57
Henkilökorvaukset ja muut henk.men. korj.erät	-4 724,77	-11 317,32
Palkat ja palkkiot	368 422,83	361 897,25
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	76 655,38	73 905,19
Muut henkilösivukulut	11 809,08	10 668,10
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	456 887,29	446 470,54
Henkilöstökuluja kirjautunut investointihankkeisiin	0,00	9 490,78
Yhteensä henkilöstökulut	456 887,29	455 961,32

12. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

ORIVEDEN KAUPUNGINHALLITUS

Orivedellä 27.3.2023

Jussi Viljanen, puheenjohtaja

Ilkka Hjerppe, varapuheenjohtaja

Anne Kahelin

Sami Kymäläinen

Jari Järvenpää
varajäsen

Timo Raita-aho

Touko Sikala

Eliisa Suhonen

Maija Ylistalo

Juha Kuusisto, kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen ja antaneet tilintarkastuksesta kertomuksen.

Orivedellä . . . 2023

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Niina Nieminen
JHT, HT

13. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilikaudella on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja

- myyntilaskupäiväkirja
- myyntilaskujen suorituspäiväkirja
- ostolaskujen suorituspäiväkirja
- päiväkirja
- pääkirja talousarviotilit
- pääkirja tasetilit
- tiliotteiden tiliointiyhteenvedot

Osakirjanpidot

- pysyvien vastaavien kirjanpito
- konsernikirjanpito
- lainahallinta
- maksuliikenne ja maksujen hallinta
- myyntireskontra
- ostoreskontra
- palkkakirjanpito
- laskutusjärjestelmät

Kirjanpidon säilyttäminen

Pysyvästi säilytettävät

- tasekirja
- talousarvion toteutumisvertailu
- tililuettelo
- toimintakertomus
- tilintarkastus- ja arviointikertomus

10 vuotta säilytettävät

- pääkirja
- tase-erittelyt
- päiväkirja
- tilikauden tositteet (ESR:n, EMOTR:n ja EAKR:n rahoittamien kohteiden tositteet 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakaudella)